

SZÉP-LITERATÚRAI

A J Á N D É K

A'

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

1 8 2 1.

Első Esztendei Folyamat.

P E S T E N,

TRATTNER JÁNOS TAMÁS betűivel, és költségével.

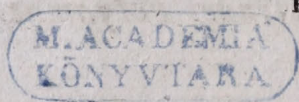
A' kezdő mindent jónak tart, könnyen elégszik;

A' bölts tudja minő fáradozásba kerül

A' művészi tökély, gög szemmel nem szok ítélni; —

Keskeny hézagokat csak szoros elme vadász,

Hisfaludy Rároly.

A' M I - A T Y Á N K.

Örökös Oszlopra emelted
Szeptséges templomod oltárát!
Buzgó hitem nagy Felség Téged?
Mindenben lelki szemekkel lát,
A' hajnalnak első szép rósája
'S Éjféli tsillagok; karikája
Téged mutatnak mindenekben —
„Mi-atyánk ki vagy a' menyekben.”

* * *

Mindenre szeretettel nézel,
A' mit nagy hatalmad teremtet,
'S Lehelleted földet az Éggel
Egy Hármoniába egyeztet.
Az a' szív a' mennyebe ér,
Melly Tégedet, Uram! esmér —
'S Szent tüzzel énekli Neked:
„Szenteltessék a' Te Neved,”

* * *

Imádott Szerelem forrása!
Kit senki soha meg nem mérhet:
Ditsőségednek nintsen mássa,
Semmi sines, a' mi Téged fel érhet.
Hol a' Kereszt pálmájával,
Hol menyei koronával
Uralkodik Szent Jóságod; —
„Jöjjön el a' Te országod.”

* * *

Szálljatok fényből Angyalok le —
Menyei virágok' magvával,

Hogy a' Jámbornak hív kebele

Egyezték az Úrnak szavával;

Mind hasznunkra osztogatod

Nékünk a' Jót — 's keserűt is,

„Légyen meg az akaratod”

„Mikép' Menyben — a' földön is.”

* * *

Pessd arany színre a' kalászt

'S Napod gyümölcünk pirosítsa —

Halójában áld a' halászt

'S az értt gerezd szívünk' vidítsa.

Szorgalomra nevelje kedvünket

A' sok szép gyűjtemények halma,

Haljad Atyánk földi kérésünket —

„Kenyerünket add meg nekünk ma.”

* * *

Te Nagy! ki mind tisztult lelkekkel

Körül-véve nézel le reánk,

Oh! tekints irgalmas szemekkel

Számtalan gyengénkre jó-Atyánk.

Fel emelve kezeinket

Hozzád buzgón kiáltunk :

„Botsássad meg vétkeinket”

„Mikép' mi meg botsátunk.”

* * *

Urunk! Atyánk! Reménységünk!

Hajólj' hozzánk ide le,

Téged ohajt 's reméll szívünk

Te vagy lelkünk' reggele.

Bizván a' Te szerelmedbe

Gyengeségünk kérve szóll:

„Ne vigy minket kísértetbe”

„'S szabadíts a' gonosztól,”

(a' Protestansok szerint)

Hogy legyen miénk a' Jutalom,
Melly az igaz Hivöké —
„Mert Tiéd az Ország-Hatalom”
„S Dicsőség mind örökké.

Gróf Teleki Ferencz
. Paszmoson, Erdélyben.

L A U R A.

Laura! szabadságod vesztén keseregsz e? De meg van;
Mert azt Férjednek két szeme örzi; ne sirj!

V I R Á G.

V Í G A S Z T A L Á S.

Ah! hogy' beszéllyek újlag
Ö róla néked, árva Szüz!
Holott szemedből, hív alak!
Egy köny most is más könyet üz?

Im! a' nagy bánat hő szava
Elhervasztó szelet hozott,
'S arezád' tündöklő gyöngy hava
Halványka színre változott,

Eltűnt! elhagyta képedet
Szépséged régi hajnala!
Mert ah nem láttya hivedet,
Kinek kedvéért nyíl vala.

Szánd, o kegyes! szánd éltedet;
Ne légy magadhoz mostoha!
Bár mint epeszd hív lelkedet,
Nem kél-fel ő többé soha!

Ha felvoná lehelletét
Magához életünk ura:

Imádgjuk bölts intézetét!

Ne szálljunk véle alkura.

BATSÁNYI.

H A Z A F I Ű S Á G.

Fejedelmünk hajh! Vezérünk hajh!

Magyartok gyászban ül!

Még leng a' szellem töletek;

'S már lelke sem hevül.

Oltárunk áll, 's nem füstölög

Rákos szent mezején;

A' szablya függ, 's nem hord vitézt

Hátán a' büszke mén.

O Várna, Várna! füveid

Lengessék hős szelek;

Borítsa csendes nyugalom,

Király, emlékedet!

Vérkönyvet önt az utazó,

Mohács, virányidon!

Érzése mély, érzése szent,

Mert érted sír, o hon!

De bujdosóknak sirja te

Pontus határain,

Nem leng egy sohajtás feléd

Hű ének szárnyain.

Titkon borong a' Génius

A' néma hant felett,

Hol lángoló szív 's honszerelm

Váltottak életet.

Bosszúját a' hűvet, nemest

Heblében érleli,

Melly forr, és olvad, 's tiszta lesz,

És pontját meg leli.

'S villámként csap, villámként süjt,

És tüzre, lángra kél,

'S a' honfiú 's a' honleány

Csak érez, nem lát 's fél.

És halni mégyen 's győzve jár

A' vér szent mezején,

Vészek körítik homlokát,

Erő forr kebelén.

'S rohan, mint ár, a' győzelem

Helettől nyugotig;

A' láncsa zúg, a' lobogót

Magas szellők viszik.

Ledőlt Országok hamvain

Egy szép hon támad-fel,

Melly lelket tölt, melly szívet ráz

Neve zengésivel.

HÖLCSEY.

AZ EGRI BIBLIOTHÉKA.

Eszterházy hagyott bennünket lenni, de rendre

Oszt 's bővit Szepesynk, 's a' Chaosz ime világ

Szóllj, Epikúr, mi neked kedvesbb, az atóm e, vagy e' föld?

„Ez; de atóm nélkül nem leve még soha föld”.

KAZINCZY.

A' R E M É N Y H E Z.

Te lételünknek lelke, gyönyör Remény!

Hi a' jövőndő leple alól reánk

Mosolygva víg tekintetteddel

Boldog örökre szelíden intesz!

Hah, mint irigyli égi malasztidat

Tőlünk, 's magában mint dühöd ellened

A' Sors; te vasmaeszkádra dölve
Csak neveted vad agyarkodását.

'S midőn reánk gyász fergeteget boesát
'S csattogva szórja menykövit ellenünk:
Te megjelenesz, 's derítve hinted
Csillagidat beborúlt egünkre.

Oh, lengj körültem mennyei szárnyakon,
Lebegj örökké, 's szép arany álmaim
Éltetve, hagyd legelni lelkem
A' csalatás kies édenében!

S Z E N T M I K L Ó S S Y.

R O L M A.

Remegve érzék mennyei ihletést,
Túl szökve lelkem ön maga képzetén
A' lángba jött szív érezése
Nyelvre kapott huraimra kelve.
Nyájjal tekinté gyujtogató szemed,
'S a' reszkető hang felverekedve ment,
És halhatatlan lételemnek
Érzete szent diadalmat oszta.
Elfordulál. 'S ah! szárnyait énekem
Veszté; tüzemnek hamva lön; a' világ
Barlang-üregnek dült előttem:
'S ah, egyedül, egyedül maradtam.
Az ömledő szív lankada. Éjjeli
Vad álmak ették hajdani nyugtomat;
A' Grátziák bár rám mosolygtak,
Hönnyeiket ejtve menék előlök.
Mit ér, ha fénnel terjed is el neved,
'S száz nyelveken zeng, hogy ha napid ködök?
Nem kell dicsőség, Holma, csak jó
Szíved enyimbe ömölve verjen!

Itt a' borostyán, mellyet arany sugárt

Hörültte vonván, Múza; fejére téssz

A' tűzbe-rántó Énekesnek,

Hogyha dicső dala lelkeket ráz

Búesút veszek lant. — — Kólma, te népsz felém? —

Mosolygva nyitsz rám éjem után sugárt?

Zengj újra, zengj lant! Nézzd hatalmad,

Holma, dicsőbbike szép nemednek!

Lásd a' nemes sziv mennyei bájait,

Tettidbe folyván az, hova elragad!

Hidd, melly leányt ez égi tűz gyújt,

Disze az, angyala e' világnak.

DÖBRENTÉI.

LUCRETZIA.

Szüz mellyébe vasat vervén Lucrétzia hajdan,

A' mikor a' habozó vérpatak omlana, mond:

Fertelmes-nem-lételemet bizonyítsa világnak

Férjem előtt vérem, lelkem az Isten előtt.

SZTROKAI ANTAL.

Z R I N Y I.

Szigethi kirohantakor.

Tehát vég fényén állok életemnek,

Hol minden óra halni kényszerít?

Itt hát a' czél, 's homálya éjjelemnek

Rám 's tetteimre mély fátyolt terít?

Nem! érzem biztatását végzetemnek,

Felejtés tengerébe nem merít;

'S ha bár véremmel kell is itt fizetni;

Szebb hajnal vár rám szebb fénythintetegetni.

Elsüllyed e' század 's kidől magzatja,

Melly most becsemben esmer engemet,

De egy Résőbb porom' meglátogatja,
Forró ajakkal áldva tettemet.
Ki a' Hőzért éltét feláldozhatja,
Az gyűjt örök, állandó érdemet;
Nevét rokon polgári szíveikbe,
Mint oszlopban, tisztelve helyhetik be.

Megyek hatalmas ösztönöm szavára,
Melly bennem láng tettekre ébredett;
A' Béavattak' áldozat-sugára
Orezámra újabb fénnel terjedett,
És a' mitől szebb álmom messze jára,
'S e' szív remélni nem merészkedett,
A' legdicsőbb bért várhatom munkámért;
Meghalhatván, Királyom és Hazámért.

Mit tettek ők, a' kiknek a' dalokban
Istenként tisztelt képek megjelen?
Kivívtak a' lángok között 's habokban,
Mint virtusokhoz hívek szüntelen.
Rendíthet a' Sors szívet a' bajnokban,
De törni lelkét, arra képtelen.
Féreg szeressen porban fetrengözni,
Nemes szívnek küszködni kell, 's fog győzni.

Szemere.

A' H o l d.

Emberi orezával mért bírsz ó kellemetes Hold?
Mert a' halandóknak régenten képül adattam.
A' te szelid ragyogó élted honnan fakadoz fel?
A' nap kölcsönözi azt; sugárom az égből özönlik.
'S még is néha ködellsz (borúlsz), 's nem mindég vig ra-
gyogásod?
Mert némelly koron a' földnek gőz árnyai lepnek.
Szólj: a' bánatos éj közepett mi derítheti kedved?
Hogy bűnk éj ködeit szét tördeli az isteni sugár.

Mennyei fényzeteid mért olyan hűssek örökké?
Lángra hevülsz, ha szíved tisztább érzésbe dobog rám.
Valld meg: Fényedhez felvívhat e' emberiségünk?
Fel, ha az egyetlen 's az igaz pályára találанд.
'S é pályát, ó jöszte tehát, számomra jelentsd ki!
Hiddj te, remélj te, szeress! Az igazság' 's fény' laka
a' sír!

Gróf Mailáth.

Gróf Dezsőffy József Úrnak
Bártfa vizérül írtt Leveleire.

Olvasván Levelid' Bártfárul, fürdeni látszom;
Úgy, de nem a' viziben; szép Eszed' árjaiban.

Czenczim' Nevenapjára.

Czenczi! Nevednapján nem adok Rózsákat clödbe;
Rózsa vagy, a' legszebb én szemeimbe, magad.
Versből font koszorút teszek oltárodra, 's ohajtom:
Élj, mint a' legszebb vers, örök éveken át.

A' Derék Geographus.

Debreczen egy híres Város hol fekszik e'? kérded;
Erdélyben fekszik bent Duna partya felett.

Négy Hor.

Gyermeki kor játék; Fiatalság Testi kívánás;
Férjfi, haszon keresés; egyre nyög, a' ki öreg.
Vitkovics Mihály.

B a r á t n é m h o z.

Hedves Ninám, keveset kérj,
Így nyersz eleget 's sokat;
Ezen jó útról ki ne térj:
Ez vezet boldogokat.

Ki többet mer óhajtani,
Mint a' mennyit elérhet,
Nem szün szíve sohajtani,
'S keblében meg nem férhet.

Héplaki Vilma.

T a l á l ó s - M e s e .

Hasba szúrnak, 's nem élek;
Test vagyok, 's még is lélek.

Lelel dúl

Képlaki.

S o n n e t .

A' Boldog.

Lehunyt napom ha még pirulva kelne!
Nem futna tölem így a' nyúgalom,
'S midőn kiömlenék e' fájdalom
Reményem új erőt belém lövelne.
Csak Emmi el ne vált volna — csak el ne!
Körülte leng az én Örangyalom
E' gyászt míg élek szívbe fájlalom
Nem lesz oly több ki engem' úgy kegyelne —
Így jajjolám szerelmim lánczait,
'S az óhajtott fut, és vilám szemébe
Köny foly, felém nyujtván ki karjait.
Alélva dülök e' Tündér elébe
Ah boldog kőn! a' Lyánka szép ölébe
Nem olthatom ki Szívem lángjait.

Balla.

A n e k d o t á k .

I.

Boswell azt kérdezte egykor Johnstontól, a' múlt
XVIII. Században legnevezetesebb Angoly Tudóstól:

mi az oka, hogy az emberek boszongkodni szoktak azon, ha valamely kereskedő meggazdagodik?

Ennek okát abban kell keresni felele Johnson, minthogy a' kereskedésben semmi olyan tulajdonságok sem tűnnek szembe, mellyek valakinek egyebek felett méltán elsőséget adnának. Nem boszongodunk, ha látjuk, hogy valaki olyan tulajdonságokkal külbömbözteti meg magát, a' millyenekkel mi nem bírnunk. Ha egy katona egyik kezét elveszti az ütközetben, 's úgy jő haza megpénzesedve, érezzük hogy az ezen pénzt megérdemli; de azt nem hitethetjük el magunkkal, hogy egy olyan emberke, a' ki egész nap egy író asztal mellett ül, érdemes lehessen feletünk valamely elsőségre.

Boswell. De nem lehet e feltenni, hogy a' kereskedő nagy és szélesen kiterjedő észszel bíró ember?

Johnson. Fel tenni mindenféle charactereket lehet az emberben. Feltethetjük, hogy valamely napszámos mélyen böltselkedik, és azon gondolatban találja boldogságát, hogy munkája által a' földet termékenyé teszi, 's az embereket táplálja; de efféle böltselkedő napszámosokat sehol sem lehet találni. Valamely Hereskedőnek lehet talám nagy és messze kiterjedő esze; de a' kereskedés mesterségében semmi sincs, a' mi ilyen észts szükségessé tenne.

Ris János.

2.

Voltaire Pironnal, ki véle sok esztendőig tartott ellenségeskedésben, vetekedésben volt, Semiramisának első előadatása után a' játékszín kimenetelénél találkozáván, azt kérde tőlle, hogy mit gondolna ezen szomorú-játék felől; mellyre az elmés

Piron minden gondolkozás nélkül felele, mondván: „Uraságod bizonyára azt ohajtáná, hogy én készítettem volna”

3.

Renard, a' mult század közepében híres Parisi Orvos, egyik betegjét meglátogatván, nálla egy idős Apátot talált, ki velle tsendesesen kártyázott; „Mit tsinál az Apát Úr itten. ? úgy mond az Orvos, ötet közelebbről megtekintvén” mennyen haza; vágasson magán eret; egy szempillantatot sem lehet késni.” Az Apát elijedve mozdulatlan marad, illy állapotba haza vitetik; Renard háromszor vagy négyszer eret vágat rajta, hánytatót ad neki, és mind e' mellett olly rossz állapotban találja, mint az előtt. Harmad napra a' beteg' testvére, ki falún volt, a' vett tudósításra a' legnagyobb sietséggel megérkezvén és a' veszedelmes nyavalya eránt kérdezősködvén, a' tudó Doctor igen nevezetes tekintettel tudtára adja, hogy testvérét, a' nélkül hogy észre vette volna, a' gutta hirtelen meg ütötte, de hogy ő szerentséjére ezt, száját félre állani látván megsejditette, és ehez képest gyógyította. „Ej! Uram”, úgy mond neki ezen ember, „több már hatvan esztendőknél hogy testvérem, szája félre áll.” „Ugyan miért nem mondotta meg” felele a' szegény Orvos, el távozván, a' nélkül hogy az adott hánytató következéseit megvárta volna. —

4.

Dufresne, egy nevezetes Frantzia Színjászó, rolléját, mivel a' helyheztetés és a' dolog természete úgy kívánta, tsendesesen kezdvén, a' nézők több izben kiáltozták „hangosabban, hangosabban! ő pedig felindulva végre felele: „az Urak pedig tsendesebben.”

T. J.

A' Chinai theátrum' állapota.

A' Chinaiaknak különös kedvek vagyon a' színjátékhoz, úgy, hogy sem vendégségnek; sem más valami közönséges innéplésnek, ilyen mulatság nélkül helye nem lehet. De az erre való nézőhely is hamar kész, és nagyon hasonlít a' mi vásárboltjainkhoz, hol a' kötelen járók mesterségeiket előadják, vagy pedig vad állatok mutatódnak. Hárpitra, dekorációkra 's efféle szemfényvesztésekre szükségk nintsen. Mészszel bemázolt vagy egyéb fehér fedéllel beborított ember falat jelent. Mikor várat ostromlani akarnak, három vagy négy katona egymásra fektetve hátyát tészén, és mikor valamelly hadivezérnek parantsoltatik, hogy távol lévő tartományba beszálljon, a' botján nyargalva ostorával tsördítvén, dobok', trombiták' 's tsörgök' rettenetes zörgések alatt a' játékszínen egynehányszor körül jár, azután megállván azt hirdeti a' nézőknek, hogy a' meghatározott helyen érkezett légyen.

Kalleidoskop.

Ama híres Admiralis Sir Sidnéy Smith, ki már sok időtől fogva a' keresztény rabok' Afrikából való megszabadításában fáradozik, ezen szép tzeljának elérésére a' Halleidoskopnak egyik elmés formáltatását is használta. Tudniillik olyan Halleidoskopokat készített, a' mellyekben véghetetlen sokféle formáik között mindég erköltsi mondások is olvastatnak a' Hóránból arabiai betűvel. Ezek közzül egyik az emberekkel való kereskedést tiltja; mások efféle gondolatokat kifejeznek, mint: Isten nélkül nintsen hatalom; az emberek mindnyájan atyafiak, 's' a' t. Sir Sidney Smith több olyan Halleidoskopokat küldött némelly török Basáknak és európai

Consuloknak a' Lavantébe a' végett, hogy az úta-
zó seregek (Karavánák) által terjedjenek el, ezen
édesgető móddal egyszer'smind sok tudatlan em-
bert figyelmetessé tévén azon rövid és világos mon-
dásokra, mellyek az ő szentnek tartatott könyveikben
találtatnak, és a' pallérozásnak első kezdetét 's talp-
kövét magában foglalják.

Ú j S z o k á s.

Egy frantzia Újság (Journal des Dames et des
modes) szerént a' legmódossabb házaknál Párisban a-
zon szokás vevődött fel, hogy mind az ebédnél, mind
a' vatsoránál az aszszonyok először leülnek, és ma-
gok között üres helyeket hagynak; ezután mindegyik
egy urat híj, hogy melléje üljön le. Így tehát a'
házigazda minden gondtól megmentetik, hogy ne ta-
lán a' vendégei rangjuk ellen hibázzon.

Tudós aszszonyok.

Londonban sok aszszonyok eljárnak azon letz-
kékre, mellyek a' Royal institution nevezetű
tudós társaságban tartatnak. Egy valaki, a' ki olyan
alkalmatossággal jelen volt, tsudálván az aszszonyi
halgatók' sokaságát mosolyogva monda: hogy ezen
jelenés tsak azért is igen nevezetes, mivel már ezen-
től a' tudományokban semmit sem lehet eltitkolni.

Σ.

M e s e.

Az Oroszlány és a' Pudli.

„Miért nem párosodol”? kérdezé a' vadaskertbe
rekesztett Oroszlyánt egy Pudli: — „Rabokat nemze-
ni nem akarok”, felele az Oroszlány. — Th.

AZ ISTEN DICSÉRETE.

A' Jehovát zengjük! Nagy, nagy, nagy az isteni Felség!
Ülőszéke az ég, lábának zsámolya a' föld.

Mennyei fénybe ragyog szent thronúsa, mellyhez az égő
Seraphim is befedett arcczal rettegve közelget.

Ő szóllott; 's a' Semmi üreg méhét kinyitotta,

'S e' nagy Mindenség lételt veve, 's a' nap az égnek
Bojtja alatt ragyogó fénnel kezdette futását.

Ő ha kegyes szemmel letekint földünkre királyi
Székéből, mosolyog kiderültebb fénybe világunk:

Majd ha haragjának szava dördül, tűzbe 's emészti
Lángba borul 's a' hegyek porrá olvadnak előtte. —

Csillagok, és te az éj ragyogó fáklyája, magasztald

A' Jehovát! Tenger, neve tiszteletére zuhogtasd

Habjaidat! Fejedet hajtsd meg minden Hegy, előtte

Légyetek oltárok ti hegyek köszirtei, Felhők

Áldozatúl-nyujtott tömjén szent füst; ti öblös

Barlangok legyetek szent templomi; bennetek, Erdők,

A' Jehovát hármashangon dicsérje az Echo!

És te, kit e' földön remekül formált keze, a' kit

Földnek urává tön, 's neve tiszteletére teremtet,

A' kire formáját metszette az isteni képnek,

Dicsérd a' Jehovát, Ember! 's neve tiszteletére

Hasson fel szádnak buzgó szózatja az égig!

A' nap' arany fényben ragyogó fáklyája világát

Egy reggel se lövellje reád, egy estve se düljön

A' tenger nedves méhébe, hogy a' Jehovának

Ajkaidat buzgón mély tiszteletére ne nyissad!

Helj-fel azért Musám, kelj fel! 's neve tiszteletére

Zengj új énekeket! Ládd a' nap fénye ragyog már;

'S a' reggelt sok ezer madarak zengése köszönti.

Vajha te Dávidnak lantját olly isteni dallal

Hangoztathatnád, o vajha te a' kegyes Ázsáf

Angyali hangra szokott hárfáján zengeni tudnál,
A' kinek a' Jordán bájos hangjára megállott!
Merj csak ugyan! Zendítsd tele hangon lantod ezüstös
Húrját! Hépeleted gyors szárnya ragadjon az égig.
Zengd ki dücsőségét a' mennyei Urnak! Enyészet
Hallja meg énekedet; Jehovát echózzon utánad
Napkelet, és Délnek hangodra feleljen az Észak!

O, már szárnyaimon lebegek. Föld, tenger enyészik
Lábom alatt. O, melly ragyogo fény! Merre ragadtok
Forró képzeletek lankasztó bájai? — — Érzem,
Már fogy erőm: elalél lelkem ... Mit látok? az Isten
Széke előtt a' Serafimok szent lantjai égi
Énekeket zengnek! — —

Némulj, némulj meg erőtlén
Hárfám: a' Mennynek szent angyali tisztelik Ötet!

PROF. RÉZY.

H U N Y A D I J Á N O S,

A' Török zajban.

LebegjeteK, lebegjeteK, szent képzeteK!
Lelkem-repesve öntöm könnyemet:
Hazám szabad lesz en!
Szabad lesz en nagy nemzeteM!
Vad gyilkolóji közt megáll a' Nagy;
'S rajtok felül emelkedik.
Annak kell lenni a' Magyarnak
Mit homlokára metszett a' Teremtő.
Csak várd a' testi lánczokat szakadni,
Csak várd; e' hév könnyek hijában
Tán csak hijában nem buzognak.
Tán lángoló sohajtozásim,
Talán e' képzeteK csoportja,

'S e' szent hevülte hív keblemnek
Talán hijában nem repesnek.
Annak kell lenni a' Magyarnak
Mit homlokára metszett a' Teremtő!

KELEMEN LAJOS. *)

T U S A K O D Á S.

Reményem eltűnt — mint mikor a' torony
Lámpája, az éjnek vad zivatarja közt
Ellobban, és a' csüggedőket
A' habok újra veszélyes örvény

'S egekbe-nyúló fergeteges sziklák
Hözzé ragadják. Oh, ti Hatalmasok,
'S te, te! nagy és jó Jupiter, ki
Teljesedésbe hozod tilalmat

Nem-szenvedő végzéseiket! tehát
Hijába bízánk bennetek? hasztalan
Nyújtánk fel újobban könyörgő
Öszveredőlt kezeket felétek? — —

Méltatlanoknak még soha nem leve
Az égicktől támogató segéd.
Túrd a' mit illik túrnöd. Itt lesz
A' gonoszokra kemény Fenyítő.

Bizonnyal itt lesz! néha sietve jön,
Sántítva, többszer; 's hozza kezében az
Élesre-fent pallost, 's az ingó
Csésze sülyed, 's bukik a' hitetlen. — —

*) Tizenkét esztendő's ifjú korában.

Villogj te nekünk mennyei jó Tanács!

'S vezérj az éjnek kétes homálya közt.

Im lobban a' láng! a' homály fut!

„Lelkem örülj! közelít az óra!”

HAZINCZY.

U J L A H Y H A L Á L A ,

Sziget vára alatt.

SOLIMAN UJLAHY (nagyon megsebesítetve 's bágyadtan, egy Aga által elővezettetik).

S O L I M Á N .

Hi vagy te, ifju? Szólj!

U J L A H Y .

Magyar 's Heresztény ;

'S így kétszerezve gyűlött általad.

S O L I M Á N .

Hiszed te hát, kevély ábrándozó ,

Olly mélyre süllyedhetni Solimánt

Hogy egy magányos és eggyes személyt

Gyűlöletének tárgyaúl vegyen?

Én tengeremnek apró cseppjeit ,

Sót habjait sem számolám soha :

Az én császári mérgem, tudd meg azt ,

Csak a' népet mint népet gyűlöli. —

Valld meg nekem, mi karban áll Sziget?

U J L A H Y .

Menj, ostromold ; majd megtapasztalod.

M E H M E D .

Rab, vakmerő! Így szóllsz te a' Nagy-Úrnak?

U J L A H Y .

Lehetsz te rabja ; én az nem vagyok.

Szabad Magyar nem tud por-csókolást :

Csak Isten és Király előtt hajol.

S O L I M Á N.

Nekem te tetszel vagdaló Gjár —
No, csak ki tűzzel hirtelen vele;
Szemünkbe, a' mi fekszik sziveden!
Ha én nem ismerném tulajdonát,
Hevély szívét 's nagy lelkét a' Magyarnak,
Hazájokért türnék ennyi bajt.
Oroszlánnak csak az kedves, midőn
Szilaj párduez tesz néki hodolást;
'S nem az, midőn egy gyáva nyul vagy eb
Csufolja ötet legnagyobb Híralynak.

U J L A R Y.

Oroszlán! párduezunktol óvd magad:
Az a' te körmeidtől nem remeg.

S O L I M Á N.

Rettegje hát e' mardosó agyart! — —
De valld ki most, mi karban áll Sziget? — —
Ha némaságod mellett megmaradsz,
Felvágatom torkodban nyelvedet;
'S halált csapok fejedre. Szóllj tehát.

U J L A R Y.

A' mit neked kell, Szultán, mondanom,
Valóban ennyi szót sem érdemel.
Vond vissza néped! ezt tanácsolom.
Szerencséd habja e' vár szirtein,
Hidd el nekem, mint semmi, szét oszol.
Gróf Zrínyi nem lesz kissebb mint La Valette,
És egy Magyar nem, mint egy Máltai. — —

S O L I M Á N.

Én Afrikát feldúltam 's Azsiát;
Törvényt szabék: 's te kába, azt hiszed,
Hogy győzhetetlen e' maroknyi nép?
Két száz ezer vitézzel fekszem itt,

Egész Európát lánczra fűzhetem:
'S e' szirt erőmnek ellent állna e?

U J L A H Y.

Sokságokon győz a' nagy elme, szív,
Sziget kevés, de bátor népei
Többet tehetnek, mint száz ezreid:
Ők képesek meghalni a' hitért,
Nem részegen, mint néped, 's nem vakon,
Oh nem; de mint igaz bajnokhoz illik,
Józan, szelid, megnyúgomás után.

S O L I M Á N,

A' vakmerők tehát hadd vesszenek,
A' Hábák, kik a' szirteken fakadt,
'S alámenydörgő árviz ellenén
Akarnak fel felé evedzeni!
Egy hab — 's kevély kormányzójok kidől;
Elsüllyed ő, és hultával lerántja
A' többit is örvényhabom közé;
'S magával együtt elmerül neve.

U J L A K Y.

Nem, Solimán! Az ő dicső neve,
Mint szent vezér-esillag hazánk felett,
A' sors' ködén keresztül tündököl
A' legkésőbbre költ világra is. — —
Hízeltkedő helyheztetés lehet,
Porig bukott, kemény igába zárt,
Rab nép között mint Győztes és Hírály,
Mint Hodoló ragyogva tűnni fel;
De, hidd nekem, vagyon még szebb, nemesbb,
Felségesebb szerencse itt alant:
Eladni ön magát a' nemzetért;
'S szabad hazaért tűrni kínokat,
Majd téged egykor a' később világ

Ítéletének szent fontjába tesz,
'S úgy bélyegez meg, mint egy Vérnadályt,
Mint ember-ördögöt, mint egy Tyrann.
Halld Solimán! Én mondom ezt neked!
Nézzd, mint remegnek gyáva rabjaid,
Hogy számon e' menydörgő szó kijött,
'S hogy azt bátran csapám szemed közé!
De, úgy van: egy később világ megítél.
Győztes valál te sok csatáidon;
'S még is, nekem hidd, a' te nagy neved,
Mellyet váromladék közt 's holtakon
Tolál magasra, olly tetőn nem áll,
Mint a' Hereszturak Nagy-Mesterének,
A' joltevő Villiersnek nagy neve,
A' kinn te győzedelmeket vevel. — —
Jer Solimán, hívasd hohérjaid;
Kimenydörgém előtted életemet:
'S illy szót szemedbe senki nem lövell.

S O L I M Á N.

Heresztény, e pillantattól szabad vagy.
Mit árt a' holdnak, eb ha rá morog?
Valóban, vissza adnom éltedet,
Csekély, szegény ajándék tölem az:
Az élet csak nagy férjfi' birtokában,
Csak a' Dicsők' kezében ér sokat;
Elvetve csúszni a' porban, nem élet!

U J L A H Y.

Illy csúfos áron nem kell életem.
Tanúlj becsülni engem; és öless!

S O L I M Á N.

Becsülni embert, régen elszokám.

U J L A H Y.

Tanuld tehát példámon újlag.

Nekem nem kell az ellenség kegyelme

(felszakasztja kötését)

Omoldj te hív vér! Itt vagy a' csatán,

Elég, hogy én a' közjóért halok.

Atok reád! és áldás nemzetemre!

(h a l)

SZEMERE,

K O S Z O R Ú Z Ó M H O Z.

Igen, az életnek aranyzott korában
A' hajdan fényes honnt már égve szerettem
'S Moor borongó lelke vad, de szép álmában
Szívem elolvadva, bájába süllyedtem.

Midőn érzéseim kezdték csatájokat,
A' Szép, Nagy, Jó reám lángot terítettek;
Reszkettem érthetni szent Áldozójokat,
'S körültem nagy nevek nimbuszal lebegtek.

'S mint Thucydidesnek könnyeim hullának,
Mint Caesarnak keble keblem égve feszült,
Szép világot rajzó hév phantasiának
Szárnyain az ifju világokat került.

Hallám a' trombitát, 's a' csata melege
Ragadt győzni halni a' Hőzjó hasznáért,
De nints ez Hőz jóért. Vegyen fel serege
Azoknak, kik élnek dicsőn a' Hazáért.

Hallám az éneket, 's merészen ragadtam
Lyrát, és lángoltam Nagyokról zengeni;
Melly dieső, isteni lehet! így álmodtam
A' jóra-buzdítva szépen énekleni.

De láttam, melly nehéz a' nagy név szerzése,
Az örök dicsőség melly messze lakozik;
Hánynak nem oszlott el szélben éneklése,
'S a' Múza előle haraggal távozik.

Állék. 'S tűnvén a' hév szédítő órája,
Ha most felgyúlok is zengeni, reszketek,
Hogy, sikamló lévén a' Való pályája,
Én ott, bár mint égjek, fényelve nem mehetek.

Tegyed a' borostyánt csak annak fejére,
Ki hatalmas lelkű és tud teremteni.
Az Idők nem ejtnek homályt énekére.
Szégyen, kicsinységért glóriát képzeni.

DÖBRENTEI.

A N A T H É M A.

Néktek szent legyen e' lant Ámor, Grátzia, Phoebus.
Hangját Phoebus adá, tüzit Ámor, Grátzia báját.

KÖLCSEY.

S Á N D O R.

Sándor! igen félt a' feleséged tégedet. „Eztet
Nem tagadom, mert én Ő neki kinese vagyok.”

VIRÁG.

E M B E R I S É G.

Emberiség, gyönyörű nevezet! Mi sok ember utánad
Indúl; és mi kevés van, ki nyomodba kerül.

VITROVICS.

Nagy Mélt. Korompai Gróf BRUNSWIK JÓZSEF
Magyar Országi Kir. Fő Tárnok Mester Úr, Ő
Excellentiájára.

A' Szépnek, Jónak, 's az Igaznak hódol örömmel
Nagy Lelked, minthogy Benne ragyognak ezek.

Ugyan Ő Excellentiájának azon melyképére, melly
leánya Mélt. Gróf RHOTER HENRIKA Asz-
szony által festetett, 's T. N. Neograd Vár-
megye Házának Palotájában felfüggesztve
találtatik.

Látja szelid, nyájas méltóságában az élő.

Példányt, a' ki ezen mesterei művre tekint.

'S a' színek tündér lágy-sága mutatja, hogy itten
A' festő etsetet grátzia kéz vezeté.

Nagy Mélt. Négyesi Bárá SZEPESSY IGNÁTZ Er-
délyi Püspök Cs. Kir. belső titkos, 's Erdély
Kormány-széki Tanátsnok Úr Ő Excellentiájára.

Sirt Erdély, mikoron szép tsillaga boldog egének
Fénylő nimbuszival a' mi egünkre repült.

Isak hamar elvesztett fényét megújulni Te benned
Szemlélvén, bús mély gyásza örökre derült.

Primóezi SZENT-MIKLÓSSY ALOYZ.

A' LEGSZEBB GYÖNGY.

Van egy Gyöngye a' világnak

Létünk legfőbb értéke,

Minden földi boldogságnak

Hútfeje 's legszebb éke;

Mellynek remegő tükrében
A' szív magát képzeli
'S adó, vevő örömében
Fájdalmait öleli.
De a' nagy világ zajjában
Ott csak ritkán láthatik,
A' romlott szív birtokában
Soha nem találta.
Csak szelid, 's jó embereknél
Fakad égi forrása,
Érzékeny, 's meleg sziveknél
Tenyészik szent áldása.
Melly jó Isten adománya
Ez a' ritka drága kincs?
Melly szent érzet alkotmánya
Hogy e' földön mássa nincs.
Egykor szívem inségeit
Barátomnak beszéltem,
'S értem hullatott könyeit
E' szép gyöngynek ítéltem.

HISFALUDY KÁROLY.

A n e k d o t á k.

1.) Hertzeg Montagu és Randal.

Montagu, a' nagy világ fényében is, melly a' közönséges lelket még inkább elsilányítja, megtudá tartani kényes érzését szívének, abból a' legkisebb érdeklő alkalmatossággal is nemes tette szelid melegség terjedvén - ki, minden pulya keresgetése nélkül a' maga nagyítgatásának, 's ennél fogva társalkodásra is kellemes és tartósan vonzó volt.

Egyszer, mindjárt az Acheni békeség után (17) a' köz sétáló helyen egy közép idejű, díszes ábrázatu embert pillanta-meg, esínos, de már megavult katonára köntösben. Magánosan mendegelve látta azt a'

vízpart hosszában, elmerülve 's néha megállva, égre emelt borongó tekintettel. A' Herczeg hamar tudott valakit kapni, kivel az ismeretlen méléző' történeteit, magának elbeszélteté. Neve, úgy monák, Randal; kardja olly derék mint szíve, 's becsület sebeit viseli az utolsó háborúból, de Companiáját, melynek kiállítására minden vagyonát elköltötte, reductiókor elvesztvén, most sajnálásra méltó állapotra jutott 's osztán — sajnáltatása pedig fáj neki. Elémenetelét keresve, közelebb a' szerencsééhez Londonban lakik fizetése felébül, annak más felével pedig felesége 's két gyermeke, kiket érzékenyen szeret, Yorkshireban nyomorog. Talán azok miatt buslakodik annyira "

'S hát nincsenek barátjai, kérdé a' Herczeg. Sőt vagynak, vala a' felelet, de azokat kimélve kerüli. Veszedelmes próbának gondolja a' segítség-kérést. 'S a' mint egy valaki előtt, elfelejtkezve, hevében kitálálá ejteni, egyik régi barátja megvetését sem akarná megtanulni. Így hát magában evődik, mert az emberek a' kérő elől is hamar félre simulnak 's hát annak a' ki szerentsétlenségében még el is zárt, hogy mennének eleibe önkéntes ajánlásokkal. Ezzel végzé a' híradó 's meghajtá magát.

Erős kebelnek kényes büszkesége, mondá a' Herczeg magában, meg vagy sértve egyik által 's bésétült előtted mindenhez a' bizodalom.

Bizonyos idő mulva a' gondolatokba merült, a' köz sétáló helyen ül. A' Herczeg Homornyikja megyen egyenesen hozzája 's Űra nevéből más napra ebédre hívja. Az meglepettetve kél-fel, méri a' hívót 's hidegen válaszol, kogy megkellett tévednie, mert ő a' Herczeget nem ismeri. Ha az Urban, a' 18-dik Ezcredbeli Hapitány Randalhoz van szerencsém, felel a' Homornyik, úgy azt hívom a' ki iránt parancsola-

tom van, nem foghatom meg, mond Randal, deigy, izenem, hogy hát fogom tenni tiszteletemet.

A' Herczeg egyedül-léve, fogadá, részt vevő szorításával kezének. Az Úr nem fogja kitalálni hozzám kérttetése okát, szóll Randalhoz félig titkolódzva 's még bizonytalan vagyok mikép' veszi ezen bátorságot. Véletlenül megtudám, hogy ismerősném közül egy ifjú asszonzóság az Ur iránt nem igen hideg 's hogy szive és csendje Uraságoddal való beszélhetőségétől függ. Ez a' Lady házánál meg nem eshetvén, azt az ártatlan örömet engedém meg magamnak, hogy mind a' kettejeket én nálam hozzam össze, reméllvén ezért az Úrtól balúl meg nem íteltetni.

Randal, a' Herczegnek minden szavára inkább és inkább bámult, tüzzel megtölt szeme, meredtten szegződött neki, míg végre reszkető ajakán kifakadott szava: Mylord, mondá innepileg, kettőnk közül valamellyikkel tréfát akar valaki üzni, de bennem, esküszöm megvéti magát 's remélleném, Mylordban is. Hapitány Ur, én érzem mi a' becsület, szóll a' Herczeg hasonló komolysággal 's higgye-meg nekem, mondásom tökéletes igazság. Most szélyt repül az ajtó egyik szárnya 's Randal szeme a' feleségére esik, 's félig úgy állva mint egy bálvány, a' nyakába borúlt hív asszonzynak meleg ölelését érzi. És két gyönyörű gyermeke körülötte! felkiáltva a' rég nem látott atyához 's áltölelt lábainál térdepelve, a' természet könnyeivel szemeikben.

A' végig nem várt kérdésekre új kérdések fakadoztak. „Tudod e' hát“ szóll az asszony, hogy jöttök ti Londonba? tudakozódik a' férj, „hogy ezen szerencsénknek, folytatja „a' feleség, itt a' Herczeg eszköze? Ő irt, hogy minél előbb ide jöjjenek, mert nagy bátyám, halála előtt ő neki adta által testamentu-

mát, melyben számunkra esztendőnként 100 font Sterlinget rendel, 's a' Herczeg, ezen írást megérkezésemkor mingyárt kezembe is adta, a' mint láthatod, ime itt van.

Randal, már sajditotta a' titkot, de, az elérzékenyedésében megolvadt büszkesége most elhallgatott. Oh, Mylord! szólla kemény megindulással — Hagyjael a' Kapitány Úr, vága közbe a' Herczeg, menjünk inkább 's igyunk egyet a' nagy bátya emlékezetéért.

Az, valósággal kimult, de a' testamentum csak a' Herczeg szive gondolatja volt.

DÖBRENTAI GÁBOR.

2.) Montesquieu és Lord Chesterfield.

Montesquieu, és Lord Chesterfield egy időben mulatának Velentzében, 's gyakran vetekedének Nemzetek' elsőbségén — midőn amaz a' magáénak eleven-ségét, ez pedig az Angoloknak hideg okosságát magasztalá.

Egy nap bélépe valami idegen Montesquieu szobájába — ki már akkor halhatatlan munkájához Észrevételeket gyűjte — 's így szólla hozzá; „Én az Úr „Földieinek jó Barátjok vagyok, mert sokáig éltem „Frantzia Országban, 's ott vélem olly jól bántak, „hogy minden Frantziának viszont örömmel szolgál- „nék. Ez mostani látogatásom czélja is. Az Úr új- „ságg kívánása — így folytatá tovább — veszedelmes, „és azt sehol sem nézik el kevésbbé, mint Velentzé- „ben. Uraságod minden ntán tudakozódik, a' mi tör- „ténik. Titkokat akar ki kémlelni, és én tudom, „hogy már sokat fel is jegyzett — talám valamelly „idegen Udvar' számára — mert így itél a' titkos In- „quisitio törvény-szék az Úr maga viseletéről,

„a' honnan ma jókor elvégezte, hogy az Urat men-
„nél előbb elveszejtse. Gondoskodjon az Úr a' maga
„bátorsága eránt.“

Ezzel az Idegen elment. Montesquieu egészen megrettenve idővesztés nélkül minden írásait tűzbe veté, és Chesterfieldhez szalada — hogy néki a' történetet elbeszélne. — Én azt hiszem — így szólla Chesterfield egy kevés gondolkodás után — hogy ezen történet a' mi Vetélkedésünket elhatározhatná, mert egy csendes vérű Angoly a' dolgot szorossabban megvizsgálta volna.

Mont. És magát kész akarva egy nagy veszedelemnek kitette volna.

Chest. Melly nékem nem látszik olly sürgetőnek. Mertugyan csak gondolja meg a' Báró, valljon hihető é az, hogy a' Status Inquisitiójának biztossa egy idegennek annak végzéseit elárúlja, hogy az a' Frantzia Udvariság eránt való háladatosságból Olasz Országba fejét kockáztassa?

Mont. De hát mi lehetett azon embernek czélja?

Chest. Az Urat meg csalni — hihetőleg. Talán szerencse vadászó volt, ki ismerettséget, ki alkalmatosságot keresett, ki talán meg akarta lopni.

Mont. A' tehát el nem sült.

Chest. De csak ugyan megégette az Úr írásait? A' nagy hirtelenkedés volt. Egy kevés angoly komolysággal az egész dolgot inkább tréfának lehetett volna tartani.

Mont. Tréfának?

Chest. Minden bizonnyal édes Báróm! mert nékem az egész tréfa két Zechinébe került. Az idegen az én Szabóm volt, ki a' maga rolléját nagyon is jól játszotta.

T. K.

Elmés mondások.

Kevés tudomány, csekély Tanúltság Popeként veszedelmes dolog. Vagy mélyen kell meríteni, vagy meg sem kóstolni a' Pieriusi forrást. A' kóstolás elbódítja az agyvelőt; de bővebb ital ujonnan ki józanítja azt.

Az Orosz példa beszéd szerint a' Vendéget ruhájához képest fogadják; 's Eszéhez képest kísérik ki.

Az Aszszony a' házasság által lesz szabad; a' Férjfi az által vesztí el szabadságát.

T. H.

Gondolatok.

A' ki jótéteményt elfogad, szabadságát adja el: 's a' ki jótéteményeket osztogat, háladatlanokat nemz.

Az igaz ember se gondolatjait, se tselekedeteit el nem titkolja; mert senkitől se fél, — mivel rosszat se nem gondol, se nem tselekszik: — a' ki azontúl tud félni, — gyáva- —

A' ki némelly esetekben hideg vérrel kotzkára nem tudja tenni életét; az soha se gondol és teszen jót, se Hazájával, se felebarátival, — se önnön magával igazán: —

A' ki tselekedeteit másoknak tekinteteihez alkalmaztatja; — az tsak kissebb, vagy nagyobb töredéke egy egész embernek, — de egészet soha se teszen.

Az ember mindég azt keresi, a' mije nincsen: — a' ki betűületet hajhász, — annak nints. —

Azt mondják, hogy az Aszszonyok nem tudnak titkot tartani: — én pedig azt mondom, — ha titkom volna, azt Aszszonyra biznám; — mert a' mi egyszer az Aszszonymnak titka, azt a' legnagyobb kínzásokkal se lehet belőle kitsikarni.

THAISZ ANDRÁS.

NÁDASDI BUDA VÁRÁHOZ.

S o n e t t.

(Budát Solimán Török Császár 1529-ben be vévén, Nádasdit, a' Várnagyot, egy rejtekben megkötöztetve lelé. Tudakozta okát. N. katonáji közül megszözlamlék egyik: Min- ket, ugymond, hazaárulóknak szidalmazá ezen Vezérünk; 's a' várat ellenzé feladnunk. A' Diadalmas bámulá nagy lelket a' magyar bajnoknak; 's szabadsággal jutalmazá-meg.)

Ezer veszéllyel vívtam, száz halálnak
Vérében habzott kardom markolatja;
Hész voltam élni, halni a' hazának:
's hijában ége lelkem áldozatja!

Ne nyujts borostyánt. A' nép' gyámolának
Szokott jutalmát vad sorsom mutatja.
Hirályi ezime a' Nagy homlokának,
Midőn hazája vétkét megbocsátja!

De, fájlalom, hogy éltem üldözője
Te vagy; 's nem engedsz hálnom a' csatába?
Rablott hazám lesz veszttem könnyezője.

Megomlad a' vár, mellyet támogattam;
Hesergve dől le tornyaid porába
Az érkező kor, 's elpirít miattam,

SZÉHELY SÁNDOR, Erdélyből.

GALAMBOK.

Azon fehér galambok,
A' mellyeket neveltél
Gyöngy Lína, mint enyelgnek!
Van szívek. Ők is érzik
Az élet édes álmát.

S. F.

TISZTA SZERELEM.

A' tiszta Szerelem bájoló körében
 A' mennyei láng keblünkben fenntebb lobog;
 Megtisztúl a' lélek, 's békítő ölében
 A' megbántott szív a' Megbántóén dobog.
 Az anya - természet frigyes barátnéja
 Meleg karjával a' földet ált öleli,
 A' mérget bal sorsunk kelyhéből kiszívja,
 'S a' világot szelid kebelén neveli.
 Szent egységben tartja mind a' földieket,
 Boldogító nyomát békeség követi;
 Rózsa lánczsal öszveköti a' szíveket,
 S az Észak 's Dél között egymáshoz vezeti.
 Oh, ki nem érzette egyszer életében
 Jótévő malasztját a' hív szerelemnek?
 Kinek nem fakada forró kebelében
 Égi forrása e' szent gerjedelemnek?
 Ki nem melegedett mennyei lángjánál?
 'S el nem ragadtatott felhevült szívétől?
 Ki nem fellengezett tündér határánál?
 'S váltig nem lelkesült gyönyörű kényétől?
 Légy bár vitéz, 's laurus zöldeljen fejedén,
 Birjál hatalommal, Dárius kincsével,
 Fényes érdem tsillag ragyogjon melleden,
 Meghalsz; 's felejtődöl más nap felköltével:
 De a' hív szerelem el nem felejtkezik,
 Buzgón oltárt emel hívének sirjából,
 Ájtatos könnyekkel visszaemlékezik,
 'S égi vigasztalás tenyészik hamvából.
 Ne hirdessd olly szegény ember boldogságát,
 Ki nem sejtván a' szerelem bájos kényét,
 Homor gyászban vonja szomorú világát;
 Mert soha nem érzé léte javát, szépét.

RISFALUDY (Károly).

LÓRI AZ OLTÁR ELŐTT.

Valóba látták é szemeim, vagy is
Csak képzetem bájolta előmbe őt?
Hogy állt az oltár zsámolyánál
Térden, 's ölelte meg a' Teremtőt!

Hogy néztenek két szép szeme csillagi
Keresztül a' szent ház magas oszlopin
Emelt kemény kő boltokon, szent
Gondolatokba merülve, mennybe!

Láttam, miként omlott ajakán ki a'
Buzgó fohászok tábora, 's fel miként
Emelkedett a' műzikáló
Har szelid énekein az égbe.

Igy fogja majd a' vég napon, a' mikor
A' nap lehull, 's a' millio csillagok,
Tengellyeikből szétt ugordván,
Egybe zavarva, rakásra dőlnek,
A' volt világnak gyász düledékein
Hócsolt kezekkel kérni egy Angyal a'
Hegylmet. Oh, Lórim te lész ez
Angyal. Oh, hogy ne imádjalak hát?

DÉÉSY PÉTER.

Cs. II. Ingen. Kapitány; Legnágoban.

KUPIDÓ.

Bé van kötve szemed, hát hogy tudsz löni, Rupidó?
„Önkényén a' Vad nyílám elejbe szalad.”

VIRÁG.

ASSZONY GYÜLÖLŐ.

K ö z d a n a (Boltéslied).

Az Asszony egy szükséges rossz,
Szép bőrbe compingált gonosz,
Házi doromb.

Ha férjnél van, övé a' ház,
A' férje pedig csupán váz,
'S fületlen gomb:

Vége a' szabadságának,
Az eszének, kalapjának,
'S többnyire boldogságának;
'S belép a' gond.

Nagy baj, ha kezdi féltetni;
Mert több egy asszonyt örzeni
Mint száz bolhát:
Még nagyobb baj szemet hunni,
'S annak vakká lenni tunni,
A' ki jól lát;
A' menyecskét galambjának,
A' Gavallért barátjának
Nevezgetni, 's Sógorának
Venni füt fát.

Hogyha szép a' feleséged,
Az a' kínos nyereséged,
Hogy mást ölel;
Ha pedig csúf a' menyecske,
Szomszédban nyal sót a' ketske,
Otthon nem kell:
Megöleled a' pénzéért,
Vagy a' ház csendességéért,
De a' csinos szomszédnéért
A' hideg lel.

Jaj , de ha asszony nem volna ,
Az emberi nem kihalna ;
Ezt gondold meg :
Apád is feleséget vett ,
Pántófli alatt szenvedett ,
'S még sem halt meg ;
Ne légy hát több az apádnál ,
Jobb a' deákné vásznánál ,
'S házasodj-meg !

FÁY ANDRÁS.

Í R Ó I N K R A.

(Virág. Hazinczy. Fejér. Himfy. Vitkovits.
Szemere. Thaisz. Tóth.)

1. Chlorisz előtt millyen kedves gyönyörű neved, olyan
Kedves vagy te magad a' Haza 's Phoebusz előtt.
2. A' Kegyek oltárát melly tündér fénybe borítod
Kedvelt áldozatid mennyei lángjaival!
Szent hálát mosolyognak azok rád, békjövők oldva;
'S Papjoknak koszorúz 's ken fel Apollo maga.
3. Üzöd az elmehomályt, Pallász mély titkait oldva,
'S honni míveltségünk messze előbbre viszed:
E' jeles érdemidért áld Hunnia téged örökké;
'S a' legszebb jutalom vár Mnemosyne ölén.
4. Míg Amor késik koszorúját fűzni fejedre:
Homlokod, im, az alatt delphuszi ág öleli.
5. Vigan verve nemes jó szíved, mást is örültet:
Eggyez böles elméd véle, 's mulatva tanít.
6. A' bús tél minden vígságot elüze mezőnkről;
Gyászol az ég; szomorún hallgat az erdei kan.
Vidíts fel Szemerém. Lantod zengtére azonnal
A' tél gyásza nekem vig kikeletre derül.

7. A' jó ügy mellett bátran mersz harezra kiszállni,
Gyülölöd a' rosszat, 's ostorod ellene kész.
8. Hellasznak gyönyörű nyelvén szent tűzre hevülve
Hirdeted, oh hazafi, a' magyar érdemeket;
Bámúl a' Külföld, a' Nemzet tapsol örömmel;
'S szívben, lélekben tégedet áldva ölel.

SZENT-MIKLÓSSY.

K Í V Á N Á S.

Az élet hullámos tengerén
Úsz minden halandó sajkája,
Annak szemrémitő nagy terén
Lobog a' szélben vitorlája.
 Kicsiny és nagy itten megyen,
 Szegény avagy gazdag legyen;
 Mindenikkel közös az út,
 Mindeniké egy célhoz jut.
Majd esendes habocskaik rengetik
A' sajkát játszódó futtában,
'S éltünk öröme költetik
Tavaszi hajnalok nyíltában;
 Majd zugó vész robban reánk,
 Elszórja a' mit almadánk,
 Éjji villám sujt hirtelen,
 'S harezolni a' szív kéntelen.
Ki némítsa ekkor a' panaszt?
Ha nem az ég eggyik angyala,
Barátság, ki gyengéd szóval azt
Csendesíteni hozzánk szállt vala.
 Ez emelget, ha elesünk;
 Nyugalmat ad, ha keresünk,
 Annak, ki dölhet keblébe
 Enyhülést bájol szívébe.

Ez mondja: oh vigyék sejkádat
Lágy szellővel játszó kis-habok!
Oh, míg futod nemes pályádat,
Derüljenek rád legszebb napok;
 'S ha jő szélvész, csak feletted
 Zugjon úgy mint a' ligetet
 Fenn megrázzván, fenn elsuhan,
 De fáji közt csendesség van.

DÖBRENTÉI.

B O R I S.

Az első Hakukkszó halláskor.

Nem kérdelem én azt, kis madár,
Soká ha élek e? — —
Meddig leszek még Jancsimé?
Ezt mond meg nékem, kis madár;
Nem azt: soká ha élek e?

SZÉPHALMY.

É N és T E.

Mikor gyilkoló kezével
Téged a' had Istene
Vezet tavasz kezdetével
A' vérengző mezőre,
Akkor engem a' hold világába
Phoebus tüze ragad Helikon sarkába.
 Te a' tábor mezejére
 Nyujtod lankadt testedet,
 'S minden levél zörrentére
 Futja szorgos szemedet
A' méz álom újító szendere,
Mellybe Mars rémítő képeket kevere;

Én Casztalis forrásánál
Szendergek a' hantokon,
A' csörgeteg zsib zajánál,
Melly virágos halmokon
Hanyarodik a' völgy hűss mélyébe,
Hol Apollo lantol hugai körébe'.
A' Bokroknak lombjaival
Felém lanyhán lehellő,
'S ezüst húrok hangjaival
Terhes alkonyi szellő
Hálántékom lengő fürteivel
Játszik, 's tölti szívem a' Menny édeivel.
Ha Auróra fellegein
A' tüzek feltűntenek,
Akkor a' tábor szélein
Riasztva ébresztenek
Téged a' dob 's trombita harsai,
Engem a' madarak csevegő dalai.
Te istened oltárain
Vérpatakkal áldozol,
'S zsenge gyanánt grádicsain
Holt testekkel adózol:
Én rám nevet a' Múzsák kegyelme,
Ha dalokra fakad lelkem gerjedelme.
Vérbe mártott borostyánok
Borzasztó jutalmaid
Néked, ha, mint oroszlánok
Dühösködtek karjaid:
Ha mosolygva tekintett versemre,
Zöld repkény - koszorút fűz Apoll fejemre.
Hír 's név a' te szomjuságod.
A' Menny lyánya, Dicsőség,
Engem is hív; 's ohajtásod
Az én keblemben is ég.

De te dúlsz, ölsz, hogy oltsad lángjaid!

En sorra pengetem lantomnak húrjait.

Nemzeteket hódoltatni

Küzdik gyilkos fegyvered,

Éltet halált osztogatni,

Legédesebb ingered:

Szunnyadnak az én szívem vágyai,

Ha naponként szebbek lantomnak hangjai.

FÁBRI PÁL.

VÉGH ISTVÁN Ő Kegyelmességére.

Fő tárgyunk a' Vég, munkánkat Vég koronázza, —

'S e' koronát Néked már születésed adá.

FORTUNA és KUPÍDÓ.

Nem tsuda hogy nekünk, sok baj közt hanyatlik éltünk,

És hogy alig pislog ránk valamelly deli fény. —

Mert rövid éltünknek két fő kormányai gyávák,

Eggyíke Aszszony tsak, másika vaksi gyerek.

ANTONIA SÍRVERSE. Febr. 12. 1821.

Jóltévő anya, Föld, ki nem élt terhedre világon

Azt lágyan fedezed, fedd be úgy Antoniát.

SZTROKAY.

REJTETT SZÓ.

Az első tagom a' szíveket rongálja,

'S ugyan erre nyílik némelly marha szája

Második tagom a' hegyeken koszorú,

'S nagy betsben van mikor ki üt a' háború.

'S ebből elhagyván az első betűt, szúr a'
Megmaradt két betű; 's ezért lépsz alkura.
Együtt véve pedig mind a' két részemet,
Víz alá járónak tapasztalsz engemet.

SEBESTYÉN GÁBOR.

UNGVÁRNÉMETI TÓTH LÁSZLÓ

Halálára.

— 1820. —

Nem volt mostoha magzatod
Ungvárnémeti Tóth, Múza, sirassd tehát.
A' szép Grátzia' termete
Nem volt fedve setét fátyol alá neki;
Látá díszleni kellemet,
Látá Ő, de tovább tiltatik érzeni
A' szépet, mivel a' halál'
Árnyékába le van nyomva örökre már.
Igy hát sírjátok ó szelid
Múzák; dúzs kegyelem' Szüzei sírjátok.
Nektek semmi ürügy alatt
Nem díszes hidegen nézni ezen kora
Elmulást. Heseregjete!
Fénytől felkenetett Magzatotok kimúlt.

MAHÁRY GYÖRGY.

A' H I Z E L K E D É S.

Szépséget gyakorolj, mert ha tudod bájait érzeni,
A' természet' igaz fénye neked nyitva hízelkedik.
A' milyen gyönyörű e' kegyes és tiszta hízelkedés,
Olly rút a' gonoszat rejtegető kedvkeresés' család
Szívessége. Ha bírsz gazdag erőt mellyel emelheted
A' nagyság' fíjait csillagokig; híven emeld, mivel
Érdemlik; de család hangra ne térj, 's hasznod után ezen

Ösvényen ne eredj; csalfa hitű semmi nyomon ne légy
Ármányos kegyedet meg ne mutassd énnekem elfajúlt
Kétszínű csalatás, vessz! de te szép Grátzia jöjj nekem
Hízlekedni; ne hagyj kába hiút állani fényesen
Szinlett képed alatt kéjem előtt. Messze maradj nekem
Minden képmutatás, 's álljon - elő a' kiderült való.

MAHÁRY GYÖRGY.

A n e k d o t a.

Appius Claudius — Plutarch után.

Rómának Tarentummal való veszedelmes háborújában Pyrrhus mint a' Tarentumiak' szövetségese társa, — Levinus Consult meggyőző, 's táborával csak tizenennyolcz órányira áll a Rómától; de mivel a' Római vitéséget méltatni tudta, mindjárt a' megnyert győzelem után a' Senatusnak önkényt békesség-alkut ajánla Kineas Philosophus által, ki rész szerént ajándékok, rész szerént az ékesenszóllás minden kellemei által azon ajánlást még kedvezőbbnek rajzolta. — Már ingadoza a' Tanács, 's némellyek előterjeszték — hogy már egy nagy ütközet elveszett, hogy a' második még veszedelmesebb, 's rosszszabb kimenetelű lehetne, mert Olasz Ország' néhány Tartományai Pyrrhussal eggyesülni akartak. — Róma már azon ponton állott — hogy a' gyalázatos békességet, mint jótéteményt elfogadja. — De élt még Appius Claudius, ki tisztes Vénységben, látásától megfosztatva, távol a' Hivataloktól nyert babér koszorúi alatt nyugodott. Alig hogy meg hallotta a' Senatusnak békességre való hajlását — azonnal Róma nagy piaczn keresztn a' Capitoliumhoz vitette magát. — Az ajtónál várták gyermekei, 's Vejei — kiknek karjaikra támaszkodva bé lépett a' gyűlésbe — melly e' nagy Férjn látására tisztelettel elnémula.

Rómaiak! így szólla reszkető hangal — én már régtől óta vak vagyok, és szomorú sorsom' nyughatatlanul szenvedem; — de másikat is kívánnék lenni hogy végzésteket ne hallanám. Hol van a' ti bátorságtok, hol azon fenn-hangú Beszédetek — mellyek az egész világon harsogtak? — A' ti atyáitok — így dicsekedtetek — Nagy Sándort nem félték? — Avagy nem gyakran viszszoneztátok é hogy Rómának csak az ő vele való hartzolásnak dicsőssége hibázott, hogy ő vagy szaladása, vagy halála által titeket meg dicsőített volna? Ez hát csak hiú ditsekedés vólt! — A' Macedoniaiaktól nem félték — de igen a' Molossusoktól, 's Chaoniaiaktól? Sándort nem félték — de igen Pyrrhust, ki mint szolga szolgál rabnépeknek? — Béke vásárlásról álmodoztok, 's háborút 's veszteségetfogtok gyalázattal vásárlani. Ha Pyrrhus titeket meg aláz — ha megvetésre juttok — akkor fognak más ellenségek felfegyverkezni, 's a' megalaesonyított bátor-talan népet megtámadni. Ah! Honnyomnak véd Istenei! melly nap ez! — Pyrrhus győz, 's Rómát minden Barbarusok megvetésének árrúl bocsátja: —

Róma megveté a' békességet, és győzött. —

T. H.

Velős Mondások.

Cicerónak nagy készsége vólt a' Velős Mondásokban. — Egykor Damasippusnál ebédelt. Ez vendégei számára savanyú bort tett fel, mondván: „Barátim, igyátok ezt a' Falernumit, negyven esztendő „Azám, mond Cicero, és még a' fiatallal is feltesz ezen vén-ségében.

Lentulus az ő veje kis termetű vólt. Egykor látá őtet nagy karddal menni. Ki kötötte, így kiálta fel, vömet ezen kardhoz?

Testvér öttésének, Quintus Cicerónak, azon tartomány, melyet kormányozott, egy temérdek mely Statuát emeltetett. „Ihol ni, mond ő: az én ötsémnek fele is nagyobb magánál“ Öttse is igen alacsony volt.

Vatinius csak egy napig volt Consul. „Nem tudom, úgy mond, kinek lett volna Consulsága nevezetesebb, mint Vatiniusé; ő se telet, se tavaszt, se nyarat, sem őszt nem ért.“

Caninius Rebilus' Consulsága egyedül egy napig tartott. — „Valóban vígyázó Consulunk vala, a' ki Consulsága alatt soha sem aludt“ mond ő.

Azt mondta Pompéjusról: „Jól tudom, kitől kell távoznom; de nem tudom, kit kellessék követnem.“ Megbántódván ezen hadivezér az illyes szűrös mondás által, így felele: „Bár csak az ellenséghez menne által Cicero, mivel tőlünk fél.“

Laodiceából egy követ érkeze Rómába Césártól szabadságot kérni hazájának. „Földi, mond neki Cicero, ha te azt megnyered, légy olly szíves, hogy velünk is közölly belőle egy keveset.“

Piso, az ő veje, igen lassan ment, Tullia leánya pedig nagyon ügetett. „Vöm, mond ő, nem tudnál te úgy menni, mint egy aszszony, és te leányom, nem tudnál úgy menni, mint egy férjfi?“

S F.

G o n d o l a t o k.

A' ki szorgalmasan olvassa a' régi könyveket, bizonyos lehet arról, hogy már többnyire tudja, mi van az újakban.

A' nagy lelkű elfeledi, hogy jót tett; de kiveltett jót, arról hamar megemlékezik.

A' nyíltszívűség a' legnagyobb erkölcsök közé tartozik; de közönségesen rossz érte a' fizetés.

Sokszor és nem sokat kell annak olvasni, a' ki sokat szokott felejtani.

Hogy ha neki szokik az ember baráttyaival közleni titkait, ismerőseinek is megmondgya azokat idővel.

Ezen három közül mindenik különös és változhatatlan tulajdonságú. A' gyanúság a' hová beteszi, onnan ki nem veszi lábát. A' szél soha se megy oda, a' honnan ki nem tudna jönni; és a' hívség midőn egyszer elmegy, soha se tér vissza.

S F.

N. azt mondotta, hogy minden ember eladó, csak az árát kell el találni; én pedig azt mondom, hogy minden ember eladó ki pénzért, ki ételért, ki italért, ki barátságért, ki atyafiságért, ki hizelkedésért, ki egy szép szóért, ki félelemért, ki másért, de minden ember eladó és a' legderekabb ember csak az, a' ki magát legillendőbb áron tudja eladni. Az Aszszonyokról nem szöllok; mert azok mindég másnak sajátjai.

Barátság csak hasonlók közt lehet: halmazd jó téteményeidet barátodra; 's elveszted barátodat és legfeljebb le kötelezett háladatost nyersz.

THAISZ ANDRÁS.

Charakter Rajzolatok.

1.) Aristides.

Aristides a' nagy Charakterekkel gazdag Hellász Hősseinek egy legszebb Charakterei közzül a' Szerénységnek, 's egyenes szívűségnek Hőse, kit már Hazafiai is az Igaz névvel megtiszteltak. Egykor a' mint a' Játék néző színen Aeschylus-

„Nem látszatni akarok, hanem lenni legnemesebb,“ — mondatott, minden akaratja ellen is ő reá nézett, mintha egyenesen ő róla volna a' szó. — Illy nagy a' Virtusnak ereje! —

T. II.

A' nemes szívű Magyarnek végső óhajtásai.

Zemplén Vármegye Nemes Felkölt Serege

Kapitányának

Báró BARKÓCZY ANTALNAK levele ugyan
azon Ns Vármegye Rendjeihez. *)

Tekintetes Nemes Vármegye,

Igen kevés idő múlva elvégzem életemet, Édes
Hazám védelmezésében annyira megsebesítettem, hogy
kínos fájdalmaim után a' halált óhajtva várom.

*) Az Erdélyi Muzéum' VI. dik Füzetének 180's k. lap-
jain le vagynak írva azon Feljülírások, melyeket
Nemes Zemplén Vármegyének határozása szerint
ezen elhunyt jeles Hazafi tiszteletére felállítandó
Emlékoszlopra készítettek Méltóságos 's Tudós
Gróf Cserneki, és Tarkői Dessewfy Jó-
sef és Tek. Tudós Razintzy Ferentz Urak;
ezeknek végén ezen Jegyzés áll: „A' Hiadónak
nints hírével, ha ezen eléadott Emlék, már fenn
áll é? De fel sem akaria tenni, hogy Zemplén
Vármegye e' ditső gondolatját 1810-től fogva, mo-
stanig teliesedésre ne vitette volna. Hat esztendő
alatt az Emlék a' legszebb módon elkészülhetett.
'S a' melly Vármegye illy nemes tetteért gúlt, en-
gedhetne volna e'abba múlni azt, a' mi, Nemze-
tünknek ditsősége, 's hathatós serkentése a' jö-
vendő kornak. — Ezen vélemény kiűt ugyan nyom-
tatásban is 1811-ben: de ki nem találhatja helyes-
nek, hogy a' két Hazában közönségesen megis-

Nem békételenkedem halálomon, mert a' dicsőség mezején végzem-el életemet. Reménylem, megérdemltem hogy Magyarának születtem.

De, minekelőtte lenni megszűnnék, a' Tek. Nemes Rendeknek bennem helyheztetett bizodalmokat háladó szívvvel, köszönöm. Azon órától fogva, mellyben a' Tek. Ns Vármegyétől százados Hapitánynak választattam, nem volt egyéb igyekezetem, mint, vagy becsületesen élni, vagy dicsőséggel meghalni. Az utolsó nem sokára bételjesedik.

Ajánlom a' Tek. Státusoknak és Rendeknek az én kedves jó Anyámat és kedves testvéreimet gratziájokba. Nem különben azon becsületes Al-tisztemet is Ns Budaházy Pétert, a' ki a' maga élete koczkázásával engemet a' legnagyobb tűzből maga tulajdon lován kihozott; megérdemli példás viselete, hogy megjutalmaztassék. Magamat pedig ajánlom a' Tekint. Státusoknak és Rendeknek jó emlékezetekbe. Utolsó kívánságom ez, és ezzel végezem életemet.

Éljen az én jó Királyom és a' dicső Magyar Nemzet 's virágozzanak világ végéig. Költ Komáromban, Junius 25-dikán 1809.

B. Barkóczy Antal m. k.
halála óráján.

Hözli Fái Fáy Mózes, a' Nemes Pest Vármegyei felkölt Seregnél volt fő Strázsa-Mester's azon Ns Vármegye Tábla Birája.

mértessék? Azért van ide felvéve, a' második Kiadás szerint. " Mi is óhajtanók megtudni felállított e' ezen Emlékoszlop, vagy tsak a' Végzésnél maradt?!

A' Red.

GRÓF TELEKI LÁSZLÓ FELETT.

H A R.

Nincs ő, az éltesbb korra érdemes:

Horán elköltözött.

Dicsőn megviva, küszde a' Nemes

A' földi baj között.

Jó szive, melly szép Tetten lángra gyúla,

Sugarival soha el nem borúla.

B E S Z È L Ö.

Oh sírjátok, nyögdeljetek zokogva:

Igazságos nyögéstek;

'S ő könnyetekre érdemes.

Hazánknak hív derék fija esett el:

Zokogj tehát, gyászolj oh én Hazám!

Hazának dísze is eldőlt vele,

'S a' hiv nő csillaga,

Vigsága 's gyámola,

'S a' magzatoknak kedvellett szerelmes attyok,

Ilihez hasonlót ritkán lelhetünk.

Az ő hiv szive megszűnt már értetek dobogni:

Sorvadt az és hideg,

Eltörvén a' halál.

E' jó atyát jajgassátok fiúk 's leányok;

Ah méltán érdemes könyüitekre ő!

Igazság, oh te is,

Te is felhőzd be arcodat:

Mert leghivebb, legtisztább szolgálid közül Egyik

Nines már többé! Nines már többé! Nines már többé!

Leginkább, oh Sion, kivált te,

Te árva Egyház, sírj 's zokogj,

A' leghatalmasbb ezédrusod,

Melly elterjeszté védő lombjait feletted,

Szép Literatura.

'S azoknak hűs arnyékaikban,
Te kisdéd nyáj, szelíden nyughatál:
Ledönté azt a' fergeteg.

Oh sírjátok,
Jajgassatok

Ti bőlesek és nemesszívűek!

Ki véletek, sziv 's lélek által, volt rokon:
Ő nincs többé!

H A R.

Oh Isten, im itt állunk;

'S jajról jajokra szállunk,

Érezve a' mély kint.

De hozzánk a' Hit így szól:

„Fel a' szemet a' porból.”

'S reánk ez enyhet hint.

Dicsértessék mi Jézusunk, —

Sírból feltámadt Hrisztusunk!

Az ő Evangélioma

Elválásunknak balzsama.

* * *

Égi ének ömledezzen

A' feltámadásról;

Megváltónkról zengedezzon,

És a' megváltásról!

Isten ezzel mente-meg

Minket elmúlástól;

'S egy keresztyén sem remeg

Már vég elhalástól.

H Á R M A S.

A' ki a' világ javára

Élni lángolt szüntelen,

A' ki társa bús bajára

Hész segéddel volt jelen:

Annak híre fenn ragyogjon,

A' most-kor 's jövő zokogjon;

'S ki a' virtust tisztelé,
Gyászban sírjon ő felé!

B E S Z É L Ő.

Úgy van! Szép 's gazdag magvait vetéd el
A' Jónak itt, dicső Megboldogult.

E' magvak ott fenn

Elődbe ért kalász közül mosolygnak.

'S mint rekkenő dolognap töltivel

A' fáradt Sarlós :

Tellyes kévéiden akként pihensz te,

Örülj! Örülj!

Az Úr ínt most neked:

„Jer, oh hív szolga, jer

„Örök vigságaim közé!”

'S mi is munkád után nyugalmat engedünk;

Érdem-szerencséd szívének örülvén.

Hol mi veszítünk,

Nyerni tudál te :

Mi boldog vagy!

Te vissza nem zokogsz

E' szenvedés völgyébe :

De mink te hozzád esdekünk ,

'S neved mindnyájunknak szívében

Örök-becsű 's kiolthatlan lészen.

Képed lengjen velünk

Legédesebb , legnyugtább perczeinkben!

Magzatjaid nemes lelked borítsa el ,

Példád vezetve őket a' virtus felé ;

Hű szíveik dobogjanak hevülve

Igaz 's Való eránt!

Igy élsz , így hatsz tovább

Ő benne 's általak.

A' mit te kezdtél , ők elvégezendik ,

A' mit te ültetél apolni , védni fogják;

'S becsülve, mint te, tellyesen,
Elhunynak csendesen;
'S dicső kiholtok több nemes szívek zokogják.

H A R.

Oh örömnep, melly tüzével,
Ott fenn, lelkesít,
'S minden Vért 's Rokont Felével
Ujra eggyesít!
A' midőn e' czélt elérjük,
Lelkünkért atyánk dicsérjük:
Hogy azt innen, hol baj kel,
Nyúgalomra vitte fel.

Nékem is talán menésem
Ninesen messze már;
Sőt talán vég perczeném
Még ma is lejár?
Járjunk hát az Úr nyomában,
Élve virtusok sorában,
Hogy, ha int sírunk keble,
Szívünk vígan szálljon le!

SZEMERE.

UNGVÁR-NÉMETINEK.

H A T T Y U - É N E K E :

AZ ISTENESÜLÉS' DICSŐSÉGE.

Tövis-bokrok alatt terme ibolyám,
Darázs donga nárciszszom felett,
Mellyből Hunniának.
Tiszteletes koszorút kötözik,
Hű gyermeke, hajdan.
Szúrt a' fulánk, karczolt a' tövis,

'S elreppentek a' bájos Silphidek,
Mellyeket Zephír virágimon ringatott;
De hervadatlan lön a' koszorú,
'S ékesíti ma is Ganümed kezében
Olümp vendéginél a' nektár-kelyhet,
Örömöm nekem, 's göge századomnak.

Csekélység ugyan a' szép sokak előtt,
Ha nincs avval érdemlett haszon;
'S nem gondol virággal
A' ki gyümölcsöt akar zavaros
Öszére takarni.

A' Hegyszüzek kedveltjök pedig
Bár Psüchének édes bánatjait
Helljen is szívében olykor eltűnne,
Reményli, nem vénül meg sohasem!
Öt csak a' szerelem tüze lelkesíti,
'S virágokról virágokra szállong ő,
Hogy az Isteneknek csinálna kedvet.

Bé kellett járnom a' parlagokat
Attika téreiben,
'S körül bolygottam a' sirhalmot
Az elhunyt Vezúv szent vidékin,
Hogy az erdő fanyar cserlevelét
'S a' bákor nyers venyigéjét
Elegyítve az ámbra-lehellő
Cziprus illatjával,
Ajánlhassam hív emlékezetül
Az Olümp kegyes Isteninek.

Segítette nemes czélomat az ég,
'S adott énnekem gyors szárnyakat,
Hogy fennyen repülnek,
Ott, hol egy isteni kéz Helikont
Fénnyel koszorúzza.
Nőtt szüntelen, nem lankadt erőm,

Hozzá szoktam a' nap sugárhoz ,
'S borzadom , nem átkozom , hazám fellegét.
Böcsületet nem koldúl az igaz ,
Nyer ha nyer ; de ha szinte gyalázat érné ,
Diesöségét nevelnék az irigyek ,
Valamint az éj a' gyemánt világát.

Setét köd lepi bé Táttra derekát ,
'S nagy éjfélthuhog sok száz bagoly
A' hegynék tövéből :
Zeüsz madarát pedig a' tetején
Fénytenger övedzi.
Jó szem kiállhat minden sugárt ,
'S bár hátat vet olykor a' nap reánk ,
Új meg új vidékre adja áldásait.
Nem alszik el szent fáklyája neki ,
'S megtalálni , hogy isteni fényt közöljön ,
Csak olly bátran repülj ; mint Prométh hozzá ,
'S csak örök tüzét szent kezekkel őrizd.

Boldog lélek , kit a' Múza sereg
Isteni karba emelt ,
'S körül öntött Olümpnak fénye
Igaz bölcsesség aetherével.
Magasan jár az ő képzete ,
Fellyebb a' saskeselyünél ,
'S örömet hoz az emberi nemnek
Ha leszáll a' földre ,
'S hálával tér innen vissza megint ,
Valahányszor az égbe repül.

Halandó teszi a' jót jutalomért ,
Megérdemlik a' fáradt kezek
Hogy a' szent barátság
Hü kebelében az édes öröm
Nyugtassa meg őket.
'S méltó hogy illendő bért vegyen

Minden munka, mellyet törvény kíván,
Mellyet alkuval cselekszik a' föld fia.
Csak isteneknek nem kell jutalom,
Kiknek a' szeretet szava ön bírójok,
'S nem ismér karjok a' szentnél több törvényt,
Hogy az égnek áldását osztogassa.

Est váltja fel a' rekkenő aszályt.
'S akár kérj, akár ne kérj esőt,
Várnod kell az égből.
Isteni kéz ragyog a' haragos
Villámon is által.

A' rét virágát, mellyet tapodsz,
'S a' menny sok tüzét, a' bámúlatost,
Hét szemét az égi láncznak, ott fenn szövék.
Hazám, hazám, tiszteld Istenidet,
'S a' vélek rokon embereket böcsüljed!
Az Egység lelke fő Isten ő köztök,
'S ez az Isten, a' kit követned illik.

Nem mindég tapsol a' győzelelem:
A' szeretet szeretet,
Leszáll még is szívünk mélyére,
'S nem ad néha fényt tiszta fénye,
Nem ad a' gyöngy sem tenger fenekén.
Nem kell többségre tekintni,
Ha az égi erőket itéled;
'S nem is a' nagy jelesb!
Plutonak Száztulkos áldozat:
Helikonnak ez a' koszorú.

AZ ÉN ÁLDOZATOM.

Magányosan járék, kelék
Egy csendes est hűssében,
'S nefelejtset szedegeték

His patakom mentében,
Gondolván, hogy magam nyujtom
Azt Boriskám kezébe:
De, fájdalom, kívánságom
Bé nem tellyesedhete,
Mert, o egek, messze innen,
Nagy Dunának a' partyán,
Egy gyönyörű sík térségen,
Lakik azon csalogány,
Ki fülemet énekével
Egészen megbájoló,
Hi szívem is szépségével
Örökre lelánczoló.

Szép Nefelejts, be sajnálom,
Hogy leszakasztottalak!
Ámbár szemem nyugosztalom
Rajtad, még is sajnállak:
Mert, íme már lankadoznak
Aranyozott kékjeid
'S szemlátomást hervadoznak
Még eddig friss ereid.
Ha hozzád nem nyultam volna,
Leveled nem hervadna,
Más szerencsésbb leszakasztna,
És Szepjének od' adna.
De már most te, szép kis virág,
Nálam el köll hervadnod
Sőt nem! — Van itt sok száraz ág :
Itt hamuvá köll válnod.

Tüzet gyújtok; áldozlak;
Ugy van! ég már. Rá teszek;
'S az énekes csalogánynak
Áldozatul égetlek.

Égnek indul füstöd. Jó jel.
Nem felejt el engemet:

Mert általad hív szívemmel
Elfogadá kezemet.

PÉRY IGNÁCZ.

A' B Ö L C S.

Bűsz gondoktól ment. Honnyának szenteli éltét.
Nappali óráját kevesellik fáradozási;
Métse világánál halad a' kitűzött jutalomhoz
Euripidesként. 'S így pennája dicső remeket szül.
A' hír temploma fog kérkedni tökélyi nevével,
Melly ezer évekkel truttzol; 's alapérdeme fenn áll.

N. A. RISS SÁMUEL.

V I G A S Z T A L Á S O K.

Hatszor tíz öszt érdem 's üldöztetés között

Bús gonddal fáradtan át élte barátom!

Minden időperczed nekünk gyümölcsözött,

Minden óra néked új diszbe öltözött:

Halhatatlan! sírnak könnyen indulsz, látom!

Az epés kajánság fogát eltördelte

Gyémánt tartósságu 's fényű érdemeden:

Rágott, rágott! de csak ön rosdáját nyelte,

Minden harapással reptedet emelte;

Nem ejthetvén csorbát, ő csorbult, lelken.

Mig e' nyögő haza termend fris virágot,

Ragyogó napfény fog rajtunk tündöklenni,

'S hevével érlelni édes szőlő ágot,

Hogy ránk is cseppentsen egy kis boldogságot;

Kedves lesz a' neved, híred fog fényleni.

Apolva gerjesztő jutalom híjával

Melly másutt a' lelkes főket koronázza,

Hányszor jelenél meg az irigy moeskával,

Hányszor vágott ő meg vastag ostorával,

Ő, a' ki a' homályt a' fény közt hajházza!

Tövis Üdvezitőnk gyászos koronája,
Anitosz Szokratot bürökkel kínálta ;
De fenn áll Megváltónk kegyes iskolája ,
Él még a' böles Szokrat, a' bölesek példája :
Mind a' kettőt a' nép megölte, 's csudálta.
Néked is a' tisztább maradék hágtatni
Fog könnyel áztatott oltárt még oszlopot,
Midőn a' magyar szív reményt fog forgatni,
Minden magyar ajak magyar szót hullatni,
És az nem lesz durva, ki magyar tejt szopott :
Akkor magzatidban meg fogjuk ismerni,
Velek együtt minket hogy szépre neveltél.
Nem lehet mindenkor az óban heverni :
Javítál, nem rontál, midőn kezdtél merni ;
'S a' jövődönök is szépen megfeleltél.

GRÓF DESSEWFFY JÓZSEF.

A' FÖSVÉNY SÍRKÖVÉNÉL.

Élni tanulj holttól. De, ki legyen? hijába ne kérdezzd,
A' neve e' sírban véle temetve vagyon ;
Véle veszett: mert nem volt érdemes arra, hogy ember,
Fárasztván kezeit, köre kivésse nevét.
Nékie a' rút fösvénység azt súgta fülébe,
Hogy, ha tovább tartand élete, éhkel haland.
Félt ettől, 's az italt 's ételt megvonta magától:
És végtére, üres béle korogva, kimúlt.
Pököj sírjára, ki ezt hallod. 'S mondá: Balgatag, a' ki
Éhségtől tartván, éhkel emészti magát.

RÁJNIS.

L O L L I R A.

Egykoron az hajnal tüzet idvezlettem. Azonban
Hirtelenül balról Lolli előmbe jöve.

Mennyei Felségek! szent engedelemmel adom ki:
Bajlóbb színű volt Lolli az isteninél.

PONORI THEWREWK JÓSEF.

S A P P H O.

Büszke székedben, örök Aphrodita,
Égi hölgy, Lesben - gyakorolt! miattad
Szívemet bánat 's unalom, könyörgök,
Hogy ne alázzák!

Jöjj felém inkább, ha szavamra máskor,
Hív imádódnak, kegyesen hajoltál,
'S elhagyád érttem szeretett anyádnak
Isteni házáat.

Vonva hintódat lebegő galambok,
Hű madarkáid, magasan röpültek
Villogó szárnnyal, lefelé Olümpről
Aetheri pályán.

Szent öröm töltött, mikor, istenasszony,
Mennyej arczoddal szeliden mosolygván,
Kérdezéd tőlem, mi bajom? Miért hív
Esdekelő szóm?

Nyerni kedvedtől mit akar leginkább
Felhevült szívem? kinek hev szerelme
Tart megint kínos kötélén? ki hoz bajt,
Sappho, tenéked?

Mert ha fut, gyorsan kö nyörögve tér meg;
És ajándékot maga nyújt, ha tőled
Nem veszen: 's csókod ha kerüli, csókol,
Bár ne akarjad.

Jöjj felém most is. Kegyesen ölelj ki
Bánatim közzül; 's telyesítsed, a' mit
Szívem óhajt, hogy telyesíts: segítvén
Isteni erőddel!

HÖLCSEY.

MENTEGETÉS.

Asszonyt vádolsz bé, hogy emezt hódítja 's amazt is
Meg ne itéld: hív férjt 's állhatatost keres ő.

SZOMMER JÓZSEF.

VIRÁG BENEDEKHEZ.

Elmult immár a' tél 's zordonsága eltűnt
Szobában telelni jó VIRÁGUNK megszűnt. —

Hadd el kis időre tsendes hajlékodat

Jöjj hozzánk mulatni üzd el bánatodat

Jó kedv legjobb fűszer, — a' mint mondja Böltsed:

Élni siess! 's neved napját vígan töltsed.

SZTROKAY KATALIN.

Tekéntetes

FORGÓ GYÖRGY DOCTOR ÚRHOZ

Az emberiség Barátjához,

A' Nemzet' Szeretéhez

Április 24-kén 1821. *).

Jer! el epedt Szivem annak Tiszteletet

Irj most, a' ki nékem adott új életet,

'S hálám könnyeiből készíts Oltárt mára

Egy nagy Ferfiúnak Nemzetem láttára.

*) Ezen Névnapi Verseket Apr. 18-kán a' Budai Postán vettem Pestről, e' következő Levéllel: „Tekéntetes Fiskalis Úr, Nagy Erdemű Hazámfia! Azon Nemes szívű Ferfiúnak, ki Tiszteletére az ide oldalasított sorokat buzogta szivem, tündöklő Erdeméért, ha a' Tekéntetes Úr helybe hagyásával a' Tudományos Gyűjtemény Áprilisi Darabjába ezek helyt találhatnak kettőztetik boldogságom. A' Nemes szív ugyan ön magának elég bére lévén, bár semmi köz Tiszteletet, 's trombitál-

Jer ! üdvözölni azt, kinek Nemes Szive
Az Emberiségnek lett örökös Hive,
Hi az igaz Rénnyel fogott jókor kezét,
Kit csak ön Érdeme rózsás uton vezet;
Kinek a' legtisztább szeretet Élete,
A' köz Jóért vagyon minden lehellete,
Hi az érzékenység könnyező Barátja,
Ha , hogy Ember társát keseregni látja ;

lást ne kívánjon is ; de , Virtus laudata crescit , 's
a' nemesen verő szív boldogságot érez , ha illy
nagy Lélek nevének a' Nemzet oltárán temjénezh-
het. — Éljen a' Tekéntetes Úr is — 's azon fák-
lyát, mellyet iparkodása a' Nemzet pallérozódására
olly hasznosan ápolgat, el aludni ne engedje so-
ha. A' késő Unokák áldani fogják Hazafiui szent
Tüzét — 's bé írják méltán nevét a' nagy Haza-
fiak érdemes sorába. Tekéntetes Fiscalis Úr nagy
Erdemű Hazámfiának leghívebb Tisztelője G. D."

En ugyan sokkal többre betsülöm a' Publi-
cumot egy általjában is , de nevezetesen a' Ma-
gyar Publicumot, mint sem alkalmatosságra ke-
szült Versekkel terhelni akarnám 's a' kérésnek
sem szeretek könnyen engedni ; ezen Verseket te-
hát annyival is inkább félre vethettem volna , mi-
vel az én valóságos , jó Barátom Doctor
Forgó minden bizelkedésnek , sőt az érdemlett
nyilvános ditséretnek is halálos ellensége : de ér-
demetlen vólnék az emberi nevezetre , ha tsupán
csak szoros Literatori tekintetből , egy érzékeny ,
háladatos szívnek , kiömlését , a' melly igen
ritka , — megvetném , ha egy haszonkere-
sés nélkül való , emberi érzéssel tel-
jes Doctortól , a' mi megint igen igen ritka
tünemény , a' kit én sok másokkal együtt tisz-
telek , — ha egy buzgó , nemes Magyar Hazafi-
tól , — 's hogy az igazat meg valljam , olyan
Barátomtól , a' kinek , magam is igen sokat kö-
szönhetek , a' ki két fiam' életét megtartotta , —
ha egy olyan jeles embertől a' régen érdemlett
ditsértetést megtagadnám.

Thaisz.

Híben a' Hegyesség 's Nemes Szív egyesült —
Illy Nemes Teremtés! be méltán kedvesült —
Forgó ez—ki nem él semmit Ön magáért;
De él a' szenvedő Ember'ség Javáért! —
Jer! bús szív szed ősze szél szórta kertemnek
Meg maradt Virágit — és üdvözetemnek
Ékesítsd sorait — hints rá egész öllel
Hötöt bokrétaikat — 's koszorút örömmel;
Vigy e' Nagy Lélekhez—óh mert Ez életem
Meg tartá — légyen szent mái Tiszteletem —
Eskulápiusom! új Létem Napfénye
Elj soká, — a' Tűrő Ember nagy Reménye!
A' mig Pályám futom 's végem el nem érem —
Nemes Szívüséged áldom és ditsérem;
'S ha bár érzéseim egykoron el hálnak:
Elszört hamvim Téged még is magasztalnak.

K e d v e s

KANÁRI MADÁRKÁMNAK
NEM VÁRT MEGÖLETTETÉSE!

Ó! ha, a' féreg is érdemlett Teremtést
Mért nem érdemelne Tőle, — Gondviselést!
Anyós Pál a' Magyar Minervájának
8-ik Lapján.

*

Szelíd kis Madarkám! — kinek? — mit vétettél?
Hogy egy éh Matskának eledelel lettél!
Születésed helye volt egy rostélyos zár,
Abban töltéd Élted' 's most Macska' gyomra zár.
Csevegésed által, vig kedvre vezettél,
Kedvetlen órámban sokszor ébredgettél;
A' Böls Természetnek megfeleltél tehát,
Mért így kegyetlenül ölettel meg Te! — hát?

Ártatlanúlfolyott, a' kívánt Életed,
Szomorún végződött, e' rövid itt léted,
Hát Ez — a' Jutalmad, leve vigszággoddal,
Hogy Semmivé lehess ártatlansággoddal?
Sajnálak! — 's fájlalom! — benned veszteségem'
Többet nem tehetek, vedd e' Szíveségem',
Ha, többet tehetnék, ennél, hogy — Sajnálak:
El hidd — nagy kintsekkel fel is váltanállak!
Emlék'-kö helyében, tudván hív szorgalmad'
Bútsú-Dallom' tészem: 's Ez légyen Jutalmad:

É n e k!

*

1. Oda az én kís Madarkám!

Oda vele — örömem! :

Ures Rostélyos Halitkám,

Öt' többé fel nem lelem.

Hiszen ő is Természetben

Megérdemle Lételet;

Mért hát — a' gondviselésben

Nem lelné, felvétélet?

*

2. Természetet ha vizsgálom:

Minden, — Ez is Remeke;

De fut, 's oszlik mint egy Álom

Ez is, mint más — Rejteke. —

Halgatok! — 's nem feszegetem,

Mert — erőmet halladja,

Magamat nem vesztegetem,

Mert magát — bőven adja!

*

5. Maradj tehát — volt Teremtmény

A' most nyert-Semmiségben!

Hidd-el e' Végzés nem kemény

Elég: — voltál Épségben. —

Remek voltál, de — már nem vagy,
Rabságod — Gyönyörűség,
E'képp' élven többre ne vágy,
Minden úgy is — Semmiség!

MOCSÁRI ANTAL.

M e s e.

A' Rák, és a' Béka.

Talán láb fájló vagy barátom, hogy úgy düllögsz,
mond a' Béka a' Ráknak. Kövesd gyorsaságomat. Las-
san járok, felel ez, mivel sokan szegik nyakokat fic-
kándozva.

SZEDER FABIÁN.

G o n d o l a t.

A' ki költsön veszen pénzt, 's azt szép szerivel vis-
sza nem adja, a' tolvajtól tsak a' mód által különbözik.
THAISZ.

Rejtett Szó.

Hat tag! kettejénél néha főznek, sütnek;
Hármára hol hármát, hol többet is ütnek;
Négygyel, a' kinek van, magát legyezgeti;
A' végső háromba egygyet mássát veti:
De ha együtt fel áll, 's orditoz mind a' hat,
Fel riasztja tsikóst, juhászt, ménest, nyáját.
LÁTZAI JÓSEF.

Az 41-ik Lapon lévő Rejtett Szó: Bú. Vár. Ár. Búvár.

Szép Literaturai Ajándék. lap. 57. Igazítás.
Ne légy hát több az Apádnál,
Jobb a' deákné vásznánál,
Hanem sűröggj a' lyánkáknál
'S házasodj meg!

R E J T E T T V E R S.

Boris, te! nem amor ostoba

Nyíla zörömböl. Tsöje

Meg tompult a lángon.

Domboru tán Bora fedwellője.

Az az:

Bor Istene! mámoros tóba

Nyíl az öröm böltsője.

Megtompul talán gondom

Bor után. Bor a' Kedv' Ellője.

SEBESTYÉN GÁBOR.

A Z É R D E M' P A L O T Á J A.

Látván a' dicső Isten asszony, ki halhatatlanító koszorúkat fon, hogy itt e' földön, minden kiesiny-ségekért mohon várnák jutalmakat az emberek, meg-únta alkalmatlankodásaikat, 's felemelkedett néhány választottjainak árnyékával messze a' felhők felé.

Egy magas hegytetőt választott onnan ki magának, hova együgyűen szép alkotásu palotát épített. Az örök tavasz látszott a' körül lebegni, 's gyermekei, a' kiknek koszorút vont vala már fejek körül, magas örömeikben, csendesen mulatoztak mellette. Örök fényt rémegtetett ezeknek ábrázatjok körül, 's felnyitotta előttök azt a' zárt, mellyen által az alattok zajgó világnak bolondságait láthatták.

Nem térhetett palotájához közel az Irigység, a' Dicsekedés, a' Rágalmazás, a' mohó Nagyra vágyás, a' kár-öröme.

Sokat tündött, ha magának válasszon e tanácsosokat az alsó világból. De attól tartván, hogy a-karatja ellen is, egyik vagy másik 's ez vagy amú

Szép Literatura.

tekintetből, atyafiait, barátait 's más lekötelezettjeit palotájába feltolná, legalább ajánlgatásaival neki újra alkalmatlankodna, azt végezte el magában, hogy ezekkel koszorúzásra innepét nem osztja meg. Azonban, hogy a' tyranismust elkerülje, melyet útált, azoknak hírével veszi fel az Érdemeseket, a' kiket már magához emelt, 's az örök fényt láttokra teríti homlokokra.

Sokszor lenéz azolta az Alvilág cselekedeteire.

Csendes mosolygással hallgatja a' Tudósoknak, Művészeknek egymás ellen való vetéseit. Ki jegyzi ezek közzül magának az ő koszorújára méltókat, de elhagyja a' többiek között őket.

Látja, micsoda kiesínyiségekért kezd némellyik büszkélkedni. Némellyik mint cárpálja a' legderekabbat is, csak hogy elmésségét mutathassa vagy azért, mivel őt rossz ízlése' aprólékosságai miatt barátságosan megintette, epével megtámadni; látja, mint csúfolja, mint mondja bolondnak egyik a' másikat, mint mondja némellyik az alacsony munkát is, Szerzője eránt való tekintetből, tiszteletből, barátságból felségesnek. Látja, miként begyeskedik egy más azzal, a' mit voltaképpen nem ő tett, 's annak láttatni akarni, a' mi nem; látja a' másokat le gyalázni igyekezőket, csak hogy magok tartassanak Nagyoknak. Látja azokat, a' kik mind ezeket megvetik, és csendes, de nagy szorgalommal igyekeznek eleibek vett czéljok felé.

Megpillantja azokat is, a' kiket a' tudományoknak ágai külömbféle helyekre tettek, a' hol ezeket 's szíveket megmutathassák. Illyenek az Orvosok Törvénytudók 's egyebek. Nem egyszer lát ezek között is ugyan olyan nemű cselekedeteket, mint az előbbenieknél. Sajnálva szemlélgeti, mit teszen ezeknél is az Interestze' maszlagja.

Feltétele szerint nem néz az ide alantt valók' dicséretére, hanem koszorúját annak kezdi nyujtani, a' kit egész végig igaznak talál. Ugy száll ezeknek felszeptelendő árnyékjokra, mint az alvilágban az ártatlan fehér galamb, a' tél után tiszta zöldbe öltöző fára.

Sokszor megtörténik, hogy éppen azt viszi palotájába, a' kit az alvilágnak csak kevés tagjai esmeretek, 's arra, a' kit ez mindenféle pompás tiszteletekkel imádott, nem is igen pillant. Csudálkozik ezen a' nép, de szokása szerint hamar megfordul, 's imádni kezdi azt, a' kit előbb, az ő javáért tett igyekezetei mellett is, üldözött. A' többet látók pedig közölők ezt mondják: Hasztalan! az igaz Érdem öröke megmarad.

DÖBRENTÉI.

É R T E L M E Z É S E K.

Bölcse sé g. Egy tekintetből való képzelés valamiről, a' mit tulajdonképpen kellene tenni; és közönségesen nem tesznek. Vé t e k. Vannak olly derék emberek, a' kik azt teszik, a' mi nem igazságos; gyakran ollyak is, a' kik azt elhagyják. Mélt ó s á g. Egy különös sokat mutató forgása a' testnek, a' lélek gyávaságát alája takarásra szolgáló. Szeret et. Szükséges rossz. Meglepi az embert, mint a' himlő: némmelleyek keresztől vergődnek, sokan rettenetesen meg-rútúlnak, sokan meg is halnak belé. Nincs jobb orvossága, mint a' mértékletesség. R e m é n y s é g. Hőzép dolog a' Valami és Semmi között: én egyet sem veszek meg. Na g y s á g. Mértéke minden dolognak, a' mi több semminél; és a' körülállások szerint hagyattatik meg. Mo r á l. A' legjobb diétája az emberi életnek. De, a' mint szokott lenni: a' sok sza-

kács elsózza az ételt. Szörnyű, keserves kár! Lelkisméret. Pokháló, mellyen minden különös fáradság nélkül keresztül suhanhatni. Köteleség. Olly dolog, a' mellyről sokat ígérnek, de keveset tesznek. Vélekedés. Repülő halak. A' midőn gondolják magokat vízben lenni, levegőben vannak. Compliment. Finom enyv tulajdon érzései felett a' szivnek. Egész világon ingyen kaphatni. Jutalom. Étek, mellyel kötelességet, vélekedést, érzéseket és több illyest horgászhatni. Gyakrabban kell vele élni; mert közönségesen csak ezzel nyílik fel a' száj. Democratia Major-ság, hol tulajdonan senki sem tudja, ki a' szakács 's ki a' Vinczellér. Anarchia. A' hol egyik nem tudja mit akar; és a' másik nem teszi a' mit kellene. Készség. Egy szakadatlan mozgatás; akar tegyenek vele valamit, akar nem. Tulajdon-ság. Olly dolog, melly által kedvessé és érdemessé teszi magát az ember; de a' poklot is megérdemelheti általa. Dícséret. Egy tiszta viszhangzása a' jótettnek; de nem mindég hallják jól. Gyalázás. Ellenkezője az előbbinek. Olly dolog, mellyből minden ember a' beszédre készséget nyer. Orvosok. Notariusok, kik Capitulatiót tesznek a' halállal, de a' mellyét a' természetnek kell subscribálni. Ügyesség. Életmód, melly a' szabósághoz igen sokat hasonlít: ez a' ruhát egybe-tüzi; amaz a' törvényt. Mind ketteje igyekszik a' maga dolgát az emberhez illetni. Azonban igen sok fonákul lesz meg. Philosophia. Része-gítő füst, melly sem éhet sem szomjat nem scgit; 's kik azt rendbe akarják hozni, még tévelygőbbekké teszi. Hiki véli, tud valamit; 's nem tud semmit. Törvények. Lánczok, mellyek által a' neveletlen emberek igazgattatnak. Vannak, kik azokat igen megtudják hosszítani, a' nélkül hogy meg merné valaki ujjokat koppantani. Én becsülöm őket. Kevélység.

Bohóság, mellyel ember maga magát és az egész világot nyughatatlanítja. Phantasia. Fa-ló, mellyen igen sok ember lovagol. Hadd lovagoljanak!

VIDÉNYI.

A Z I N N E P.

I d y l l.

MONTÁN. Jer, kedves Chloe, szedjünk itt a' csillámló harmatos fűben violákat. Tudod, atyánk testvérének neve napja vagyon.

CHLOE. Jer hát, kedves Montán, Még úgy sem költ fel a' nap: csak szintjátszó sugárai kezdenek ragyogni.

MONTÁN (violákat szedve) O, melly kellemesen csillámlanak ezeken a' violákon a' gyönyörű harmat cseppek!

CHLOE. Jer, kedves Montán. Ott látok egynehány violákat és egynehány rózsabokrot. A' violákból koszorút fonjunk, az édes illatú rózsákból bokrétát kössünk: ezt a' kezébe fogjuk adni, hogy az ő keblét ékesítse.

Elindulának a' gyermek pásztorok; 's tellyesíték szándékjokat.

Általadák a' rózsabokrétát; 's a' harmatos violakoszorúval fűtjeit vonták körül, ezt rebegvén: Édes Daphne, a' te életed olyan gyönyörű legyen, mint a' tavasz' legszebb napja.

Az elerzékenyült Daphnénak meleg könnyek ragyogtak szemeiben; 's megcsókolá Chloét és Montánt. Ezek pedig szökdeltenek örömeiben, mint a' barátok.

GRÓF GYULAY LAJOS. *)

*) 1810-dik évben.

L E C Z K E.

'S te elhagyád a' vidéket a' nélkül, hogy barátodat meglátogattad volna? Hidd el kedvesem, az emberi virtusoknak legszebbike: bízni az emberi virtusban.

Mit nekem ez a' föld minden kényeivel a' testnek, minden bujaságaival a' legbővebb 's legtékozlóbb gazdagságnak, ha nem találok lelket, kita' barátságának minden bizodalmával ölelhessek? ha gyanu, ha hibázás, ha gondolatlanság azt cselekszik, hogy ezen sok ezerek között csak igen kevés, vagy épen senki se legyen, kiben bízzak, mint istenségben?!

Jaj annak, kiben nincs gyöngeség.

Öröm és bú, rény és hiba válthatatlanúl járnak egymással.

Jaj nekünk, ha előítélet, ha önszeretet elfeledtetik velünk mind azt a' jót mind azt a' szépet a' mi egykor rajtunk vagy másokon történt.

Az, a' ki a' haldoklót élte' veszedelmével kiragadta a' vízből, szent fog előttem lenni még akkor is, ha engemet bánt vagy látszik bántani.

A' ki egyszer az igaz ügy mellett szavat emelt, csak azon perczenetben veszti el bizodalmamat, midőn nincsen mód többé őtet menteni. 'S bár bukjам, bár vesszek: bóldogabb vagyok a' nem-helyes, mint az elvesztett bizodalomban. Nem sírok, ha bántasz; de sírok, ha el fogod velem hitetni: hogy lelked nem nemes, nem szent.

Illy gondolat, 's illyen egy élet azon hiedelemben, hogy ismerjük egymást, 's hogy nemeseknek 's jóknak ismerjük — édesebb, mint minden a' mit boldogságnak nevezhetsz.

Az istenség, mond Platon, tökéletes világot formált, de az anyag nem szenvedhette a' tökéletet, 's

hibás lett a' teremtés; 's innen van ezen sok rossz a' világban. Így szenved a' tiszta, az aetheri lélek munkálódása a' testen által: vér, szeszély 's egyebek, elgyöngítik az isteni sugárt, mint a' napvilágot a' köd. De, nem kell e törekednünk, hogy lelkünk a' lehetséges tisztaságban jelenjen meg: szenny és homály nélkül, el nem fogva és vidáman?

Oh, ha minden ember, kinek szebb lelket adott az ég, úgy igyekezne munkálni, mint Conti mondja a' Művészlől: Hűszdene a' környülmények ellen; 's azon tökélethez közelítene, melyet a' plastica natura látott maga előtt lebegni, midőn ötet formálta.

Ismét azt mondom, a' mit minap enyelegve mondtam: Erősödjete!

Nagy leczke, iszonyú. De boldogok fognánk lenni, ha ezt megtanúlhatnók.

FERENCZEY GÁSPÁR.

A' GERLICZÉK ÉS MÉHEK.

GERLICZÉK.

Egy him gerlicze kérde egykor a' nőjét:

Miért repülsz te én hozzám, midőn a' Harvaly prédájává akar téged tenni? Hisz én is szintúgy félek tőle, mint te. Következésképen segédem sem lehetek.

Melletted örömeztjebb halok meg! felele a' nője.

MÉH és DARÁZS.

Egy nagy darázs így szollítá meg csufolkodva a' méhet:

Én három akkora vagyok, mint te, 's az illatos virágkelyheken fürdöm mint te: Mi tehát az oka, hogy téged szelíden tartanak, apolnak, engem pedig nem? Az, felele a' méh, hogy te magadnak gyűjtesz, magadnak élsz. Ellenben én, a' közjó hasznáért, sok fáradozásaim után, életemmel is áldozom.

N. A. HISS.

R I K K A N C S.

A' Záh Nemzetség' történetekor, Budán,
1550.

RIKKANCS. Helyet Hárolynak! Az az: A' gyöngé-
kerülje ki az erőst, ha nem akarja osto-
rát tánczoltatni hátán.

BERENDA. Milly jelenet!

RIKKANCS. Áldással tetézve jövők hozzátok, kérj
kegyelmet, én azt mondom, menj haza.

ZÁH. Ez Rikkancs, a' mi szeszélyes Bolondunk.

RIKKANCS. Ne tisztelj úgy. Hülömbben azt véli,
hogy én vagyok gazda, 's lánczot kér.
Ne bámúlj Homám. Hövér bolond, so-
vány böles nem ritka e' falak közt.

A' ki saját kenyeret

Máson cserél, nagyon vét,

Dicsőt keres, füstöt lel,

'S elhúny hideg kebellet.

BERENDA. Földi, akarki vagy, nekem tetszel.

RIKKANCS. Elégedj, ha komázlak. Tőlem az annyi
kegyelem, mint a' Hirálytól egy ispány-
ság. Csak egy barátom van a' földön, és
az — jó kedvem.

BERENDA. Szerencsés! Te vagy első, kit nyílt 's
könnyű kebellet talállok Budán.

RIKKANCS.

Vigan lejtve a' gond pályán,

Nagy dolgokba nem vágok,

Az Izzadó' terhelt vállán

Magasbb polczra nem hágok.

Eszem, iszom, alszom, hizom,

Örömm a' percze bízom,

Sem jót sem roszt nem várok,

Alant, de bátran járok.

RISFALUDY R.

H U B A.

Sikra söppednek a' rengeteg' kőszálai, homok-
völgygyé szárad a' tengerek' habbérceze a' rohanó évek'
villám sarkai alatt. Hír és dics fenn ragyoglanak: ö-
rök csillagzatok, a' romok' éjében. Ajak zengi által
azokat ajaknak. Szívről szívre plántáltatnak keresz-
tül. 'S bús, de büszke gyökeret vernek a' lélekben,
melly a' távolba hátra sülyed. Oh, édes az elmultak-
nak viszszsugára a' jelenkor' árnyai felett!

Íme, feltűnnek előttünk Eldődeink, a' tusák Hö-
sei. Huba és Bathér egymásnak ellenei, csatát csatá-
zandók. A' tér el van borítva sergeikkel. Huba csend-
ben vesztegel. Kémjét pillantja meg. Mint szélvész és
ború közel zivatar előtt: úgy érkezik a' kém; teher-
ben hadfergeteg' hírével. Szóll.

Jön az ellenség Halaúza. Általgázlá Volga hab-
jait. Dalok között röpíté keresztül táborát: omlan-
dót, mint a' bérezzápor, mely sziklákat hőmberget.
Nem térünk e ki előre, o Vezér? Amott látám én
Bathér' hatalmasait, kik beterítették a' döngő fenyért,
's megszállák az erdős Uralokat. Redős homlokkal
mereng közöttök a' hadintéző. Büszkén mosolyg visz-
sza a' Bolgárokon vett győzelmeire. Nem térsz e ki
neki, a' sokaságosnak, o Vezér? szerencsének ked-
venceze a' többség.

Erőe a' győzelem; zeng Huba. Csak rémülés lát
győzendeni özönt. Te törpe vagy hitben, o Szarma-
ta. A' diadal csak a' bátor' önbizodalmának mutatja
messze-magos hegyét. Hatalmas ugyan a' hadtörtető,
ki Irtisznak vágatja hőseit, az izmos karúakat. De
szélvel enyészendének ők, belénk ütközvéjök. Hasz-
talan ijjeszt habdagály szirtet. Rajta. Harsogtassátok
tárogatóinkat. Rivadjanak kúrteink a' véres törnek
körüle. Ime kitör istenünk, a' szent nap, a' felhőkön.
Jóslat ez a' szerencsés jövőndőre.

Így Huba. Szózata után döbbsenek Uralnak környei. Láng szárnyallott a' Halgatókon keresztül. Nyertve ágaskodtak a' tátosok. Sörényök a' szelek mentében elszórtann, fortyogások azok ellenébe szaggatva. A' párduczos tábor felemelkedék. Lobognak a' kolcsagok. Buzgány és dárda csattogják a' készség' feleletét.

Vallyon szunnyadhat e illy lázongáson Bathér? Ő, az erősek és sokak Vezére? De, ki rohan be amott Turfán határiba? Ki csap első a' Hősekre? Hírért szaguld e ő hatalma delében, halált keresvéje lerogytán? Jaj a' sikamlo - bizodalmúnak!

Jövel, oh Hős. Öröm nekünk a' tusák tusája: miért hogy te híres vagy jöttödben és mentedben. Karjaink soha sem agyoltak gyöngéket. Kiált a' rohanó elébe Huba.

És megismeri a' közelgetőben Bathért, a' bajnokterítőt. Délczeg paripán emelt ez dárdát jobbjaiban. Pánczéla alatt méreg forr az ontandó vér elejébe. Halál kíséri nyomdoklásait. Arczárol ádáz tekintet borong le. Szemei szikráznak. Felhőhöz hasonlatos, melly lángnyilakkal fenyeget.

Elő, Bathér, elő! kiált a' magyar Vezér. Ide dárdatördelő a' hatalmas karral, lelkednek bizodal-mában! Gyönyör nekem fegyvered csöngése. Szerettem nézelleni a' halálvész, a' körüled lebegőt: miért hogy immár sok csatákat eltaposál. Oldalainknál élet és hir leng. Dárdára! Buzgányom soha sem vesztegel.

Hallám neveteket, mond Bathér; szárazon és tengereken. De még Hunnt nem vívtam. Itt vagyok, add emlegessék nevem Turfán lakóji. Hoszorúm magyar vérrrel pirosúland. Erezzd dárdám sullyát.

Es, mint vihar, suhog a' dárda a' légben. Huba pajzsán csattog a' szabdalások özöne. Egy csapást még! 'S im által van horpasztva az aczél vért is. Foly

a' zaj. Erőt merit Huba. Buzgánya sujt és talál. Az Ellen paripája a' pálya-fövényben hörög.

Elég ; mond a' Diadalmas. Buzgányom, melly téged irányza, megtévedt. Nem vagyunk többé hasonlatosok. Hunn bajnok nem tusáz sánta orosz lányt. A' hasonlatlan védelmü élete szent nekünk. Fuss tieidehez. Fékezz lovat, ellenünk vezetvéd vitézeidet. Buzgányom roppanásait seregeidnek közepette hallandod. De forgatóját ne kívánd többé látni.

Némán ballagott vissza az Ellen. A' Győzedelmes tettei örömszájban énekeltettek. Isten, a' Nap, mosolygó sugárokkal nézelle a' tusa után az Áldomás üdnepére.

Oh édes az elmultaknak vissz sugára a' jelenkor árnyai felett!

BALLA.

G O N D O L A T O K.

1.

Az igaz és gaz ember közönségesen egyenlő erköltsi szabadsággal birnak: az ha rosztat akarna is, csak erőltetve tehetné, ez pedig a' jót; — de a' ki természeti hajlandóságán 's a' környülállásokon veszen erőt, az dicsekedhetik nagyobb erkölcsi szabadsággal.

2.

Fundátiókat teszen a' kin sok fekszik.

THAISZ.

SZÉPLELKER' PANASZA.

FRANGEPÁN ERZSÉBET. 'S te oda volnál, tüzelekü ifju?

HÉDERVÁRY LAJOS. Oda, kedves, örökre: vissza térhetetlenül oda. Eltűnt ő előlem, ki úgy

állott mellettem, mint egy Cherubim az istennek zsámolyánál. A' viruló, szép reményekkel teli, gazdag, meleg ifju nincs többé: mint az égnek szép szivárványa, elfoszlott élete; eltépve, fonnyadva, hidegen, színtelen ott hever a' szép virág.

ERZSÉBET. Érezd, hogy örömeink ilyenek e' földön. Csak azért élsz gyönyört, hogy annál mélyebb légyen veszteséged érzete. Ilyen sorsunk, ilyen életünk.

LAJOS. Ilyen, kedves: mint gyermeknek hajnali repkedő álma, mely tarka képekkel rakva játszodozék el előtte, 's a' gyermeknek anyja az ágyhoz jön, 's ezt mondja: Kelj fel gyermek! 'S elreppent a' szépvilág. Fellengező reményekkel siet a' szebb tüzzelegő ifju az életbe; ég benne a' gondolat ezt 's ama jót tehetni — szép világokat ábrándozva magának, siet a' jövőendő eleibe: ekkor eljön a' halál, egy szelíd, csendes, hideg Geniusz; int a' messze repülni akarónak, az ezer szépet 's jót felölelni vágyónak; int — 's vége a' pályának.

ERZSÉBET. Nem a' szép lélek számára van e' föld: ez itt jutalmát nem kapja. Idegen ő itt. 'S kivándorol egy szebb, mulhatlanabb világba.

BÖLÖNI FARKAS SÁNDOR.

A N E K D O T Á K.

1. Egy udvari-bolond szerfeletti örömet mutata, midőn a' csörgösipkával legelőszer megkoronáztatnék.

Mi ragad illy szokatlan örömré? Kérdék a' körüle állók.

Nincsen e méltó okom örvendezni, midőn a' szerencse' süvegével tiszteltetem meg?

2. Egy Abderai ifju látván, hogy földije, Demokrit, örök nevetése által olly nevezetessé lett, feltevé magában, hogy követni fogja példáját; a' mit annyival könnyebb vala telyesítenie, mivel különben is igen hajlandó volt a' nevetésre.

Egy társaságban öszvejö példányával. A' bölc's ábrázatját most legelőszér látták elszomrodni egész életében.

Mi lelt Demokrit? Kérdék az Abderabeliek. Miért nem kaczagsz követődön? Vagy talán sajnáloed dicsőségedet vele megosztani?

Ha névetségre méltó tetteitekkel annyira el nem szoktattatok volna, felele a' bölc's; ez egy volna az, a' kin könnyezni fognék.

5. Egyvalaki midőn farsangkor a' színen egy méllyen megillető szomorújáték adatott volna elő, megtámadá gáncsával a' mellette álló Színigazgatót: Melly fonákság, ugymond, Bachus örömnapjaiban rikatni az embereket! Illyenkor csak vig 's neveltető darabokat kellene adni, hogy megkönnyült szívvel szökhethénk táncznak. Ha ez igaz volna, felele a' megtámadtatott; ugy mindenkor csak neveltetővel kellene szolgálnunk: mert mi egyéb a' világ, mint örök Maszkbál, hol szüntelen farsang tartatik, innepeltetik?

SZENT MIKLÓSSY.

MŰVÉSZI VETÉLKEDÉS

GESSNER' FORDÍTÓJÁVAL.

I.

Nem vérrel-ázott bátor hőst, nem sivatag harcz-
mezőt zeng a' vig Muza; szeliden 's remegve futja ő
a' zajt: könnyű sippal jobbában.

Hives patak' csörgedése, 's szent erdők' homályos
ernyők által édesgetve, sásos part mellett bolyong,
vagy virágokon jár 's magas fák' zölden boltozott fo-
lyosójiban és nyugszik a' lágy pázsiton, 's dalokon el-
mell érted, csak érted, szép Daphne! Mert lelked,
tele rénnyel 's tele ártatlansággal, vidám mint a' leg-
szebb tavaszi reg. Úgy röpdéz szüntelen ébredt tréfa
's vig mosoly körülök e' kis ajkaknak, körülök e' pi-
ruló arcoknak, 's szelid öröm szóll szüntelen sze-
meidből. Ugyvan, miolta engem barátodnak hívsz,
kedvelt Daphne, azolta tisztának, ragyogónak látom
a' jövőndöt; 's öröm és gyönyör kíséri minden napom

O ha e' vig dalok neked tetszenének, mellyeket
Múzám pásztoroktól tanul el gyakorta. Gyakran meg-
lesi ő sűrű berkeikben a' fák Nympháit is, 's a' kecs-
kelábu erdei istent és sáskoszorúzta Nymphákat a'
grottokban, 's gyakran megkeresi a' mohos kunyhó-
kat, mellyek körül a' Szántó csendes árnyakat plán-
tál, 's történeteket hoz elő a' nagyszív, rény 's ö-
rökké vig ártatlanság felől. Gyakran meglopja a' sze-
relm' istenét is, sűrűen egymásba szőtt gallyak zöld
hajlékaikban, 's gyakran a' fűzbokorban a' kis cser-
melyeknél. — — — —

II.

O te, ki kedvesb vagy mint a' harmatozó reg,
te nagy fekete szemekkel! szépen lebeg el sötét ha-
jad a' virágkoszoru alatt, 's játszik a' szelekkel. Ked-
ves az, ha piros ajkaid mosolyra nyílnak meg, ked-

vesb még, ha énekre nyílnak meg. Hihallgattalak, Chloe, téged hallgattalak ki, midőn ama reggel a' kutfőnél éneklél, melyet két tölgy árnyékoz be; haraggal hogy a' madarak el nem némulának, haraggal hogy a' forrás csörge, hallgattalak ki. Már tizenkilencz aratást láttam, és szép vagyok, és barna ábrázatban. Gyakran vettem észre, hogy pásztoraink meg szüntek énekelni 's figyelmeztek, midőn énekem keresztül csengett a' völgyen, 's a' te énekedet nem fogná követni jobban síp, mint enyim. O szép Chloe, szeress engem. Lásd, milly kedves az: e' halmon az én sziklában lakni. Lásd mint szöv a' csuszó repkény zöld hálót kellemesen a' szikla körül, 's bércezt mint árnyékozza be a' tövis bokor. Barlangom alkalmas, 's falai puha bőrökkel vannak bevonva, 's szája elébe tököst plántáltam; magasán csuszik fel az, 's alkonyló fődellé vál. Lásd milly kedvesen tajtékszik, a' forrás sziklából 's tisztán csörgedez el a' dércze felett, magas füven 's virágokon keresztül. Alatta a' halomnak kicsiny tóvá gyűl össze körül koszorúzva kákával és fűzzel, hol a' Nymphák a' csendes hold világánál gyakorta tánczolnak sípomon, midőn a' lejtő Faunok crotaljakat utánnam verik. Lásd mint boltozódik a' halmon zöld grottá a' mogyoró. 's mint csuszkál a' szederj fekete gyümölesel körülem 's mint emeli fel a' galagonya-bokor piros epreit 's mint állanak gyümölesel tele az almafák, szőlővesszőkkel körülöelve. O Chloe, ez mind enyém. Ki ohajt többet magának? De ah, ha te nem szeretsz engem, akkor vastag köd burkolja be az egész vidéket. O Chloe, szeress engem. Itt fogunk majd a' puha fűvön feküdni, ha kecskéink a' sziklás oldalon mászkálnak, 's a' juhok és tulkok körülünk gázolnak a' magas fűben; akkor elnézzük a' kiterjedt völgyet, a' ragyogó tengert,

hol a' Tritonok szökdelnek, 's hol Phöbus szekeréről
leszáll, 's éneklünk hogy messze körös körül vissza-
zengjen a' sziklákban, hogy a' Nymphák megálljanak
's halgassák, és a' kecskelábu erdei istenek.

Igy énekle Milon, pásztor, a' sziklán, midőn ö-
tet a' bokorban Chloe kihallgatá; mosolygva jöve elő,
's megfogá kezét a' pásztornak. Milon, te pásztor a'
sziklán, így szolla; szeretlek tégedet, inkább mint
juhok a' zanótot, inkább mint madarak az éneket.
Vezess engem bariangodba, Édesb nekem csókod mint
méz, olly kedvesen nem csörg nekem a' folyam.

RÖLCSEY.

R E J T E T T S Z Ó.

Van eleje, dereka és farka.

Az első akkor kedves, ha tűz van benne; a' kö-
zépső akkor kedves, ha tűz van benne; az utolsó ak-
kor kedves ha tűz van benne: a' három együtt csak
akkor kedves ha tűz van benne.

SZEMERE.

A' 64-ik lapon lévő Rejtettyszónak magyarázatja.

Valamint Fa mellett jól főzni és sütni
Lehet, úgy a' Fart - is gyakran ütögetni,
Magokat Legyezik Fark-al az Állatok,
Podgyászokat Has-ba teszik az Oláhok,
Következésépen: ha Fa, Far, és az Has
Öszve Szerkeztetik, lesz' az hat tag Farkas. *)
PATRUBÁNY.

*) El vagon találva: Fa, Far, Fark, Has, Far-
has.

A' Red.

S Z A D I.

Szadi, egy jó szívű ifjú Hirály, második esztendőben ült egyik Napkeleti thronuson. Némellykor eszténként holmi történeteket szokott elbeszéltetni magának a' böles Hagánnal, a' ki kemény igasságokat tükrözött eleibe meséjiben, ámbár tudta, hogy a' Fejedelmi Udvarnokok, titkon vermet ásnak neki, 's lélek világosító tudományait a' Hirályal untatják.

Égyszer Szadi, nagyon lelkére vette Hagánnak egy intését. 'S igaz lehetne mond, hogy a' Fejedelem jó akaratját nem érezhetik, tartományának, minden lakosai? Az én Országomban nem lehet úgy, mert alattvalóim követői nagy hálálkodásokkal dicsértek mind eddig, mikor nálam megjelentek. De, meglátom; álköntösben teszek egy utat; így senki se véli bennem a' rettegett halandót 's bizodalom fog hozzá-
zám szólni.

Mintha vadászatra ment volna, úgy hagyta el Udvarnokai körét 's kevés kísé-
rőjít is a' Várostól három mértföldnyire magokra; olly parancsolattal hogy ott várják-meg. 'S alig megy, által öltözve, az első faluból a' másikba, lánczot zörgető rabszolgák tűnnek eleibe, Nézi őket közelebből 's egy aszszonynak szomorún szelid arcvonásain megesik szíve. Azonban, mintha nem is oda ügyelne, úgy áll. „Mozdulj, rest dög!” ezt dörgötte épen, hallattára, a' rabok hajduja 's pattantva suhintotta meg a' reszkető aszszony feje felett, a' szijostort. Az Aszszony tolni akarja, kövekkel megtöltött targonezáját, de nincs ereje! Alla, sohajtja, a' földre rogytában, adj véget e' nyomorúságnak. A' hajdu rámeri, ostorát, Megállj, kiált Szadi, néhány aranyat nyomva hirtelen markába, engedd e' szerencsédlen Aszszonnyal szóllanom. „Mit vétettél te, szegény teremtés”?

Segedelmet kérőleg tapadt az Aszszonyszeme az Idegenbe. „Oh, volna hát még ember a' kit érdekel nyomorúságom? Négy esztendeig volt, nemes Idegen határunkon, melly ide tiz mértföldnyire van, rossz aratás, 's nagy részét előbbi keresményünknek akkor elköltöttük, a' mi megmaradt, égés' prédája lett.

'S hát nem osztatott a' Király gabonát?

„A' Király! — Hiszen, emberei legutolsó pokróczomat is elvették adó fejébe, mellyet már nem fizethettem Urammal.”

A' jó Szadi, elhalaványodott; de tartóztatta magát.

„Hát Urad hol van?

Mikor az adószedők semmit se találtak házukban, könyörgött Uram, haladékért, hogy keze munkájával, ha későbbre is, megszerzi, a' mi rá van vetve. De az egyik hajdú, csak kirántja a' pokróczot beteges gyermekem alól, 's indult vele. Elfutotta ekkor férjemet a' kétségbe esés' boszszúja, 's a' földhöz vágta a' hajdút. A' Király emberével így banni, nálunk halált érdemelne, monda a' Bíró, 's örökös rabi munkára ítélte.

'S te mikép jöttél ide?

Önnként állottam e' munkások közé Uram helyébe, mig erejéhez jöhet, mert szegényt szinte halálra korbácsolták, úgy hogy még most is rosszúl van belé. 'S az Aszszony sírva fakadt. Légy csendesen, nyomorgatott teremtés, monda neki Szadi, 's megindulva, sietett a' Herület fő Birájához.

Én, Hereskedő vagyok Uram, szöll most útamban véletlenül egy barátomnak közellévő atyjafijára ismertem (nevét megmondotta) az Ur fő vigyázatja alatt lévő rabszolgák között, nem válthatnám e' ki pénzen?

Az, támadó, felel Musszelim, karóba-huzást érdemelt volna — 's elbeszélé miéért és mint van ott. Az ember mintegy harmincz esztendő, még annyit elérhet, ha tehát harmincz esztendeig teendő munkájának bérét leteszed, nem bánom, menjen. Fizetésem egy része, a' rabszolgák keresetéből bėjővő summára lévén utasítva, az itt lévő régi szokás szerint; semmit sem engedhetek-el.

Pedig én úgy hallám, mondá a' magát Hereskedőnek kiadott, hogy Szadi nem szereti a' nyomorgatást. Barátja valóban én se vagyok felel a' Kerületbeli Bíró, de ha a' parancsolatnál fogva, néha példát kell adnunk! Osztán, mi tagadás, a' Király konyhájának kitartása, az én Kerületemre lévén vetve, ha az Asztalnok pénzt kér, török szakad adni kell, mert a' kinek esze van, barátot szerez és tart fenn magának az Udvarnál 's kivált az ollyant a' ki Ő Felsége előtt sokat nyom, ugyan meg nem sérti.

Hát nektek, ömlött-ki Szadiból a' természetnek Nemes haraggal elegy szelídsége, hát nektek ki barátok az én tartományomban; földnek szegény népei! Jó ízű falataim, vérző könnyeitekből készültek asztalomra!

Szadi most felfedé magát a' megrettent Bíró előtt 's az Aszszony és Ura szabadon hocsátatott haza, ajándékkal. Így a' több rabok is, kik nem rossz lelkűség vétkéért hordották lánczaikat.

Ifjú Király, monda fő városába vissza menttében, neked távolabb lévő alatt valójditól kell meghallani az igazságot, körülállásaikból tanulnod az igazgatás nagy kötelességeit 's Udvarnokai előtt ölelte meg a' lélek világosító tudományu Hagánt.

Udvarát pedig azon nyomban, más rendbe hozta. Maga utazott-el osztán Hagánnal tartományaiában ki-

tanulni, hova tétetett az ő általa kiosztatni rendelt segedelem, 's mindenfelé rémülésbe hozta a' rossz indulatuakat hogy többé jóságával vissza ne éljenek, 's előtte a' fényt leső, hazugszót már nem mert mondani.

D. G.

A' REMÉNSÉGNEK EGY HALDORLÓ FIJA FE- LETT, A' KERESZTÉNY ATYA.

Elköltözől fiam! elköltözől
Jó atyádnak ölelő karjából,
Kivetközvé a' testnek súlyjából
Égi könnyű alakba öltözől.

Tagjaidnak terhes volt az itt-lét,
Nem türhetvén, bucsúd' veszed tőlem;
Hátra hagyod az élet' gyötrelmét,
És mint szellő ellebegsz előlem.

Ott keresed túl a' csillagokon
A' megszentelt, a' boldogabb hazát.
És jól indulsz; ne tekint vissza hát,
Csak szárnyalj túl ama kék boltokon.
Fiam, hogy nem semmire születél
Majd ott, csak ott fogod megtanulni,
Ha már egyszer kisdéd angyal lettél,
'S a' fő lényhez van útid nyomúlni.

Mi az ember? még azt nem tudhattad,
Mert rövide volt kiszabva pályád,
Csak egy két szót mondhatott ki még szád,
Hogy mit kívánsz, azt csak mutathattad,
Óh! de már is hányszor sohajtottál!
Már érzetted a' földi kinokat;
'S még is fiam, arra nem jutottál,
Hogy valóban esmeréd azokat.

Hányattatunk, mint a' hullám dagad.
Mostan egyszer az örvény kikerül,
Most előttünk szélesen elterül,
Nincs mellék út, az örvény elragad.
Sírva nyögve mind közelebb futunk,
Csak közelebb elnyelő torkához.
Dicső fiam! emberek így jutunk
A' halálnak későn nyílt sírjához.

Te már nem sírsz, és én nem siratlak,
Bennem ámbár kínos, nehéz a' szív,
A' test ámbár téged siratni hív,
De meggyőzőm és én nem siratlak,
Háborítsam fiam boldogságát?
A' nyugalmat ellenezzem tőle?
Nem! én áldom a' fő lény' jóságát,
Való angyalt alkotott belőle.

Oh jól tudom, ártatlan lelkedet
Világ fénye hogy meg nem bájolná;
Hogy csak irigy 's a' gonosz gúnyolná
Oh jól tudom, hasznos beszédedet.
Jól kiláttam mellyik lélek éleszt,
Mennyből jött az beléd örömemre.
Azt is láttam millyen elme széleszt
Némelly sugárt benned nemzetemre.

De kialudt csendes halálodban
Nem örömem, hanem a' szép remény.
Homlokodat a' múltó földi fény
Nem keríti első világodban.
Semmi, fiam! E' földi ragyogás
Kinnal készül, kinnal kell viselni.
Menj előre, hidd el hogy ez nem más,
Mint hőségben a' szomjat nevelni.
Im! megadom utolsó csókomat,
Csókaimmal elborítva orezád.

Es menj már most, az ég várkozik rád,
Siettetí buzgó áldásomat.
Menj; de fiam, megemlékezzél jól
Örömedben, égi országodban,
Hogy jó atyád olly hő indulatból
Szeret mindég, mint itt lakásodban.

HOLÉCZY MIHÁLY.

S Z E R E L E M K Í N J A I.

Millyen válogatott kinokkal szokta az embert
Adáz kéje szerint gyötreni a' szerelem!
Tört ada Didónak; ligyót Kleopatra kezébe;
Werthernek pisztolt: 's hánynak adott kötelet?
'S hánynak más eszközt, mellyel kinozhata kitkit! —
És nekem, o melly kín! im feleséget adott.

FATOWICH ISTVÁN.

K R A J N I K H O Z.

Ott ülsz most Bellóna fáradt fiainál,
Rik borostyánt nyertek Neustadt' hamvainál;
De szived szédeleg Paphósz' partyainál,
Hol Vénus mulatoz lankadt Nympháinál.
Ott látod szép Phyllist selyem ruhájával,
Mellyet szél lebegtet gesztenyész hajával;
Öleled Chlorindát kettős almájával,
Mellyet Vénus tett volt oda kis ujjával.
Térj vissza barátom, Buda bérczekére,
Itt is rá találhatsz Adónisz mérgére:
Tekints bár vagy egygyet.....chy' mellyékére,
Ott egy Rózsá hajlik Szakasztó kezére.
Dobogni fog szived érzékeny ölében,
Melly a' Szerelemnek készült műhelyében;

Ő is, felgyúladván nyiladtól szívében,
Felírja Krajniknak nevét szép mellvében.

ÁNYÓS.

M U L A N D Ó S Á G.

Barátom, az idő múl, 's azzal életünk
Szüntelen fogy, jaj! melly méltán könnyezhetünk.
Nyujtja az Öregség már támasz-pálcáját,
A' mord Halál pedig feni ránk kaszáját.
Ki állhat ellene szörnyü hatalmának?
Hit fel nem áldoz ő pokol nagy urának?
Ollybá tart egy Királyt nagy palotájában,
Mint egy paraszt embert szalmás kunyhójában.
Amazt szint ugy mint ezt Cháronnak kezére.
Bízza, nem tekintvén koronás fejére.
Hasztalan rettegünk Márs menyköveitől,
Hasztalan a' tenger kétes vizeitől.
Haszontalan tartunk az ősz hidegétől,
Elevenségünket bágyasztó szelétől.
Meg kell látnunk setét Cocytznak partyait,
Melly bús zúgások közt forgatja habjait.
Meg kell látnunk ama gonosz Aszszonyokat
Hik szüntelen töltik az üres hordókat.
Sisyphust is, a' ki hasztalan munkával
Hüszködik mindenkor egy nagy kösziklával,
El kellett hagynod örökre házadat
És, a' kit most ölelsz, jó hitves társadat.
Szép fáid, mellyeket rendesen ültettél,
'S gyönyörűségedre nagyra felneveltél,
Elmaradnak tőled ma holnap, 's háznánál
Cyprus állítatik szomorú sirodnál.
A' mitől olly igen kéméled torkodat,
Más, eszesebb lévén, megiszszá borodat.

Azzal öntözgeti-meg ebédszobáját,
Midőn enni fogja gazdag vacsoráját.

VIRÁG.

V A L Ó E R K Ö L C S.

Nézd ama távol lebegő ragyogványt,
A' napot. Mennél magasabb az égben,
Itt alant annál kicsinyebbre nyúlik
Tőle az árnyék.

A' való Erkölc, igaz érdemének,
Szinte ugy annál kevesebb betsülést
Vár, remél, mennél jelesebb; 's magával
Üntig elégszik.

RÉVAL.

SZTRORAY KATALINHOZ.

Fris Tavasznak fris leánya ,
Élly te is sok szép napot.
Téged a' bú ugy kerüllyön ,
Mint az Őlyvet a' Galamb ;
'S ha talám meg lesne (mert tud
Járni titkon 's álnokul),
Légy Oroszlány, azt kívánom
Győzd le, 's tépd meg a' gonoszt.
E' tsatában nagy segitőd ,
LINKA, hű Musád leszen
Mint fogunk örülni hárman
Én TE 's kedves Antalunk.

VIRÁG.

H A N G Z A T K A.

(Hendecasyllabusokban.)

Oh Fillis! nem igen gyakorta járnak
Már a' csintalan Ifjak ablakodra;
Vig dalt zengnek ugyan, de bánatodra;
„Alszol Fillis? Alugy”. 'S magadra zárnak.
Eltüntét röhögik vidám sugárnak:
Nem vágnak vetekedve bal karodra
Mint hajdan, sem örömszülő borodra;
Rósákról koszorút fejekre várnak.
Nézik zöld kikelet virága tetszik,
Mellyet gyenge Zefir szelid kezével
Dajkált, 's óva nevelt Egek vizével.
A' lombot, ha csörög 's törik, lemetszik,
'S hajtyák Muleziber égető kohába,
Vagy széltől zajosan^a folyó Dunába.

VIRÁG. B.

H A N G Z A T K A.

(Sapphicusokban)

Ariadna panasza Theseusra.
Biztat, egyszersmind csal is a' Reménység;
Melly sokat vártam, 's mi kicsinyke bérem!
Jaj! talám itt fog kiomolni vérem
Olly komor képet mutat a' Reménység!
Boldogabb a' kit te nevelsz, Szegénység!
Imé! dús ország fejedelme, férjem,
Elhagyott árván, csapodár vezérem,
Itt, hol a' mit látsz, csuda képtelenség!
Nincsen ember, nincs barom e' szigetben;
Földe, mint minden füve, fáj avadság:
Élni melly kín illy fene helyhezetben!

Több ez, ah! több mint sem akármilyen rabság!
Néked e' hely kell, te lator gonoszság,
Theseus! Vessz el hamar illy ligetben!

VIRÁG B. *)

A' MAJUSI ÉJSZAKA.

(Hölty után.)

Bágyadtan mikor áltesilog az ernyeken
A' hold 's szenderítő fényt mosolyogva hint,
 És a' fül'mile csattog
 Búval telve bolyongok én.
Boldog vagy te ezüst zengzetű fül'mile,
Mert fészkekben együtt cseng, 's enyeleg veled
 Hiv nőd, 's énekelésid
 Hözt hő csókokat oszt neked.
Meghitt lombja alól nyögdeli kényeit.
Egy hű gerliczepár nékem előmbe, ah
 Hönnyem folyva setétebb
 Árnyékokba vonom magam.
Ha tünsz-fel Te nekem mennyei bájalak.
Melly mint hajnali fény lelkemen áltragyogsz?
 Forróbb hévvel ömölnek
 Égő könnyeim arczomon.

SZENT - MIKLÓSSY.

B A R Á T N É M H O Z.

Jer mirtusból fűzzünk
 Hoszorút izibe,

*) E' remek Höltnök még három Hangzatkája van nálunk, melly egy más után sajtó alá fogadatni; de még többet is óhajtunk és várunk.

A' Red.

Ibolyát is tüzzünk
Barátném! közibe

E' kis patak körül
Szedegessük mi azt;
Midőn minden örül,
Használjuk a' tavaszt.

Nem leljük hirtelen,
Magát rejtegeti;
Mint tiszta Szerelme
Szerényen kelleti.

'S tudod e' Édesem
Mi végre készül, e',
Fényesen ugyan nem,
De érzéssel tele?

His Faludy Sándor
Tárgya Innepünknek.
Hit örök tavasz kor
Éltet Nemzetünknek.

Veszták Oltáránál
Ő oly fáklyát gyujtott,
Melynek világánál
Szép 's Jó kezét nyujtott.

De mint Ő verseit
Más nem követheti;
Úgy nagy Érdemeit
Tsak angyal zengheti.

SZTROKAY KATALIN.

E G Y H I T S Z E G Ő H Ő Z.

Ó Te, kit hiv angyalomnak
Régolta tartottalak
'S mint szerzőjét jó voltomnak
Buzgóan imádtalak!
Hit mindeneknél előbbre
Magamba' betsültelek,
Söt enn' magamnál is többre,
'S végtelen szerettelek!
Te, a' kívül javam függött
Boldog időm, mindenem,
Hiben létem gyönyörködött
'S egy valál, mint Istenem!
Te, (ah miként mondhassam ki,
Nyelvem rebeg, szóm el ál,
Magad, kérlek, magad valld ki,)
Engem, Eggek! elhagyál!
El-minden megszánás nélkül
Mint egy szegény kárhozót.
Engem, a' ki nagy hűségből
Veled közlék annyi jót!
Pedig hányszor megesküttél,
Hivülem mást nem szeretsz;
Mig szívembe bele ültél;
'S most, így megvetve, nevetsz.
Hidd el, előbb hittem volna,
Hogy a' tűz vizeket gyújt;
Mintsem szíved el pártolna
Tőlem, 's másnak kezét nyújt.
Meg van! — Jaj — de bár láthatnád,
Mivé tevél engemet
Hogy elhagyál; kárhoztatnád,
Tudom, gonosz tettedet.
Minden öröm fut előlem,

Minden jó kedv elhagyott,
A' remény is szökik tőlem,
Bennem minden elfagyott.
A' napnak felderültével
Felkelnek keserveim,
A' napnak lederültével
Letsordúlnak könnyeim.
Delem, éjjelem fájdalmas
Elbúsultságba merít,
Mind a' mit látok, unalmas,
Engem minden keserít.
Akár hová megyek, nyomba'
Hövet a' tús gyötrelmem,
És, ha le dülök ágyomba
Nyugtom' férget ott lelem.
Nints álmom, nints egészségem,
Nintsen kedvem semmihez,
Nints enyhem, nints békeségem,
Nintsen biztom senkihez.
Megútáltam a' világot,
Meg az embereket is,
Meg a' kedvelt társaságot,
Meg a' gyermekeket is,
Magamat is, ha lehetne,
Futnám, 's elfelejteném:
'S ha Lyány merem rá mehetne,
Élve sírba ejteném.
Ennyire meg változtattad
Boldog állapotomat!
Ennyire szétbomlasztottad
Régi vidám voltomat.
Nyomorúság immár élnem,
Szörnyü kin az Lételem
Midőn nints már mit remélnem;

Lássd! Lássd! mit tevéل velem.
Ugyan mi vett reá téged
Fejemmel hogy imígy bány?
Mint bánthatta meg személyed
Egy szerető hív Leány?
Talán soha nem kerestem
Úgy mint kell tetszésedet?
Mond meg tehát, miben szegtem
Tsak egyszer is kedvedet?
Tán előtted titkolódtam
Szívem' érzeményirül,
És kivüled gondolkoztam,
Elmélkedtem más kirül?
Nem gyóntam e' meg ezerszer
Heves indulatomat?
Nem láttad a' végtelenszer
Érted gyúló lángomat?
Tán szerelmemnek forrója
Fő mértékre nem futott,
'S hívségemnek fontolója
Tiednél alább jutott?
Mi lehetett érted égő
Szerelmemnél tüzesebb?
Mi lehetett érted élő
Hív lelkenél tellyesebb?
Éjjel nappal az vólt gondom,
Hozzám mint kaptsollyalak;
(Légyen szégyen, de ki mondom)
Nyaltalak és faltalak.
Néked mindent feláldoztam,
A' mit hágy a' betsület
Mindenben veled osztottam
Hellett é jobb szívű tet?
Mond meg, mit nem tettem érted,

Vagy mit kellett tenni még?
Valakiért, mint én értem,

Ugyan mellyik lyánka ég?
Mind ezért, mivel fizettél,

Avagy mi a' jutalom?
Hegyetlenül megvetettél,

Ó szív evő fájdalom!

Ha már fel dúltad vígságom,

'S össze martad szívemet,

Ha szétzúztad boldogságom,

'S elölted reményemet:

Ha már össze vesztettél

Ah magammal magamat,

Ha illyeket elköveltél:

Szánd meg végre sorsomat.

Hagy ott az új kedvesednek

Át ölelő karjait

Hevésig, 's megvettetednek

Halld meg vég rimányait.

Jöjj Egednek a) mély völgyébe,

Hová ritka ember jár,

Jöjj holnap a' Hold' tsendébe

Személyem ott reád vár.

Jöjj ki kérlek utollyára

'S látván nagy inségemet,

Hogy egyszer legyen határa,

Végezd ki úntt éltemet.

Megbatsátok mindent néked,

Meg, tsak jere, 's ölly agyon.

Gyilkod, Hah! mint Hitszegésed,

Nem fog fájni olly nagyon.

(Készítettem Szent-Endrén szüretkor 1809.)

VITHOVICS M.

a) Eged híres bortermő Hegy Eger városában.

A' GONOSZTÉVŐ HABOZÁSA,

Merre vetem szememet minden gyász színbe borúlva
Látzatik és iszonyú tettemet adgya elő.
Lelkemnek riadó ösmérete üzi nyugalmam,
'S ivjeit a' bánat' zápora szórja belém.
Nem lelek olly szent helyt, hol szünete lenne bajimnak
És rég óhajtott béke lehetne velem.
Óh! Te világi bajok' mérgének durva szegője
Sárga halál gyilkod' löd valahára belém.
Hah! de minek szólsz így rebegő szív bús kebelembe
Mit fogsz tenni te most, hogy ha meg ölni tanál?
A' büntől lelked hogy fog terhelve az Urnak
Állani itéllő mennyei széke előtt?
Óh! kegyelem szány meg, 's minden jó kútfeje Jéhus
Engedd, hogy nyugalom, 's béke rekeszsze napom.

H. H.

A' 80-dik lapon lévő Rejtettszónak

Megfejtése.

Az eleje nyöstén nélkül el nem lehet,
Dereka szívünkben meg-indulást tehet,
A' Farka négy lábú, szép 's gyors állat' neve,
Melly két hét előtt is Nagy hasznunkra leve
Eleje, Dereka 's Farka egygyütt mondva
Jelent olly tűz helyet, melly Falba van toldva
És ha Farka, mellyel jelentetik a' LÓ
Toldatik HAN — DAL — hoz, úgy lészen;

HAN — DAL — LÓ. *)

PATRUBÁNY.

*) El vagyon találva.

A' Red.

(ZEMPLÉNYI VITÉZEK EMLÉKE. *)

Zemplény Vármegye a' maga Felköltjeit 1809. azon ígérettel ereszté-ki kebeléből, hogy ha magokra dicső tett vagy halál által fényt vonandanak, annak emlékezetét egy köz helytt emelendő oszlop által fogja a' később kornak általadni. A' hamar megkötött béke nem engede ezeknek alkalmat, hogy az emléket fényes győzelem által érdemeljék; de Június' 14 d. Győr mellett magokat a' zavarban férjfasan viselték, 's néhányan közzülök, nevezetesen a' gyönyörű ifjú, Báró Barkóczy Antal, Hapitány, Csebről, elesett. A' Rendek megállották a' mit ígértek, 's Július' 24 d. kiküldék Gróf Dezsöffy József és Hazinecz Ferencz² Táblabírókat, hogy adnák vélekedéseiket, hol állitassék az emlék, melly rajzolat szerint készüljön, Felülírásai melly nyelven tétessenek, sőt mutassák-be a' teendő Felülírásoknak némelly példáját, hogy azok közzül választani lehessen.

A' Vélemény 1810. Május 15-dikén Nagy Mélt. Gróf Eszterházy József Fő Ispánok' Ő Excjának előlülése alatt felolvastatott, 's a' kiküldöttek előmutatták a' Landon által Francia nyelven kiadott Mesterség' Évkönyvei' Második Kötetének Első Füzetét, mellynek XXIII. rezén egy Dóriai rendű, és így Ratonai tettekhez jól illő Emléket lehet látni; külömbben vélekedések az vala, hogy azt kívül a' Városon

*) Engedelmet kérünk a' régi Magyar lelkű Nemes Vármegyétől, hogy erről a' 48-ik lapon tsak kételkedni is mertünk; de így járja meg az ember olyan Országban, a' hol még valóságos Publicitás nintsen.

A' Red.

az Országút mellett kellene felállítani, 's nem deák, hanem magyar nyelven.

Az Erdélyi Muzéum' VI. Füzete lap 180 — 189 felvette ezen Véleményt az azt követett Végezéssel együtt, de a' melly később nevezetes változást szenved. Minekutána nem egyfelől tétetett kérdés, ha az Emlék áll e már; tisztünknek ismerjük a' hazafiság' szép tüzetől lángoló Olvasókat tudósítani, hogy az igen is áll, 's a' Zemplény nemes-születésű Lakóji azt saját erszényekből felépítették.

Sátor-Alja-Újhelyen észak felől megyen végig az út, melly az Utast Kassáról, a' Füzéri Vár' és Urodalom' hegyein vezeti Patak és a' Hegyaljának egyéb Városai felé. A' kik ezen jönnek-be a' Városba, már kétezzer lépésnyire a' nagy úcza' közepén látják a' szép-alakú Templomot, 's innen azon mintegy kétszáz lépésnyire az Utazónak baljára a' Vármegye' ropant épületét. Ez között és a' Templom között az út két ágra szakad, 's itt áll elébb egy faragott aszszony, 's medenczéjéből önti forrása' vizét a' faragott teknőbe (bassin). Ennek megette, illő távolságban, két a' hat küvelyk híján öt ölnyi magasságú alkotvány, porond kőből, melly hogy annál inkább ellent állhasson az idők' viszontagságainak, olajjal van megítatva. A' pyramis' tetején egy aranyozott golyóbis áll, 's alatta nyolcz kisebb, hasonlóképen aranyozva. Az oszlopláb' (piedestál) oldalain egy-egy aranyozott tábla, 's ezek adják a' Felülírásokat. A' pyramis' keleti oldalán a' Vármegye' czímerét látni hosszas gömbölyegben; a' három más oldalakon az Országét.

Az alkotmánynak kétségen kívül legdíszesebb oldala az, mellyet legmesszebről lehet látni, 's ide illett vala tétetni azon Felül írásnak, melly a' Vitéze-

ket megnevezi. De minthogy ide kevés Néző lép, ellenben a' Napkeleti oldal mellett elmenők a' Felül írást szekerekből is olvashatják: a' deák Felülírás ezen oldalra tétetett, 's így győzött a' Magyar Nyelv' Géniusa, 's a' legdíszesbb helyet foglalá-el. Ezen kezdjük tehát az előadást:

I.

Észak felé.

ZEMPLÉNY VÁRMEGYÉNEK RENDEL.
ÖRÖK EMLÉKEZETEKRE
AZON NEMES VITÉZEIKNEK
HÍK GYÖRNÉL JUNIUS' XIV. MDCCCIX
MÁSFÉL HOLNAPPAL AZUTÁN, HOGY A' ZÁSZLÓ-
HOZ FELESHÜDTEK VOLT
EZEREDES KAPITÁNY EGER FARNOSI KANDÓ GÁBOR
VEZÉRLETE ALATT
LELHEIKET A' KÖZ ÜGYÉRT LETETTÉK.

II.

Nyugot felé.

LEGENYEI BUDAHÁZI PÉTER KÁPLÁR
KARTÁCS ÁLTAL LETERÍTETT KAPITÁNYÁT
ÉLTE' HOCZHÁZÁSÁVAL
A' CSATA' HELYÉRŐL HIRAGADTA
'S E' VITÉZ TETTÉÉRT
FEJEDELMÉTŐL AZ EZÜST MELLY PÉNZT NYERTF-MEG
ZEMPLÉNYNEK RENDEI PEDIG
NEM MINTHA BÉR HELLENE AZ ÉRDEMNEK
HANEM MIVEL AZ ÉRDEMET MEGJUTALMAZNI
ANNYI MINT OSZTOZNI BENNE
HONN HAGYOTT FELESÉGÉT 'S HÁZI-NÉPÉT
PÉNZZEL SEGÉLETTÉK.

III.

Kelet felé.

LIBERO BARONI ANTONIO BARRÓCZY DE SZALA
INSURGENTIS NOB. TURMAE ZEMPLIN. INTREPI-
DO CENTURIONI

ANDREAE MAJOR STEPHANO BAGI LADISLAO
DOMBI PETRO OLÁH

NOBILI GENERE ORTIS, STRENUIS CIVIBUS
MAGNO EXEMPLO IMVIDENDO FATO GLORIA PERENNI.
ANNO SAL. MDCCCIX. XVIII. CAL. IUL.

PRAELIO AD JAURINUM CAESIS
HUNGARIS FELICIBUS IMMORTALIBUS
QUOD IN PERICULO LIBERTATIS PRO LIBER-
TATE LIBERI PERIISSENT.

IV.

Dél felé.

PETRO BUDAHÁZI

QUI ANTONIUM BARRÓCZY VULNERATUM MORITURUM.
HOSTIBUS ERIPUIT LANGUENTEM FOVIT

MORIENTI LUMINA CLAUSIT

MATTHAEO GERGELYI IOSEPHO BALOGH SAMU-
ELI LÁNCZY

MICHAELI DOMBI MICHAELI VARGA ET BENIAMINI CSEH

HONESTO VULNERI SUPERSTITIBUS
MONUMENTUM HOC GRATI CONCIVES

SS. et OO. COTTUS ZEMPLIN.

POSUERUNT

ANNO SALUTIS MDCCCIX.

H A N G Z A T K A.

(Négyes Jambusokban)

Polgárim most hirlelik,
Spartára készül nagy sereg;
Ártalmasabb mint fergeteg;
'S még is dühét nem kérlelik.
De mindenütt ez hallatik:
Hiben piros vér van 's meleg,
Hiben szabad lélek piheg,
Im, néki dücsre út nyilik!
Fiam! Hazánknak szültelek,
E' korra felneveltelek,
'S hallád vígan beszédemet;
Példákkal ébresztgettelek,
E' szent paisra kértelek:
Vedd most, 's vigasztald éltemet.

VIRÁG.

H A N G Z A T K A.

(Hatos Jambusokban)

Akartam énekelni véres harczokat,
'S Vitézeket, kik nagy nevet 's hirt nyertenek,
Midőn tövis közt gyenge rósát szedtenek,
'S felbátoríták azzal a' lajhárokat.
A'ldám magamban villogó aczélokot,
Mellyek szünetlen még előtttem fénylenek,
Szívemben új 's új lángokat gerjesztenek;
Zengek tehát nagy tetteket 's királyokat.
A' Músa: „Csak hangzatka, mond, te éneked,
„Hitsiny, szelid, lágy, gyenge, csendes érzemény,
„Nem hallik el világra, nem hoz hirt neked;

„Zengjen hadat, ki nyugtalan, ki vad 's kemény,
„Vagy a' kit ámet, 's elragadt a' esalfa fény.
„Tölem, barátom, ez legyen szövétneked.

VIRÁG.

A Z E S T V E.

Schiller után.

Botsásd le Phoebus, harmat után eped
A' szomjuzó föld, tikkad az ember is,
 És a' lovak lihegve vonnak.

 Mennyei fényszekered' bocsásd-le.
Ki int szeliden néked az óceán
Hullámi közzül, ismeri szíved őt?

Gyorsúl repültök a' lovaknak

 Thétis az isteni int mosolygva.
Hiszökve nyilként, karja közé rohan,
A' lángszekérből a' Vezető, 's Erós
 Gyeplőt fog, a' lovak megállnak.

 'S szomjok az enyhe habokban oltják.
Csendelgve a' hűs, 's állatos éj beáll,
Utánna szárnyall a' szerelem. Kiki
 Kényén nyugodjék, és szeressen.

 Nyúgoszik a' szerető Napisten.

SZENT MIKLÓSSY.

SERKENTÉS, AZ IFJAKHOZ, A' HAZA ÉS TU-
DOMÁNYOR SZERETETÉRE. ÚJ ESZTEN-
DŐKOR, POSONYBAN. 1821.

Boldog azon Ország, mellynek polgárait egy szív
'S egy lélek viszi szüntelen a' köz jó mívelésre;

Hol vagyonát, éltét, Fijait kiki kész, ha kívánja
A' Haza, önként Óltárára le-tenni örömmel.
Ott múltat Pallás, és számtalan asztagokat rak
Czéres az áldást szülő isteni Béke ölében;
Égi Igazság ül a' Törvényben, nem ajándék;
Bátor az ártatlan, 's gög nem gázol nyomorulton.
A' haszonért remegő Fösvénység, a' vak Irigység
'S a' vért szomjuhozó Gyűlölség számkivetett ott:
Mert hony szent szeretése te vervén minden ereken,
Egy Háznéppé formálád az egész sokaságot. —
Félj itt dölfös Hódító, ha maroknyi is e' nép,
Számos Milliomok, pedig, a' kiknek te parantsolsz.
E' veri fegyveresid' szét, 's nem vered őt te bilintsbe.
Óh a' Hony forró szeretésén semmi se győzhet!!
Hirdeti ezt Maraton, Xerxes félj; hirdeti Belgrad. — —
Mennyei édes ajándék, hű szeretése Hazának,
Égi lakásodból valahára repülj le közünkbe,
'S a' vérengző Visszavonást üldözd ki közülünk.
Foglald el Szíveinket, 's a' tsetsemöbe tsirázz ki
Eggyütt éltevel, gyökerezz el az ifjui melyben,
'S hozz a' férjfi ereken érett 's drága gyümölcst.
Szülj Kinizsit, Zrinyit, Mátyást és nagy Hunyadit még!! —
Igy viradna arany kora a' Magyaroknak is osztán:
Mert a' hol te mulatsz, ott nem kell sánta Szaturnus.

A' Haza, Ifjak! rátok néz, és gyámolókat vár
Bennetek, és szerető fiaikat: Föld terhei lesztek,
Hogy ha ez édes Anyánál más mit többre betsültök,
'S el-hagyjátok rútul szükségébe, bajába.

Ímé újul az esztendő 's az idő sebesen fut,
Pusztít, ront, 's meg avít mindent; birodalma csak a' szív
Indulatin nints: Így e' szentek szente legyen lát
Lakhelye Honjunknak, hol bátorságba mulasson.
Ő legyen első, kit ma köszöntsünk háladatossan:
Éljen mindig a' Haza, e' jó e' kegyes éljen!!! —

Hej! de nem a' kívánság tészen boldogokat ma
Dolgozz, fuss, fáradj, szenvedj, ki akarsz nyugodalmat.
Ezt tegyük, Ifjak! 's terhes utunkat fussuk örömmel.
Ész forgatja ma a' Nemzet sorsát, nem erő 's kar,
Sínxi keleptzéből is ez, a' melly megszabadítja.
Ijjesztő Váz, nem győző Hős lenne ma Herkul.
A' hasznosbb Hazafit, nem Márs, Múzsák nevelik most.—
Óh Tudomány, Tudomány, te reád törekedni be nagy jó!!!

Vagynak hív Vezetőink, halgassuk figyelemmel
Bölds intéseiket, 's nyomjuk mélyen szíveinkbe.
Engedjünk Szavaiknak, tiszteljük szeretettel
Őket, 's bennünk háladatosság forrjon erántok:
Mert nem Hony fija, kis lélek, 's nyomorúlt gonosz, a' ki
A' vett jóért kész és tud bosszusággal adózni.

GRÓF RÁDAY GEDEON. *)

A' NEHÉZ KÖNNYŰ SZÜRET. **)

„Szedjed szedjed az ősz' kincsét,
„Ne hadd karod' lankadni,
„Napod bár bús, de panaszra
„Szád' még se had fakadni! ”

*) Hazai csinosodásunk utján meginduló ifjakat láthatni, legédesebb örömeink közül való. Ohajtjuk, hogy a' dicső emlékezetű Gróf Ráday Gedeonnak, kit Literaturánk hisztóriája tisztelettel nevez, ezen serdülő Unokája, mindenkor továbbhaladó igyekezete által, magának még egykor szép koszorút szerezzen.

D. G.

**) Ne vádoljanak bennünket az Olvasók részre hajlással, hogy a' Szerzőnek munkáit gyakrabban vesszük fel; mert mi a' Szerzőt nem esmerjük, azt se tudjuk kitsoda: de munkáji tetszenek nekünk.

A' Red.

Igy énekelt eggy ó Magyar
Szülő hegyén Almásnak,
Midőn szegény léte miatt
Egyedül állt munkásnak.

His szölejét ő metszette,
Ő kötözte, kapálta,
Maga bujtott, ő trágyázott,
A' gazt maga gyomlálta.

Hegyes nője betegesen
Otthon fekütt ágyában,
Nem lehetett hű Urának
Segédül a' munkában.

De férjének izzadását
Jó szíve nem feledte;
Hogy terheit kibírhasa,
Szemét égre vetette.

Könyörgése nem lett hiú,
Az egekbe felére,
'S letekéntett a' szent Atya
Almás' boros hegyére.

Szegényének homlokáról
Sűrű cseppek omlottak,
Teste alatt két lábai
Elfáradtan ingottak.

De meljéből bús sohajtás
Még sem szakadt ajkára,
Mert egy jó nő és hat gyermek
Volt rábízva gondjára.

Az irgalmas kegyes atya
Hű szegényét megszánva
Egy angyalát hozzá küldi
Neki enyhet kívánva.

Ez tollain emelkedvén
Szárnyal a' föld' színére;
Nem tévedez, egyenesen
Leszáll Almás' hegyére.

Láthatatlan egyszerében
A' szedéshez gyorsan kap,
Hogy a' munka véget lásson
Mig még le sem megy a' nap.

Telik a' kád szemlátomást,
Bámúl rajta felette,
Tudván szegény hogy puttonyát
Még csak félig se szedte.

Fáradt kezét bámúltában
Ozonbjaira leejti;
Hogy vége van a' munkának
Rettegve csak azt sejtí.

Szedjük mi is sorainkat
Vigan noha fáradva,
Minket sem hágy gyámangyalunk
Végképen eltikkadva.

Ha majd este magát a' nap
Nyúgalomba meríti:
Gazdánk musttal fog kínálni,
'S asztalunk' megteríti.

HOLÉCZY MIHÁLY.

D I A L O G.

Holéczy:

Ha téged' ollykor, Lúczy, káromra les
Az esti szellő, hol magam almafám'
Árnyában ülök: ah! az alkony
Hellemesen kipirúl szememben.

Lú c z i.

Ha kék szemedben látom az esti hold'

Halvány világát rezgeni, hol fejem'

Válladra hajtom: ah! az alkony

Elragad és örömekbe buktat.

H o l é c z y.

Ha mézes ajkad vallja szerelmedet,

Tőled szoritva meljeden olvadok:

Ah Lúczim, égek! 's nyögve nyögni

Sem tudom én nevedet, szerelmes!

Lú c z i.

Ha részegítő csókodat ajkaim

Hörpölve iszák mint Ganiméd' borát:

Enyvezve forrok szádhoz, édes!

Szám, szemem és ereim megállnak.

HOLÉCZY MIHÁLY.

K E B L E I R E.

Azt az időt 's órát várod jó Keblei, mondog,

Mellyben költésünk' alkonya földre borúl.

Ekkor néma hazánk' sorsán könyörülve lerántod

Lantodat és az üres gátra kiállni te fogsz.

Példáját követed tavaink' zöld népinek ebben;

Meglásd, példa szerint hogy brekekére ne kapj.

HOLÉCZY MIHÁLY.

TARÁCS JUDITHOZ 1820.

Mit hallok, Málvina! Hedvese Honnyomnak,

A' Házi életnek örömi elnyomnak?

Az enyelgő Férjnek hív karjai között

Téged' a' Szerelem már úgy lekötözött,

Hogy bár mások int'nek a' kies Rábánál

A' Te lantod még is mindég csak némán áll? —
Nem hiszem a' Hirt! más gondolattal vagyok
A' felől, a' kinek érdemi olly nagyok.
Mert a' kit kiváloszt a' kilenez jámbor Szüz,
Nem alszik ki abból egyszerre a' Szent Tüz.
Sött inkább felébred jobban a' miolta
Hasztály forrásait kedvére kóstolta.
'S miért is hallgatuál? sok hasznót tehet a'
Szívek' érzéseit bájoló Poéta.
Hérlek azért, 's velem ezer száj kiáltja
Légy még továbbra is a' Muzák barátja.
Ne szünj meg lantolni, még ezután vár a'
Halhatatlan Hírnek 's dicsősségnek Vára.

GÖDÖR LAJOS.

GÖDÖR LAJOS VERSEIRE.

Nem hiszed? ne is hidd, hogy lantom néma lett
'S lelkiem ama' szentelt Templomtól búcsút vett.
Ha nem zeng is a' nagy Világ füleiben
Megmarad a' Rába csendes berkeiben.
Bár nem hordja a' hír, mint egykor Nevemet,
Helikoni Virág sem fedi fejemet;
Nem ültetek már fát Tudósok' Sorában
Ama Nagy Festetics Georgikonjában.
De a' szeléd Múzák, kik mint Lyányt kedveltek,
Aszszony létemben is még meg nem vetettek.
Képzetem egy ékesb vidékre emelik,
Hol az időt Észnek 's Virtusnak szentelik.
Lelkem ott mennyei Nektárjokat iszsza
'S kedvesebb érzéssel térek ide viszsza.
Hivebben ölelem által jó Férjemet;
Hevesbben csokolom kised gyermekemet.
Mosolyogva nézek e' bajos világra

Nem vágyódik Szívem a' dús gazdagságra.
Házi Szorgalommal töltöm el időmet,
Édes reménységgel várom jövőmet.
Igy élt! — 's így fog élni Málvina mindenkor
Igy ér engem utól majd a' megaggott kor.
Látod hát, Barátom, hogy a' Szent Házasság
Lantomtól meg nem foszt, 's nem is kinos rabság.
MALVINA.

O D Á K.

F o h á s z k o d á s.

Zengj gyenge Lantom Hellemes éneket
Elmém Teremtőjéhez emelkedik
A' Semmiségének porából,
'S Mennyei édes öröme gerjed. —
Ott a' bokor zöldes terebélye zeng,
Zeng tőle a' táj, zeng vele a' berek;
E' kis madár Téged magasztal,
Mindeneket ki teremtve éltetsz.
Áldnak magossan nyölt 's felemelt hegyek,
Áld a' lapány, áld a' patakotska; mert
Erős Karodtul tartva állnak,
'S élteted őket is Istenem! —
'S óh, én ezerszer kellemetesb 's becsesb
Müved, mi rosszul 's hála adatlanul
Élek! — felejtven téteményid.
Sértelek untalan. — Oh de engedj!
Oly tiszta lessz szívem valamint amott
A' völgybe lassan csergedező patak,
Ártatlan — a' mint a' Virágok
Hellemes és hüveses Ligetben.
A' Nap ragyog fényes Szekérén; Uram!
Mely szép! de még szebb vagy Te magad, 's dicsősb; —

Engedd legyen szívem hasonló,
'S Mennyei lángba borulva égjen.
El járom a' rendelt 's ki szabott határt,
A' pallya nincs már messze: emeld kezed,
'S tápláld hanyatló lelkemet; — Te
Légy örömöm, nyugalom, 's jutalmam! —
JANKÓ JÁNOS.

V I R Á G B E N E D E K R E.

Verseivel, kérded: mért nem telek én be Virágnak?
Mert minden sorain szép Neve' béllyege van.
HOVÁCS SAMUEL.

A Z H É T S Z E M É L Y I T Á B L Á R A.

Felséges Gyűlés! kebelink buzgón könyörögnek,
Kettővel szaporítsd annyi csudált kegyedet:
„Szóllj, 's végezz a n y a n y e l v e n.” Azonnal
az égi lakókból.
Hozzánk minden Szép 's Graecia' lelke leszáll.
PONORI THEWREWH JÓZSEF.

R E J T E T T S Z Ó.

Láb, 's kéz nélkül csinál házat,
Télen bé tapasztval él; —
A' két első bötü nélkül,
Teher, mellytől minden fél:
IFJABB NAGY JESZENI JESZENSZKY MIKLÓS.

R E J T E T T S Z Ó.

Öt tagból állok; hármom fő disze juhoknak,
Kettőm illy fő diszt birtokaimba hozat;

Még vegyük e' kettőt, hasznát sokfélibe látjuk,

Leg főkép ott, hol tűnek erője kevés.

Három utolsómat vegyük, utzát csúfba meríti.

És sokszor szekeret meg meg akasztani szeret,

Véve egész testem mindent foglalhat ölébe.

Csupa folyó bennem nem marad, által uszik.

VIRÁG JÓSEF.

A N E C D O T Á K.

1.

Rouelle Wilhelm Ferentz Parisi tanító és a' Frantzia Rhemianak valóságos alkotója a' mult század közepén; minden tudománya és szép tulajdonságai mellett, azon nevetséges személyek közé tartozott, mellyek ezen nemzetben olly gyakran találkoznak. Különösen minden találmányaiból titkot kívánt tsinálni és azért irások által nem is tette magát nevezetessé. Közönségesen tanításaiban hosszasan adta elő gondolatait, és minekutánna mindent elmondott volna, azt vetette utánna, de ez egyike titkaimnak, mellyeket senkinek sem fedezek fel". Ha tanítványai közül egyik később fölébe sűgta ezen közönségesen hallott titkot menyre földre kérte azt, hogy el ne árulja őtet.

2.

XV. Lajos uralkodásának vége felé a' Ministerek minden nyomton változtak, azért az Orleansi Hertzeg Aszszony egy új Minister szerentséltetésére küldvén, tselédjét az ajtóból vissza szolitá, mondván: „tud meg, még is előbb, ha valyon nem vesztette e' még el helyét.”

T. J.

TUDÓSÍTÁS A' MAGYAR SZÍNJÁTSZÓ TÁRSASÁGRÓL.

A' Tud. Gyűjt. idei folyamatának második kötetéből esmeretes Sz. Kir. Rév-Romárom Városa Nemzeti Színjatszó Társasága, Ns. Hilényi (nem Szilényi) Dávid Úr' igazgatása alatt, melly nyáron által más helyeken, most különösen Győrben tartózkodik, egyszer'smind német játékokat is ad. A' tagok részént Magyarok részént Németek; 's német darabok' előadásában Magyarok is vesznek részt, mint a' többek között: Láng Ádám, az atya, és Láng Lajos Urak, a' fia; Sáska, Molnár Leányszszonyok. Ez ugyan szép tulajdon a' társaság' magyar tagaiban, de gyakorlása nem éppen helyben hagyható.

H. M.

GONDOLATOK.

1.

Az egész világ böltésége csak józan észből áll; az okosság a' józan ész Leánya: de a' Tudományhoz józan ész teljességgel nem szükséges; azért jól mondta kegyes Fejedelmünk Lajbachban, hogy Ő Neki csak Tudós emberek nem kellenek.

2.

Ha az emberek az örökké való életet és az ott leendő vissza fizetést nem hinnék; nem türhetnének el e' földön annyi sanyargattatásokat.

5.

A' világra 's mostani állapotjára ez a' legnagyobb Satira, hogy már Satirát se lehet ellene írni.

THAISZ.

A' M O H I S Í K O K

O Béla! melly vastag füst nyúl fel ott
A' honnak, Arpad' hönnyének hegyén,
A' Harpatoknak csucesán por borúl.
Ha mennyköves mőrd fergeteg jön e?
Ha tornyaiink lángolni fognak e?
Vagy tán vetésünk' szép reményeit
A' jég ledönti, csapja, öldösi.
Villámlik ott, villámlik, Béla nézz'd!
Láss'd, mérgesen villámlik már amott!
Láss'd, erre is villámlik mérgesen!
A' Harpat ég a' villámok miatt!

Hah Béla! ez nem felhőnek tüze;
Fentt fegyverek lángolnak, fegyverek
Lángolnak, ezt hidd el nekem Király.
Gyűjts'd népedet, hogy bajnok férjfiak
Tiltsák az ellent lépni Attila'
'S Arpad' fűvére. Béla ints hamar.

Ah! hasztalan parancsol; gondtalan
Lobognak a' kalpagnak tollai.
De dúl Bathosnak tigris fajzata,
Tengernek árad a' Sajo' vize,
A' honni vér mély tengert alkotott.

„Hadd, lóra üljek, vágjam a' Tatárt,
„A' szép hazát pusztító vad Tatárt!”
Igy szol az édes hölgyhöz Martafi,
Mikor szerelmében hő esőkokat
Nyomott az a' kedvelt férj' ajkain.
Utánna bár sikoltoz, tördeli
Hezét az ötven héti hölgy 's néhány
Napok' lefolytával majd annyais.
Nyögésre a' búsultt hő nem figyel,

Nem hall sikoltást harsogó füle
Felejtí hogy magzatja vár' reá.

Ott a' Tatár, nem messze Martafi,
Mérgében a' tajtékot túrva hajt
Hönnü lovával mint Sólyom madár.
Es kardja gyilkol, szór, dönt, oldala
Bathosnak érzi mély csapásait.

„Ha nemzetemnek sirt ásol pogány,
Igy kezdi forró küzdését vele,
„Ha áldozatja lesz dühödnek ő,
„S letörlöd a' föld' hátáról nevét:
„Ne késs, először fektess engemet
„A' porba lábadohoz, te szörnyeteg!
„Hogy borzadással látnom nemzetem'
„Sírját ne kelljen, 's fájdalma miatt
„Hogy ott ne kelljen vesznem karjaim'
„Eggymásba dugva, nem vágva Tatárt.
„Mostan nem olesón oltod éltemet,
„Ezren harapnak földbe kölykeid,
„Vérökkel áznak Mohinak síkjai,
„S őket pokolra mind én küldözém.”

Buzgánya nem vár, sújt ő, sújt Bathos;
Bámúlva néz a' két nép. Martafi
Sújt, tántorog Bathosnak pejlova;
Még egyyet, és már tántorog Bathos.
De mostan ah! repdesnek a' nyilak,
A' hőskarút 's a' bátort álnokul
Sebzők, halálra gyáván vérezők.
Mellette zúg el tiz, húsz; bátra hull,
A' honnvitézt rettegven sérteni.

„Ó bajnok! a' megsürüdütt nyilak
„Napot boritnak, földet éj fedí,
„Kard csattogás cseng homlokod felett.

„Menj, nőd miattad ajúl, térdei
„Reszketnek és fásúlva karja csügg.”
Hogy hölgye van már nem képzelheti,
Nines lángoló szemében éjszaka,
Zúgó fülében nem cseng kardverés.
Bathos nyakára végsőt metszene,
Már vonva karja, — gyáva, gyáva nyil!
Reppensz, találsz, 's a' bajnok kit Tatár,
Buzgánya földre verni nem tudott,
Általad im! véreben fúlva hal.

Ah! ébredő szép nője várja már,
Nyiltt ablakán nézdell Sajó felé.
Ha jőne, ó! ha jőne Martafi,
Méljen megállna most lélekzete;
Ha jőne, ó! ha jőne Martafi,
Szívét öröm ketté hasítaná.

A' mint kinéz, férjének jó lovát
Meglátja hogy fejsüggve jöddögél?
Meglátja hogy tündöklő szőreit
A' vér egészen össze mocskolá,
Hogy sok sebekből vére folydogál.
Haszontalan sietnek hívei,
Jajgatnak a' szolgáló lányok is:
Ő felsikoltva földre rogyyan,
Szívét keserv ketté hasította,
És azt találni megy ki élte volt.

HOLÉCZY MIHÁLY.

A' B A R Á T S Á G.

Boldog százszor, ezerszer az,
A' kit lelke — kívánt drága barát ölel,
'S vidám ajkál örökre int —
Éltünknek sivatag pusztá vadonjain!

Óh melly kintsre akadt szíve,
Melly szent, mennyei fény vont sugarat reá! —
A' rosszszal tele földi — lét'
Inrágó kötelit néha levetheti,
'S ott egy kis sűrű hárs alatt,
Melly mellett zuhogó tsermely' ezüstje küzd,
'S a' hív gerlitze pár örül,
Egy bús filmile' szép éneke hallatik, —
Annak néma ölébe dül
És könnyekbe omol szíve panaszszá átt.
A' sors durva tsapásait,
A' virtust szerető meny kövező dagályt,
Rönnnyebben türi: mert szíve
Még érzőre talál 's keblek elolvadoz.
Óh szent gerjedelem! mikor
Raksz már árva szívem árjainak határt?
Oltárodra teszem vidám
Éltemnek feselő bimbait: 's áldozok!
Adj már végre szívemnek is
Egy híven szerető 's lelkesedett kebelt!!

B. F.

EREDETI M E S E.

Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.

Eccl. c. 15. v. 1.

A' ki üstel, és serpenyővel jádzik, kor-
mosan marad.

A' szakátsném minapába,

Hírem nélkül sétálni

Menvén, kívül a' konyhába,

Elkezdték discourálni,

A' konyhabeli edények; —

Majd vígabbak is lettek;

Azután ugrós tántz, 's ének

Közt, öszve keveredtek.
A' fő rollét egy vas fazék
Játtzotta, ez réz Hondér
Szomszédjának, a' nagy faszék
Megett, jól órrára vér,
És így kezd hozzá szóllani:
Hogy érzed magad sógor?
Tüzes tatár! használlani
Kell az időt; még jókor!
Aú vé! kiálta a' szomszéd:
Szemem' bé tsak most huntam!
Az az Aszszony úgy rántzba széd,
Hogy él'tem is meg untam. —
Magam is majd elaludtam,
Felszóllala a' vas láb,
Hogy ha a' meleget tudtam
Vólna szenvedni tovább.
A' bárd, és vas nyárs fülhegygyel
Halgatták a' beszédet;
De, szólla a' vas nyárs: egygyel
Eljárom a' minétet
Magam is. — A' laska nyútó,
És a' torma reszelő,
Sem maradtak bezzeg utó,
'S örömmel futnak elő;
Az egész konyha regement:
Üst, fazakak, serpenyők,
Tál, és tányér, mind tantzra ment,
'S egymásközt vigadtak ök. —
A' szép portzelán edények,
Ott a' póltz tetejénfent,
Mind tsak egyre rémulének
Látván a' vígságot lent.
Fejébe vért ez nagy szeget

A' Tántzos assamblénak,
Esmervén a' kis sereget
'S haragját szakátsnénak.

Bizzátok rám, így szóll végre
Vasláb Uram nagy hetykén:

Majd letsalom mind a' jégre,

Öket is fogadom én,

Nem félhetünk majd azután,

Áruló kis nyelvektől,

Ha őket is egymás után

Letsalom a' helyekről.

Erre mélyen hajtá magát

A' portzelán lyánkáknak;

Mért érdemeltük haragát,

Szóll: a' Kisaszszonykáknak,

Hogy megvetik mulatságunk',

És vélünk nem tartanak,

Azt óhajtná társaságunk,

Hogy egy lejtöst járjanak.

A' kis tábor kedvet kapott,

Le szált, és tántzba eredt,

De ám szurokba harapott,

Hogy tölle majd megmeredt;

Mivel a' heves tántz között

Hol egy kormos réz üsthöz,

Hól egy tepséhez ütközött

'S hasonló lett a' füsthez.

Hi fekete, ki sárga lett,

Tsúnya vólt tekintetek,

Nagy része megtöredezett

'S a' szemétre vettettek. —

Hogy azután bé nyitotta

A' szakátsné a' konyhát,

Órrát elfintorította

'S félre veté a' konytyát.
A' portzelánon főképen
Törte szegényke ujját.
Mi dolog! kiált: Ma, szépen
Azért tisztitalak hát? —
Magatokat kész akarva
A' mért bé motskoltátok
Mindjárt széjjel lesztek szórva,
Kész az ítélet rátok!
Eddig poltzon volt helyetek,
Most egy setét szugolba,
Urak ettek belölletek,
Már a' disznók az ölba.

Olvasd elébb ált' Mesémet,
Úgy válasz barátokat;
Tanúld meg jól e' letzkémet
'S kerüld a' rossz társokat! —

HOVÁTS IMRE.

H A N G Z A T K A.

(Négyes Trocheusokban)

A' Hazának szent szavára
Fogni fégyvert szép dücsőség;
Fényesen hat illy örökség
Századok sok századára:
Hát velem jer a' csatára,
Hol reánk vár a' keménység;
Ez, Vitéznek nagy segítség
Kit nem is hagy el magára.
Majd az ellenség ijedve
Nézi bátor fegyverünket
'S elszalad magát feledve

Mink be nem festvén kezünket,
'S csendesítvén düh tüzünket,
Viszsza ballagunk örülve.

VIRÁG.

H A N G Z A T K A.

(Glikoniko Aszklepiádeuszba.)

C h l o é h e z.

Hijában futa kérelem
Melyemből egekig, mert kegyek' Istene
Nem hallá panaszim; 's szánna, ha védene:
Nines Pán' gondjais én velem.
Baránykám noha szentelem,
Többször nem mosolyog hajdani Édene
Vigságnak soha, 's bár sirba bedöntene
A' sok kín' dühe, 's érzelem!
Mint ifjú nyugotabb valék,
Futkostam ligeten, 's zengve vigan dalot,
Vidámnak maga még erdei Faun valott;
Egy két gyermekeket csalék,
El mentünk madarat fogni mi boldogok;
Ott volt Chloe, futott, 's érte o! zokogok.

MUNKÁCSY JÁNOS.

H A N G Z A T K A.

(Sapphicusokban)

D a p h n é h e z.

Daphne! Ládd hajdan kegyesen mosolygtak
Napjaim, 's vidám kikeletre keltem,
A' tavaszt, nyárt, őszt enyelegve éltem;
Sípót a' Nimfák örömömre fogtak
Mások a' bútól ha talán zokogtak,
Gondtalan kedvel magam el cseréltem;
Igy leszen mindég egek! azt reméltem:
Haj! de szélvészim közel itt bolyogtak.

Egy pilantásod szerelemre gyújtott
Nyájas esdeklés zokoga körülted,
Bánatim tudván, nevetéd, 's kerülted;
Nézd! az örvény már fenekére sujtott:
Csak te boldog légy, öröm a' halálom;
Úgy is a' nyugtat tudom, ott találom.

MUNHÁCSY JÁNOS.

A' H A L Á L.

Bátya! csak képzeld az estem',
A' mint tegnap borozám
Ijjedtemben hasra estem;
A' halál jöve hozzám.

Csikorogván csóntfogával
Lódulj! így szólla „Makacs!”
'S Fenyegetőn kaszájával,
Hegynek látszott a' kulacs.

Kedves Halál! könnyim között
Hérlek szánj meg engemet
Ne egy pohár borral töltött
Ne kaszáldle éltemet!

Mosolygva nyúl a' pohárért
'S viczorogva felveszi
'S a' Pestis' egészségéért
'Hi hörpöntvén leteszi.

Örvendék én, mint a' bolond
A' Fa pénznek 's a' halál
Ismét nekem — ne gondold mond
Hogy már megszabadulál!

Ah! Doctor akarok lenni
Betegeimnek felét
Neked akarom szentelni
Jó halál csak ne tépj szét.

No ha úgy van! mond a' halál

Légy Doctor én nem bánom

Igyál 's csókolj míg napod száll,

De szavadat elvárom.

Megköszöném szivességét

A' gomratlan halálnak

'S borba döntém idvességét

A' jövődő világnak, —

Meghallván ezt a' Doctorok,

Mindjárt öszveülének

'S míg be nem rekedt a' torok

Ellenem esküvének.

Hárhoztatván a' halálba,

Hogy tőlem csak a' felét

Hivánja, holott ők százba

Tiznek hagyják meg éltét.

'S még sem elégszik be vele ;

Halgass, mondám, mindenki!

Ha Fakkomba jövök bele

Százból Százat ölök, ki.

BALLA.

A' M A G Y A R Á T O K.

Ha Hazáddal jót nem tészel

'S Királyodhoz hív nem lészel ;

Fűnjje bé udvarodat,

Rosda fogja meg Hardodat.

PERGER JÁNOS.

S E R L E G I R E.

Szép meggyőzni magát, mond Serlegi, és iszik egyre,

Mig tellyes diadalt nem nyer elázva magán.

SZENT MIKLÓSSY.

D A L M I R A.

Versedben nagy könnyűség van, Dalmi diesekszel;
Könnyű lenni szokott, nem csoda a' mi üres.

SZENT MIKLÓSSY.

U G Y A N A R R A.

Könnyű, ámde nehéz egyszersmind versed, im úgy értsd:
Könnyű a' veleje, a' folytatja nehéz.

SZENT MIKLÓSSY.

D O R O T Y Á R A.

Hogy Dorotya haját megfeketitette
Nem igaz, fekete, volt már mikor vette.

F. J. S.

KUPIDÓ A' RÓZSABOKORBAN.

Hézijját mikoron Ninára szegezte Hupidó,
'S titkon leste szegényt a' sűrű Rózsa közül.
Egy Rózsán volt méh megszúrta Cythére szülöttjét;
'S annyához futván „Meghalok” ezt rebegé,
Hát sírsz is? felel ő — — te nyilad több rózsakebelt szúr.
„Ügy — de nyilam sebein balzsam özön fakadoz.”

N. APÁTI KISS SÁMUEL.

B R O C K H A U S R A.

Mind a' ki jó, szabad is, de lehet jó józan eszű tsak;
Igy a' ki jó, okos az, 's rab tsak a' 's rosz ki bolond:
Szent Te előtted az ész, a' józan, — a' drágaszabadság;
'S ez jele, hogy jó vagy, józan eszű, szabad is.

THAISZ.

DÖBRENTÉY GÁBORRA.

Tiszteletedre hevít szived, nagy Férfi, imádlak.

Mást ki becsül, méltán érdemel istenitést.

PONORI THEWREWH JÓZSEF.

K A T O N A J Ó S E F R E.

Játék színünkért Katonánk meg küzde vitézül;

Győzzön meg Magyarim! fegyvere benneteket!

Kulcsár Horváthtal vitatták e' nemes Ügyet;

Nyertes ez a' három már valahára legyen!!!

HOVÁCS SÁMUEL.

I D Y L L.

Thyrzisz és Phyllisz.

Néma árnyak, boldog napjaim' halgató tanúi!
csendes csermelye, örömértéseim' nemes baráttya, ah!
vidd meg vidd meg Phyllisznak, hogy Tyrzisz már rég
remény 's félelem közt várakozik ő reá, — mond
meg, hogy a' hajnal' első mosolygása már a' myrtusz
erdőbe lehellett Thyrziszre; 's olly hosszúnak, és
kedvetlennek tetszett néki az üdö. — Ah, te levelek'
csendes játsziságának Isten Aszszonya lengedező ked-
ves fuvallat sugd, — sugd azt Phyllisznak, hogy ki-
terjesztett karokkal vár utánna a' kétség közt epedő
Thyrzisz! —

Igy szólt Thyrzisz 's már ajkához tette a' sípot,
hogy hosszú várakozásának keserveit egy édes hang-
zatha öntse ki: — de jól — jól hallotta Phyllisz az
ő panaszszait; előjött a' bokor mellől; 's a' bámulás-
sal eltöltt Thyrziszt egy csók ébresztéssel álmából. Csint-
talan! Melly sokaig hagyta várakozni, minden éret-
ted repülő sohajtásom, egy egy csókot érdemel. Phyl-
lisz mosolygott; 's csókkal akará vétket letörölni; de
csak kettőt nyomhata még Thyrzisz' ajkára, — a'
Myrtusz Isten — Aszszonya megszólalt:

Ártatlan Pásztorok! csak ezen három esők legyen boldogtalan szerelmetek' emléke! Ne ijjedgyetek meg! Phylliszt az attya el jegyzé Amaryllisznak, a' vidékben a' leggazdagabb fiatal Pásztornak; ah! mert Ti mind ketten jó szívűek, de szegények vagytok. — Haggyátok — el egymást boldogtalan szerelmesek, Phyllisz! ah fuss! fuss! hogy az édes emlékezet 's az elválás felejthetetlen esőkjá szerencsétlenné ne tegyen Amaryllisz' karjai közt.

Phyllisz reszkető ajkán egy végső Isten hozzád lebegett, de félt a' Myrtusz' szánakozó Isten. Aszszonyát megbántani, repülő sebességgel el-tűnt a' bokrok között. — Thyrsisz ott állott minden érzés nélkül, sajnálta őt az Isten Aszszony, 's elhalgatott. —!

Más nap Phyllisz örökre Amaryllisé lett; ott vótak a' liget vidám pásztorai, midőn az Áldozat' virággal hintett zsámolya mellett Hymen egyesíté' őket. — Ártatlan mosolygás, 's nyílt szívü víg kedv lehellett az ifjú pásztorok' ajkain, 's az ő rövid öröm énekeiket édes hang küldte a' bércztől vissza a' figyelmes ligetnek: egyedül Thyrsisz kesergett. —

Minden hajnalkor ki ment a' Myrtusz erdőbe, 's így könnyezett sorsán:

„Üdvöz légy bánatom' első követtye szánakozó Isten Aszszony! Üdvöz légy reggeli csendes fuvallat! ki keserveimre legelől tanítád a' figyelmes erdőt, hogy bánatimat utánnam hangozza; — üdvöz légy tiszta csermely! ki gyászos esetemet gyakran suhanva nyögted el a' téged ölelő rózsabokroknak. — — Fogadgyátok, oh! a' szerencsétlen Thyrsisz' keserveit, — Beszéllyétek el a' ligetnek, — vigyétek el a' magas bérczhez, hogy meszsze ki hirdethesse; — ah! csak Amaryllisz csendes kunyhóját ne háborgassátok!!—”

MUNKÁCSY JÁNOS.

R E J T E T T S Z Ó.

Hertekben van főképpen nékem lakozásom,
Itt guggon, másutt pedig ágaskodva találhatsz.
Vedd fejemet, majd így forgatsz, 's táncz közbe
beburkolsz.

Hátul csonkitott, kis testben bírok erővel.
Táplál mint az egész, úgy a' két fő tagom is; de
Elsővel ne keverd az utolsót, ezt öli a' meg,
'S válik gyomrodnak méreggké egybe vegyítve.

SIPOS JÓSEF.

G O N D O L A T O K.

1.

Az irigység tsupán csak a' gyenge emberek' vétke; az
erős meg előztetésétől nem tart: mivel érzi, hogy
igen kevés hasonló vagyon hozzá.

2.

Sokat gondolkozni jó; de igen sokat gondolkozni, té-
bolyodásra vezet.

THAISZ.

A' VELENTZEI POLITZIA.

Midőn a' Nagy Fridrik, Európának jelesbb helye-
it még Printz korába kívánván megesmerni, Velen-
tzébe mulatott, 's a' játékosokat a' tolongó nép kö-
zött nézte volna: zsebjét ki üresítve találván lassú
hangon sugá úti társának, hogy a' Velentzei Politzi-
át mindég hallotta ditsérni, és imé még is meglop-
tatott. Hideg vérrel vették a' történetet, a' nélkül
hogy felőle valakinek legkevesebbet is szólottak volna.

Másnap a' Politziai Fő Tiszt hivatja Fridriket. Ő
meg jelen. A' Fő Tiszt egy fekete posztóval be vont
szobába vezeti, hol egy akasztott ember függött,

öszve kötött kezébe tartván egy zsatskó aranyat. „Es-
„meri e' a' Hertzeg, kérdé a' Fő Tiszt, ezt a' selyem
„erszényt? Igen is, felele Fridrik, az lopattatott el
„tegnap ő tőle”. Vegye tehát a' Hertzeg, úgymond
„a' Fő Tiszt, ezen tulajdonát, és lássa a' Velentzei
„Politziát. Mint hogy pedig Höztársaságunk' törvé-
„nye szerént, annak, ki az igazgatás' módja ellen
„legkevesebbet is szóll, 24 óra alatt a' határon kívül
„kell lenni, e'hez tartsa magát Hertzogséged.”

Fridrik engedett: tsudálván a' Velentzei Politziát.

SEBESTYÉN GÁBOR.

A' B A R Á T T S Á G' O L T Á R A.

A' Barátság' oltára

Ég mindnyájunk' számára.

Ide a' jó szív vezet

Fogni egy mással kezét.

Itt annak, ki szomorú,

Nem adatik koszorú.

Itt a' mi kebelünkbe

Édes érzést rejtünk be.

Itt az oltár' tűzénél

Szívünk Lelkünk lángra kél.

Itt a' Szív' áldozatja

Szent lángját lobogtatja.

Óh égi jó tetemény!

Lángod' már is érzem én.

Érzem azt a' szent tüzet

Mellyet a' Szív lángja vet.

E' szent oltár — E' szent tűz

Engem' rózsá lántzra fűz,

'S öszve kötvén szívemet

Minden bút bajt el temet.

Óh Szeretet' tömjénje!
Szívem' Lelkem' reménye!
Füstölögj télen nyáron
Ezen a' szent oltáron.

SEBESTYÉN GÁBOR.

A' 110-ik lapon lévő első rejtett szónak Megfejtése.

Tudtomra e' földön tsupán tsak a' tsiga
Tsinálja a' házat; sőt egyedül maga
Láb 's kéz nélkül — szinte tsak az él tapasztval
Télen által önnön mérges tajtékjával;
Ha pedig két első betűjét levágva
'S megmaradott hármát a' többtől válva
Hülönössen mondom: iga marad neve
Féltővé melly sokat mi nállunk is tevé. *)

PATRUBÁNY.

A' 110-ik lapon lévő 2-ik rejtett szónak Megfejtése.

A' Juhok' főbb disze más, mint Hos, nem lehet,
A' mellyet Ár nélkül senki meg nem vehet —
Birtokába is hát kiki tsak úgy jöhet,
Ha a' kívántató pénz magra szert tehet —
Szinte: ha a' Varrót a' tű meg nem járja
Jól segít a' Hézi-Mester hegyes Ár-ja —
Az Uttzát főképpen Sárszokta motskolni,
Mellyből néha Hotsit vállal szoktak tólni —
Az Ölébe mindent a' Hosár foglalhat,
Mellybe tsupa hig és folyó nem maradhat —
'S így: ha a' Hos és Ár egybe kaptsoltatik
Óly tartalék lesz, melly Hosár-nak mondatik **)

PATRUBÁNY.

*) Elvagyon találva: TSIGA, — IGA.

A' Red.

**) Elvagyon találva: HOS, ÁR, SÁR, HOSÁR.

A' Red.

A' TERMÉSZET' KELLEMEI.

Sok századok merültek már egymásután a' multak feneketlen Otzeánjába , 's még több roppant művek hanyatlottak elenyészve a' semmiség' kebelébe , miolta ezen ki-terjesztett remek alkotvány , mellyet közönségesen Természetnek nevezünk előbbeni bájoló szépségében tündököl. Hány hires nemzetek , hány népes Országok , hány bástyás városok , hány értz erősségű Várok omlottak le a' mindent meg-emésztő fene sors pusztítása alatt , miolta e' véghetetlen szépségű Természet a' dühödő romláson triumfálván kellemeiből semmit el nem veszített? Óh nem avult még-el 's nem hanyatlott változó mulandóságba a' kies Természet! Most is szinte olly eleven fénnel díszeskedik , ő , mint mikor legelőször lépett ki a' Chaósz éjjeléből. Óh! Ádám atyánk' szülő lugosán is ugyan ezen nap melegített keresztül , 's ez érlelte gerezdjeit! Akkor sem sugárzott szebben a' pálmák' nagy levelei alá , mint most! Az ártatlanság' paraditsoma felett sem ragyogott ditsőbb fénybe , mint most ragyog és sugárzik! Piros bársony szinnel festette akkor is a' tiszta hajnal' hasadása , az Ég' napkeleti kárpitját! Szinte ez a' reggeli szürkület' tsillaga pislogott akkor is , midőn Ábel végső áldozatjának lángjai egyenesen lobogtak. Ezer kellemekkel ékeskedett akkor is a' gyönyörű kikelet. A' madárcák idvezlették akkor is a' lomhos fák árnyéka alatt a' rég' várt tavasz' megjelenését ; hév volt akkor-is az érlelő nyár , hűves , a' gyümölsőkkel kedveskedő ősz , és tsendes álmra szenderített akkor is mindent a' zuzmarás tél. — El van annak kebele zárva a' kellemek érzeménnyel elől 's kialudtak annak élet szikrái , a' kit a' Természet' szépsége az elragadtatásig nem érdekel. Ugyan is , hol találna vígságot 's belső mulattatást a' lármás tár-

saságokat kerülő ? Vagy , hol pihenné-ki magát , 's hol törülné le artzája verejtékét a' gondoktól izzadt Muzsák' fia , ha a' Természet' mindenek előtt ki-tárt kebeléből enyhülést és vigságot nem szívna ? E' nagy alkotványba repülök ki én is bokros gondjaimat ki pihenni ; ennek zengem el panaszomat nyögditsélve , 's az ő kezéből várok sebhedt szívemre frisítő balsamot. Nem részre hajló ő , mert senki elől se rejtje el kellemeit. Az ő diszei nem avulnak 's nem mulnak el , míg e' roppant világ' tengelye a' Végső romlás Chaoszában megakadván a' reá-épült alkotvánnyal együtt darabokra nem törik : 's akkor is majd , ha unokáink unokái ujj eget és ujj földet látni serkennek fel , — akkor is ezt fogja minden tárgy hirdetni : „Szép a' Természet 's nem halaványult még”.

EMBER TÁRSAIMHOZ.

Az egy napot élő Kevély.

Tudva van : hogy egy bizonyos neme a' Tipoly-nak (die Mücke :) *) csak azon napot éli-le , a' mel-

*) Talán az , melyet Sz. Györgyi ekképpen ír le ; a' Hérész neve alatt :

„Rövid életű a' Hérész , (Ephemera , das Tag-thierchen, vagy das Uferaas) a' ményyiben tökéletes bogár formáját elérvén , csak hamar megpárosodik , és egy két óra múlva , legfellyebb , (szintűgy , mint az említett Tipoly) egy nap alatt , elvégzi életét. Nagyobb valamivel egy szúnyognál , árforma tapogató szarvai , négy ki-tsíny , harapó fogói , keskeny hosszú teste , egyenesen fel álló hosszú felső szárnya : igen rövid alsó szárnya , öt szeme , és a' farka végén két vagy három serte szála vagyon. A' vízbe tojik , mellýnek fenekén kikelvén , sárga , kékes , vagy zöldes színű lárvái , egy vagy másfél hü-

lyen születik. A' mellyik reggel, 8. órakor elhal, ifjúságában költözik ki a' világból; ha pedig valamely társa estvéli 8. óráig nyujthatta életét, nagyon késő kort ért. Ezen kort egykor valamely erősebb alkotó-

„velknyi nagyságra megnőnek, két három eszten-
„deig a' víz alatt élven, sok halaknak és mada-
„raknak eledelül szolgálnak; végre midőn, el-
„változások' ideje közelget, a' víz' színére feljö-
„nek, és bőrök a' hátok' elején megrepedvén, a'
„szárnyas bogár belőle kibúvik, és azonnal el-
„repül: de még ekkor tökéletességre nem ment,
„hanem, a' mi példa nélkül való dolog, valami
„fához, vagy fűhöz ragaszkodván, bogár fővel
„is még egyszer megvetkezik. Hollandiának és
„Német Országnak némely vizei körül, nevezete-
„sen Kárinthiában oly, bőséggel találtatik: hogy
„a' parasztok szekerekkel hordják trágyának a'
„szántó földjeikre. Lásd Sz: Györgyit, a'
„legnevezetesebb természeti Dolgok'
„és méretiről. 1-ső Dar: 258 ik lap.”

„Aristoteles is bizonyos efféle bogaracska-
„ról emlékezik, kik Hypanisz Folyója körül, szün-
„telen veszvén, és szüntelen ujjulván, mintegy
„örökké hulló essőt ábrázoltak sokaságokkal, s
„a' Napot borították.

„Quae vero aetas longa est? Aut quid omni-
„no homini dolongum? Nonne modo pueros, modo
„adolescentes, in cursu, a tergo insequens, nec o-
„pinantes assecuta est senectus? Sed quia ultra
„nihil habemus, hoc longum ducimus. Omnia
„ista, perinde ut cuique data sunt, pro rata par-
„te, aut longa aut brevia dicuntur. Apud Hypanim
„fluvium, qui ab Europae parte in Pontum influ-
„it, Aristoteles ait bestioles quasdam nasci, quae
„unum diem vivunt. Ex his igitur, hora Octava
„quae mortua est, propecta aetate mortua est:
„quae vero occidente sole, decrepita: eo magis,
„si etiam solstitiali die. Confer nostram longissi-
„mam aetatem cum aeternitate: in eadem prope-
„modum brevitate, qua illae bestiolae, reperie-
„mur. Lássad Cicerónak, a' vénségről
„irtt megkorosodhatatlan könyvét.

sú, egynehány perczenettel meghaladván, mivel a' nap' viradtával kezdé élni, oly' korosnak vélte magát, mint maga az Idő. Erős természetének köszönte, hogy tíz, tizenkét órák folytában, a' perczenetek' véghe-
tetlen számán keresztül bírta az élet terheit elhordoz-
ni. Annyi egymást követő szempillantatok' folytában, mindenre kiterjedő tapasztalásai, és szemlélődései, oly' felemelkedett bölcsességet szerzének nékie, hogy unokáinak minden emlékezetet meghaladó csudálatos történeteket elő számlálhatott. A' nagyon rövid lételt viselő, az az: egy óránál tovább alig élő gyermekek és kisdéd unokák' Fialat serege, tartózkodással kö-
zelgete ezen tiszteletes öreghez, és nagy figyelemmel halgatta csendes beszédjét. A' sok tapasztalású Ti-
poly, nemének ezen Nesztora, enyészte előtt kevés-
sel, midőn a' Nap már lebujni akarna, valamenyi szomszédit, és barátjait össze gyűjtötte, hogy őket halála előtt még valamenyire oktassa. Egy terebély hárs szélesen kiterjedő árnyéka alá közönségesen ösz-
sze gyülekezének, és a' kis haldokló bölcs ekképpen szállítá-meg őket. Érzem kedves barátim; hogy a' leg hosszabb életnek is vége szakad. Az enyím végéhez közelget, és én, nem vádolom a' végzéseket, jókori vesztémért; mivel öregségem végtére, súlyos terhem-
mé vála, és mivel a' Nap alatt nékem már semmi sem Ujság. A' sok pusztítások és köz nyomorúságok, mellyek hazámat érték, a' különös történetek' szá-
ma, mellyeknek minden szempillantásban ki vagyunk téve, a' gyarlóságok, mellyek gyenge nemünket bú-
sitják, és a' számtalan szerentsétlen esetek, mellyek tulajdon házi dolgaimat szüntelenül zavarták; rövi-
deden: mind az, a' mit egész életem' lefolyta alatt láttam csak igen is meggyőzött engem, azon közön-
séges igasságról: hogy, az oly szerencse, mellynek

vezérlése nincs hatalmunkban, ránk nézve, sem bizonyos, sem tartós nem lehet. Nagy a' bizonytalanság, hogy meddig élünk; egy hideg szél ez előtt több órákkal, egy egész nemzetséget semmivé tett közzülünk, és be nagy áradást okozott nekünk egy zápor eső! Legerősebb hajlékaink sem elégségesek a' jégesső' elhárítására. Egy homályos felhő, a' legbátrabbjainkat félelemmel, és reszketéssel tölti el. En, a' világ első idejében éltem, és akkor a' Tipolyoknak egy oly' nemével társalkodtam, mellyek erősebbek és nagyobbak valának, mint mi; sőt, egy cseppnyéig sem távozom az igazságtól, ha mondom hogy azok, e' jelen való nemzetséget éles elméjekre és elmésségekre nézve is felyül haladták. Mindazonáltal eltűntek az idővel együtt, 's nincs nyomok többé. Hidjeteik végső szavaimnak: ugyan ezen Napot, mellyet most túl a' vizen látunk, és a' melly nekünk nem igen látszik a' Földtől távol lenni, ugyan ezen Napot mondom: máskor, az ég' közepén láttam, midőn sугárjait egyenesen reánk lövellette. Akkor valának ám a' jó idők! világosabb, melegebb volt a' föld' színe, és őseitek mértékletesebbek 's virtuosabbak. Noha érzékeim már nagyon elgyengültek; de, nem még, emlékeztető tehetségem; bizonyossá tehetlek hát titeket: hogy, az a' fényes valóság nincs mozgás nélkül. Ama hegy' tetején láttam legelőször feljönni, és körül belől, azon idő tájban kezdettem élni, midőn megmérhetetlen futásához kezde. Szörnyű hévvel és tündökléssel, mellyet képzelní sem tudnátok, és a' mellyet bizonyosan ki nem álhatnátok; haladott egy darab ideig az égen. De igen is érzem már most: hogy rövid időn az egész természet elbomlik, és ez a' világ a' legsűrűbb setétségbe fog temettetni. O kedves barátim, melly igen hízelkedtem

én magamnak, azon csalóka reménnyel, hogy e' Föld örökös lakosa leénde. Melly disz nem tündökle az hajdan önn' magamtól magamnak épített nagy és pompás palotámban! — Hogy bizakodtam én tagjaim' erejéhez, iz hajlásaim' hajthatósága, és szárnyaim' tartósságához. Azonban, eleget éltem a' természetnek, és becsületemnek; nem is fog egyik is közzületek, a' természet' közelgető romlása miatt, e' gyönyörűségben részesülni." Tovább beszélgetne, ha a' hirtelen támad't híves Napesti szél, a' filozofust, minden halgatóival együtt el nem seprerte volna.

DULHÁZY MIHÁLY.

B A L A S S A B Á L I N T

XVI-dik Századbéli Magyar Költőnknek négy éneke.

I.

A' Magyar Nemzetnek romlott állapotjáról.

I.

Oh szegény megromlott's elfogyott magyar Nép
Vitézséggel névvel hirrel vagy igen szép
Hár hogy tartatol úgy mint senyvedendő kép
Előmenetedre nines egy útad is ép.

2.

Kedvvel becsült véred lött csufoltságossá
Szablyádnak bő zsoldja nagy olesóságossá
Megesorbult Nemzeted változott korcsossá
Neved ékessége utáltságossá.

3.

Föld reménységére fel nevelt Urfiak
Szemétre vettettek úgy mint köz tyúkfia
Zsirokkal hizódnak az idegen fia
Hozzád nem különbbek mint az ördög fia.

X Wem Balassi vers!

4.

Hazádnak szép vége mindenütt esonkán aii
Sereged szép száma fogy romol 's szállton száll
Inséged nő, árad 's veled egy ágyban hál
Bő étkeid helyett rakódik apró tál.

5.

Ki szánhat? bánd magad nyomorúságodat,
Mert nézi nem érzi az csak romlásodat
A' ki építhetné te szép országodat
Hönnyen mulatja el csak záloglásidat.

6.

Sem pénz, jószág mostan 's méltó árru posztó
Nem indit hogy szolgálj, megszűkült az osztó
Csudáld hogy minden rend nem kborló 's fosztó
A' nagy orv, mert kicsinyt szörnyebb felakasztó

7.

Oh kedves Nemzetem Hazám édes felem
Hivel szerelmetes mind tavaszom, telem
Keseregj sírj kiálts Istenedhez velem
Nálad hogy szeretlek, legyen e' vers jelem.

A' lelkesebb Történetíró, ki nem csak a' Királyok és gyakran ezeknek egyedül privatezéjaik miatt történt népölő csaták' száraz elbeszéléseivel ögyeleg, hanem az egész Nemzetnek is felveszi többféle tekintetű állapotját, az ilyen énekekből tanulhatja ki az idő korok gondolkodása 's érzése mivoltát. Költőt vagy költői érzésű embert mindenkor mélyebben hat meg Hazájának szerencséje 's bal- sorsa 's így ennek énekei fenntartják azt a' hangot, melly különben a' kiholtakkal egészen kiholt volna. A' következő tábori dalból pedig a' Balassa idejebeli csatázó-kor lelke tetszik - ki,

II.

In laudem Confiniorum.

1.

Vitézek mi lehet
E' széles föld felett
Szebb dolog a' Végeknél,
Holott kikeletkor
A' sok szép madár szóll
Mellyel ember ugyan él:
Mező jó illatot
Az ég szép harmatot
Ad, melly kedves mindennél.

2.

Ellenség hírére
Vitézeknek szive
Gyakorta úgy felbuzdul,
Sőt azon kívül is
Csak jó kedvéből is
Vitéz próbálni indul,
Holott sebesedik
Ől, fog, vitézkedik
Homlokán vér lecsordúl.

3.

Véres zászlók alatt
Lobogós kopiát
Vitézek ott viselik
Roppant sereg előtt
Távol a' sík mezőt
Széllyel nyargalják nézik,
A' párducz kápákkal
Fényes sisakokkal
Forgókkal szép mindenik

4.

Jó szerecsen lovak
Alattok ugrálnak

Hogyha trombita riad
Hözttünk ki strázsát áll,
Ki lováról leszáll,
Nyugszik reggel hol virradt
Midőn éjten éjjel
Csata viseléssel
Mindenik lankadt fáradt.

5.

A' jó hirért, névért
A' szép tisztességért
Ők mindent hátra hagynak:
Emberségről példát
Vitézségről formát
Mindeneknek ők adnak,
Midőn mint jó Sólymok
Mezön szélyel járnak
Vagdalkoznak, futtatnak.

6.

Ellenséget látván,
Örömmel kiáltván
Ők kopjákat törnek
'S ha súlyosan vagyon
A' dolog harczokon
Szólítatlan megtérnek
Sok vérben fertezvén
Arczúl reá térvén
Üzöt sokszor, megvernek.

7.

A' nagy szálas mező
'S a' szép liget erdő
Sétáló palotájok:
Az utaknak lese
Kemény harczok helye
Tanuló oskolájok;

Csatán való éhség
Szomjúság 's nagy hévség
Fáradtság mulatságok.

8.

Az éles szablyákkal
Méltán örvendeznek
Mert fejeket ők szednek :
Viadal helyeken
Véresen sebesen
Halva sokan feküsznek ,
Sok vad , madár gyomra
Gyakran koporsója
Vitézül holt testeknek.

9.

Oh végbelieknek ,
Ifjú vitézeknek ,
Dicséretes serege :
Hiknek e' világon
Szerte szerint vagyon
Mindeneknél jó neve ,
Mint sok fát gyümölcse
Sok jó szerencsékkel
Áldjon Isten mezőkbe

Nem leljük e' fel e' dalban , még ma is a' Huszárt? Az a' dőlczegség , az a' könnyűség , az a' harcznak keseredés , ravasz megfutamodás és zajos győzdelem. Poézisünk ma már mesterségesebb , több tűzü , szállongóbb fántaziája , de csak egy magyar érzésü vissza pillantást a' hajdani korba , 's Balassának ezen az egyszerű természetből önnkéntesen eredett dalát 's a' még következő kettőt nem fogjuk olvasni minden gyönyörűség nélkül.

III.

In laudem verni temporis.

1.

Áldott szép Pünkösthnek gyönyörű ideje
Mindent egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókat könnyebbitő szele

2.

Te nyitod rózsákat megillatozásra
Te a' Filemile torkát kiáltásra
Fákat te öltöztetsz sokszínű ruhákba

3.

Neked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak, csak neked tisztulnak
A' jó hamar lovak is csak benned vigadnak.

4.

Mert fáradság után füre ment tagjokat
Szép harmatos füvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén üzéshez inokat,

5.

Söt még a' végbéli jó vitéz katonák
A' szép szagu mezőt kik széllyel bejárják
Most azok is vigadnak 's az időt mulatják.

6.

Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával
Ki vigan lakozik vitéz barátjával.
Ki pedig véres fegyvert tisztított csíszárral.

7.

Ujjul még a' föld is mindenütt te töled
Tisztul hómályából az Ég is te veled
Minden teremtettt állat megindul te benned,

8.

Illy jó időt érvén Isten kegyelméből
Diesérjük szent nevét fejenként jó szivből
Igyunk, lakjunk egymással vigan, szeretetből.

IV.

Valedicit Patriae , amicis iisque omnibus , quae habuit charissima.

Ezen búcsú dalát, Balassa, a' mint maga feljegyzi, egy ez előtt álló énekében, 1589-ben írta:

1.

Oh én édes Hazám te szép Magyar Ország
Hi Keresztyénségnek viseled paizsát,
Viselsz pogány vérrel festett éles szablyát,
Vitézlő oskola: immár Isten hozzád.

2.

Egriek, Vitézek, Végeknek tüköri
Hiknek vitézségét minden föld viseli.
Régi vitézséghez dolgotokat veti
Istennek ajánlva legyetek immár ti.

3.

Ti is Ráró szárnyon járó hamar lovak
A' kiknek hátokon a' jó vitéz ifjak,
Gyakorta kergetnek 's hol pedig szaladnak,
Adassék egészség már mindnyájatoknak.

4.

Fényes sok szép szerszám, vitézlő nagy szépség
Hatona találmány, uj forma ékesség;
Seregben tündöklő és fénylő frissesség,
En tőlem 's Istentől legyen már békeség.

5.

Sok jó vitéz legény, kiket felemeltem
Kikkel sok jót tettem, tartottam 's neveltem
Maradjon nálatok jó emlékezetem
Jusson eszetekbe jó tétemről nevem.

6.

Vitéz próba helye, kiterjedt sík mező,
Fákfal kösziklálkkal bőves hegy völgy erdő.

Hit a' sok csata jár 's jó szerencse leső,
Légyen Isten hozzád sok vitézt legelő.

7.

Igaz atyámfia 's meghitt jó barátim,
Kiknél nyilván vagynak keserves bánatim.
Ti jutván eszembe hullnak sok könyveim
Már Isten hozzátok jó vitéz rokonim.

8.

Ti pedig szerzettem átkozott sok versek,
Búnál kik egyebet nekem nem nyertetek,
Tűzben mind fejenként égjetez vesszetez:
Mert kesereggették jót nem erdemletek.

Balassának többi énekei, együtt véve, húsz, mind istenesek, 's köztök deákból, lengyelből fordítások. Ezek itt vitézieknak irattatnak, a' Debreczeni Kiadásban, mellyből őket kiszedtem. Az egész gyűjteménynek gyönyörűséges hosszú czímje ez: A' néhai Tekintetes Nagyságos Vitéz Urnak, Gyarmati Balassa Bálintnak és ama jó emlékezetű néhai Nemzetes Rimai Jánosnak, igaz Hazafiainak és a' magyar nyelv két ékességének Istenes Éneki. Most újabban a' kis formában kibocsáttattak: Debreczenben, Margitai János által 1758.

Ma ezen czímet csak így írják: Gyarmati Balassa Bálint' és Rimai János' Istenes énekei, 's a' nak, nem nyekegne négyszer olly hamar egymás után. Arra nézve pedig kik és mik voltak ezen istenes és vitézi éneklők, életirásaik tétetnének verseik eleibe. Vagy, talán főrázással vennék ezen rövid czímet azon Urak, kik halotti beszédeknek minél czifrább titulust szeretnek keríteni, 's azt illatokkal és gyöngyökkel felékesgetik? Hanem ha ebben kerülni kívánna is

a' mostani kor az ok nélkül való szószaporításokat , neki esik a' betű szaporításnak. 1738. a' Debreczenben-t csak egy n-nel irta , 's most ugyan azon Debreczen , két n-net zungat , és zenget 's hogy én is egy kicsit kötekedjem , mert a' betük felett való bajvivás és a' betük mellett való fejeskedés egész járvány 's ragadály még most is Literaturánkban : én Debreczenben többszer megfordultam , de abbann a' derék , magyar városbann az ennek et olly utánhangzólag zungani nem hallottam. Máskép tetszett a' Grammatika Irójinak. *) 's a' melly Könyv az ólta nyomtatódik , az által a' szerelmes N terjesztődik ; még Budán n is. — Nem igaz e' , hogy az emberek többet szoktak ezivódni az apróságon , mint a' valóságért ?

Balassa nyelve kevésbé avult meg a' mostanihoz képest. Ezen kifejezései ; hamar lovak ; mint te teremtetted ember ; vüd ; azért e' lelkem érzette sok jódat ; ri léh ; sokság , fejérb , ma inkább így vagynak szokásban : sebess lovak ; mint te általad teremtettember ; vöd az az vetted ; azért e' lelkemben vagy lelkem által érzett sok jódat , javaidat ; sir ri liheg ; sokaság , fejérebbe ; de miért ne lehetne amazokkal ma is élni ? Nem valóságos eredeti magyar szín van e' rajtok ? Az itt felvett első énekben álló : esufoltságost , olesóságost és talán utáltságost is alig ha nem a' rim faragtatta vele , mint a' hogy' bizonyos rímelőink keze között most is csak ri léh , Balassaként , némelly megkinzott szavunk.

Horányi (lássd Memoria Hungarorum) ezt írja Ballassa felől. Balassa Valentinus Comes Hungar. in Gyarmat et Hékő. Miles eximius et svavis in

*) Talán , Ráth Mátyástól kapták , ki 1782-dikbeli Magyar Hirmondójában bann-ozott és benn-ezett.

latina lingua poeta in patria vero alter Pindarus. Typis excusi sunt hymni de variis argumentis elegantissimi repetitis vicibus in forma sexta decima Leutschoviae et Debrecini. Ohajtanám én is hogy nekünk is volna Pindarusunk, de Balassát ugyan a' Görög mellett emliteni se lehet. A' mi Horányink igen sokakra hullatta dicséreteit kikről ezek a' mélyebb Hritika előtt ismét le, semmibe hullanak.

SZENTRÚTI SÁNDOR.

H A M L E T M O N O L O G J A.

A n g l u s b ó l.

Lenni vagy

Nem lenni? hát ez a' kérdés. — Mi szebb
 Lelkünk előtt, eltűnni a' dühös
 Csillagzatok nyilát 's fulánkjait,
 Vagy kart emelni vész'ink tengerére
 És szembe szállva, abba ölni a' bajt?
 Meghalni; — és alunni; — Nincs egyéb?
 'S azt hinni hogy velünk elnyugszik a'
 Szív' jajja 's a' már vérünkéből folyó
 Ezernyi seb, melly ránk örökbe száll.
 'Sz az illy kimuláson még kapni kell.
 Meghalni; — és alunni; — úgy! alunni!
 'S tán álmodozni; — itt a' bökkenő!
 Mert millyen álmot virraszt a' halál
 Midőn lehullt e' romlékony zavar
 E' csillapíthat. — E' tisztelteti
 A' hosszú élet' szenyvesztéseit.
 Hi állaná ki másképp csúfjait
 Bűnös korának és az Elnyomó'
 Erőszakát 's negédjét a' kevélynek,
 A' megvetett szerelmnek szégyenét,

A' renyhe törvényt a' nagy ranguak'
Dölyfösködésit, a' gyom' karczait
A' jámbor érdemen: Ha egy kicsiny
Kis mesztelen tör nyugtos búcsut ad.
Ugyan ki nyögné valla terheit
Ki izzadozna illy kínéletért?
De a' halál utáni kép ijeszt.

S ama titokban rémlő honnyra: mellynek
Forrása mellől egy utas se jött
Még vissza, — a' feltétel zsibbadoz.
E' kisztet osztán inkább tűrni itt
Mint ismeretlen buj közzé rohanni.
Igy tesz pulyává lelki érzetünk.
'S a' felriadva készült eltökéllés
Halványodottan áll az ész előtt
Mellynek szavára a' legfennnyen kelőbb
Szándék folyamja más felé csap el.
'S a' tett, nevével elvész.

DÖBRENTAI GÁBOR.

Rejtett Szó.

Testemet tekintvén egész fekvésében
Vezeték nevet tesz, sokat látsz Erdélyben ;
De Vagyon Pesten is ily' Nevű Szépetske
Lesz' belőlle tudom Szép Magyar Menyetske.
Mind ezeken kívül Országnak is Neve,
Mellyben több Állat' köz'tt sok a' Fejér medve.
Testem' első része egy tsekély Termesztmény,
Asszony vévén kézbe válik jó Készitmény ;
Ha hogy pedig onnan Szövőbe avatik
Öltözet azután abból varattatik. —
Vágj ketté, és ragaszsz hátulsó részemhez
Más első részt, akkor illendő nyergedhez.

PATRUBÁNY.

BARÁTSÁGOS PANASZ PESTI BARÁTINK- HOZ.

Lám magyar is esalhat, nem okosság an-
nak is hinni.

Menjetek, oh szomorú hangok, Pest' és Buda' fényes
Tornyai alá, hol még lesz magyar, a' ki igaz.

Fájdalom! itt ez előtt lakozott a' drága bizony szó,
Melly, ha magyar nyelvről röppene, tellyesedett.

Jaj de miként fordult-meg minden, mint leve álnok
Bár többszer nyujtott, 's bár magyar adta bizony!

Nemde, hogy a' szigorú tél kezdé avulni, barátim,
'S a' kikelet' lágyobb szellemi lengtek elő:

Nemde nem a' kérést megelőzve remélni hagyátok,
'S nyelvetek illy hangosszent bizonyokra fakadt:

„Pestet előbb, semmint Május beköszöntsén elhagyván
Pannoniánk' hármassal halmit ölelni megyünk”?

Számláltunk napokat, 's órákat; Pesti barátink

Most, most ajtónkon! 's mondtuk örömmel: ave!

Jaj de csalódásunk hányszor le-leverte reményünk',

És rebegő szívünk uj bizalomnak erédt.

Hasztalan óhajtánk, Májussal eloszla ez uj is,

És csudaként vevénk a' hite-szegte magyárt.

Egyet ugyan hozzánk vete a' sors; olvada szívünk,

A' még nem láttot hogy leve látni szabad.

Ő de alig lépett bé tornáczczába lakunknak,

Már is, társaitól Vasba idézve, futott.

Emlékét még is benyomá Pázmándi magányba,

Hogy Gáborfánknak hagyta viselni nevét.

Uj bizonyok jöttek, 's uj hangos ígéretetek: „őszkor” —

Nyelvetek így hazudott — „Pánonn' hegyére ke-
lünk”.

Endre fejét komoroh megrázván „Nem hiszek immár” —

Mondá — „bár hiteket vájt tenyerekre tegyék.

„A' magyar egyszer ígér, és csak hisz a' magyar egyszer;
„A' ki tudott egyszer csalni, ezerte csal az.”
Csak G á b o r f a remélt, fűrtit sűrűre bocsátván,
'S magzatit érlelvén mint anya gondos ölen.
'S a' jelesebbek ugyan neveket szívekbe' viselvén
Pesti barátinknak voltak ajálva korán. *)
Jaj nyomorú párák! kiknek pirulátok, azoknak
Nem fogtok soha már tetszeni, árva sereg!
Reggeli dér lepi földünket; vad gyászba borulnak
Szép ligetink; fáktól sárga levélke potyog.
G á b o r f á n k is ezen szomorú sorsára jutott már.
Magzatit elvesztvén halni utánnak ered,
Minket is a' közelítő tél kunyhónkba bezár majd,
'S lábunkat fuvatok hosszú bilincsre verik.
Semmi ez: a' míg ti Pestnek gözébe merengtek,
'S szegni miként kelljen, végzetek, újra hizónyt:
Addig mi szenelő kandallónk tüze' hevénél
Szittyá apáinknak hű kebelekre dülünk:
Mint tarták szavakat, bár ellenségnek adák azt;
'S a' szép ösvénytől mint üt el a' maradék.
'S még azokat mélyen tiszteljük, rátok azonban
Lelkeiket huzgón kérjük eresztui alá.
Á m de csalódásunk' hogy megbosszuljuk, ezentúl
Benneteket lelkünk' mély fenekére csukunk.

PA'NNONIA' HEGYÉN.

*) Horvát Endre barátinak kettős neveik' első betű-
jiket a' fának almájiba, még kisdedekbe, met-
szé-be.

POPE M I A T Y Á N K J A.

Mindnyájunk Atyja! kit minden Éghajlatok,
Minden idők, korok, imádnak, tisztelnek, —
Pogány, 'Sidó, Bölts, Szent 's az együgyű Vadok, —
Ki Jehóvának, ki Úrnak 's Jupíternek.

Te, kit legkevésbé lehet megértenem,
Te, minden Értelem' határa, fő nagy Ok!
Hiről tsak azt hagytad tudnom, én Istenem,
Hogy 'Te jó vagy, és hogy én magam vak vagyok.

E' homályban még is azt megadád nekem,
Hogy én a' Roszsztól a' Jót megválósztthatom;
'S ha természetemmel a' sorshoz köttetem,
Akaratom és jólelkem megtarthatom.

Lelki'sméretemben ha, mit parantsolnál,
Vagy meginténél, hogy azt el ne kövessem:
Ezt, taníts, kerüljem jobban a' pokolnál,
Amazt Menyországnál is jobban keressem.

A' melly áldásokat szabad Jóvoldad,
Ne engedd azokat magamtól elvetni:
Istennek fizetés, elfogadnunk Javát,
'S élni azzal annyi, mint néki engedni.

De azért e' rövid földaraszhoz ne hagyj
Kapsolnom egyedül bőkezű Jóságod,
'S vélnem, hogy csupán az Embernek Ura vagy,
Holott ezerenként körülem Világod.

Ne hadd ez erőtlen kezet bátorzkodni,
'S e' tudatlant, nyilát szórni menykövednek;
'S magam körül örök kárhozatot mond' ni
Mindenre, kit vélek Te Ellenségednek.

Hogy ha igaz ember vagyok, adj kegyelmet
Ez igazságomban tovább is maradni;

Ha rossz vagyok, akkor oktasd te szívemet
A' Virtus' igazabb útjára akadni.

Ha mutat Jóságod erántam kedvezést,
Távoztass el tőlem gyarló kevélységet;
Szingy istentelen megnemelégedést,
Ha holmit megtagad tőlem Böltességed.

Másnak fájdalmában is taníts részt venni;
Elfedni, ha látok rajt' hijjánosságot;
A' milly irgalmas én máshoz fogok lenni,
Mutass Te hozzám is olly irgalmasságot.

Bár erőtlen vagyok; de még sem egészen,
Mivel a' Te Lelked élesztí szívemet:
Óh! vezess, járásom akár merre lészen,
Életen halálon ált ma is engemet.

E' napon kenyér és Békében részesíts;
Minden egyéb, bár mi a' Nap alatt vagyon,
Te tudod, mikor van jól adva, mikor nincs,
'S akaratod szerint rendelve maradjon.

Te hozzád, a' kinek Temploma minden Hely,
Kinek óltárja a' Föld, Tenger és Egek,
Emelkedjék minden Élő Énekekkel,
'S minden természettől a' tömjén - fellegek.

EDVI ILLYÉS PÁL.

BÚCSÚ PESTTŐL AZ OSKOLAI ESZTENDŐ VÉGÉN.

Büszke csucsosál éget érő

Szűkre vont magas falak,-

'S P e s t Lakossi nyugtalan Nép,

Mégyek, Isten vélletek!

Hol tizenhét vig tavasznak
Éltem édes napjait,
'S mint gyerek hol a' vidékben
Nagy Világot leltem én;

Hedvesimnek kebleikben
Bút felejtni távozom:
'S ott fogok majd vígenyelgést
Vagy szerelmet zengeni.

A' vidék' minden mosolygó
Réttyeit 's zöld erdeit,
Hol mi lepkét vagy madárkát
Fogdosánk, be járom én.

'S majd hol a' Hörös suhanva
Fut, le nyugszom partjain;
Így suhantak életemnek
His koromba napjai.

Ah! de a' folyam fejéhez
Viszsza nem tér, megy, siet;
'S el merül a' mérhetetlen
Tengerek sírjában ő.

Így örömtől válva multak,
Csak mosolygnak vissza ránk;
'S a' gyerek kor hátra hagyva,
Napjainkat temeti.

Oh be édes lészen ekkor!
Viszsza hozni a' mi múlt;
'S a' jövődöt el felejtve,
Boldogúl andalgani.

* * *

Sok Török vérben fürödtt Vár
Végre hozzád ballagok;

'S merre a' nap alkonyába
Száll, le dülök ormodon:

— — — — —
— — — — —

MUNKACSY.

A' M A G Á N O S S Á G H O Z.

Csendes Magánosság! te hozzád sietek
Oh Te vagy nyugodalmas helyem.
Hörülted laknak a' tiszta képzeletek
Le hajtom lágy öledbe Fejem.

Te bájold vissza a' már elnyilt kornak
Szép virágít néma barátunk!
Mellyeken a' jelen valók most tipornak,
Mellyeket mi valaha láttunk.

Kebledbe sirjuk ki vesztésünk könnyeit,
Te töröld le ismét azokat
Mutatván az elmúlt víg idők képeit,
És szeretett Maradványokat. —

Édes Pihenést, — és nyugodalmat nyerek
Setéteidben a' munkától
Fednek rejtekeid, a' gonosz emberek
Vérengező álnokságától.

De mit látok? imé egy Okulárt tészem
Ő Tisztelőji szemekre, —
'S a' por szem előttök Ararattá leszen
És valóság nő a' semmire.

Velek az árnyékban Júnót öleltet ő
És általa az értelemnek
Méhébe fekete gondok 's rettegtes
Komor képzeletek teremnek.

Óh távozz! ne szédíts Házad éjjelibe
Hát Éva miért teremtetete?
Ha éltünk csak a' Te Kryptád nyeli be
'S ha az ember csupán Remete.

RISS ANTAL.

A Z U N A L O M H O Z.

Gyötrő Unalom! oh Istennek tartsalak
Vagy fél - Istennek e' téged?
Ki gyakorta érzem itt a' néma Falak
Tömlöztében Tehettséged?
Te megjelentél! 's a' pezsgő Poharakban
Minden csepp azonnal merő
Méreg lett, 's a' szájjnak mosolygó tálakban
Meg szűnt a' tápláló erő!

A' durva kövekbe érzékeny életet,
Danoló Orpheus lantja
A' Te szódra nehéz láрма kereptze lett,
Melly Füleinket, boszszontja.

Még maga a' tiszta szerelmek' Anyja is
Szüz csókját hijjába szórá —
Hijjába vált még a' legéde'sbb szava is
Nem ébred az untt nyugvó rá.

A' Barátság, — mellyből hogy szívhasson mézet
A' holt Lázár fel — támadott,
Mihelyt Te be léptél senkit sem igézett
'S gyönyörűséget nem adott.

De még sem vagy Isten; — mert a' komor Falak
Hőzzül Pipám kondor gözi
'S arabs szaga által gyakran ki hajtalak, —
'S Füstöm hatalmad meggyőzi.

Ha ez nem : kitsíny , vagy nagy Hönyvemből Téged
Hi olvaslak a' Házamból , —

'S még sem esmérem meg a' Te Istenséged'
Néhány meg lankadásomból.

Csak a' Tartalékot vakon széjjel tépő
Mértékletlenekre hányod

Csömörjeidet Te , — 's a' Határt túl lépő
Zabolátlan tsak Jobbágyod.

RISS ADÁM.

F E L Ű L Í R Á S.

A' MAGYAR MUZEOM' HÖNYV HÁZÁRA.

Mind ezt sok századok' hamvadó porából ,
A' tudomány' szomja és a' vizsga elme
Csongó veréjtékkel kémlelve kaparta ,

'S Nádorunk' 's Széchényink' gondoskodásából ,
A' szép édes haza' lángoló szerelme ,
Tanító halomra gyűjteni akarta.

Minden Nap szemlél itt' nevedetni kintset ,
Osztatja minden percz a' múlt kor' setétét
'S az eltűntből mutat fényt a' Jövendőnek ;
Örülj hát Magyar szív , 's Génioszunk' intsed :
Elesztvén Nádorunk' 's Horváthunknak létét ,
Küldjön több több sugárt a' két áldott Főnek.

GR. DESEWFFY JÓSEF.

MIT ÉRZETTEM , MIT LÁTÉK BUDÁN , NÁ-
DORUNK ÖHERCZEKSÉGE' FÜGGŐ KER-
TJÉBEN SÉTÁLVÁN.

Hold — sarlós Törökök' turbántja uralkoda itten
Hol most lelke lebeg Mátyásnak , 's száz ezer áldott

Emlekezetre, Magyar! még büszkén vissza tekinthetsz.
Egy roppant meredeksziklán, itt, állok a' mellyről
Sok csemeték, sok fák, és még több bújá virágok
A' meleg és a' hideg sark' hajlatjárul eredvén,
Nádor Atyánk' ügyelése alatt, testvéresen élnek,
'S mintegy ölelkezvén a' szőlő honni levéllel,
Kettőztetve a' víz széles tükrére lefutnak.
Így az Eúfratesz' partjánál, hajdan a' fényes
Hirü Királynénak Babilonban kertjei csüng'tek.
Hátam után fejedelmi hegyen, szemlélem a' bámult
Nádor' Kastélyát, honnan bele nézhet a' honyba,
És az egünket még tisztábban szívja magába;
Lábom alatt a' Dunát, Buda, Pest, köz't, csendesesen úszni
'S a' most már remegő Törökök' partjára rohanni.

GR. DESEWFFY JÓSEF.

A' S I K E T N É M Á K R Ó L.

A' jó szívű embert, a' ki felebarátjának szeren-
tsétlen sorsán szánakozik, azon tapasztalás különösen
vigasztalja, hogy az emberi ész olly útra módra ta-
lált, mellyen a' siketnémák is, ámbátor a' pallérozó-
dásnak két legnevezetesebb eszközi nélkül szükölköd-
nek, közönséges természetünk' felséges tzélját job-
ban elérhetik. Valóban halhatatlanná tették neveiket
ama derék férfiak, kik minden igyekezeteiket 's mun-
kásságokat', sőt életeiknek szebbik részét a' siket-
némák' oktatására fordították. — Már a' XVI-ik szá-
zadban az illetén próbának nyomára akadunk, mel-
lyet Páter Ponce, Spanyol szerzetes, polgár társainak
nagy tsudálkozásokra tett; de tanítása módját nem
esmérjük. Még tovább vitte a' dolgot, legalább tud-
tunkra, a' híres Abbé de l' Epée, kinek tanítványa,
Abbé Sicard, mostanában a' Párisi siketnémák' inté-

zetének előjárója. Ezen intézetben holnaponként tartatnak próbatételek, a' mellyekben azt főképen észre lehet venni, hogy a' siketnémák annál világosabb és meghatározottabb feleletet adnak, mennél kevesebb egybe köttetésben áll a' kérdés a' világnak tselekedtető erányosságaiival. Valahol ezekre tekéntenem nem szükséges, ott' elméjük, a' melly egyébbaránt is a' külső érzékek által nem annyira akadályoztatik. szokatlan élességet kinyilatkoztat. A' tanulók között egyik (Massieu a' neve) kiváltképen megkülönbözteti magát. Ez a' többek között következő magyarázatokat felelet gyanánt felírta: (*Difficulté est possibilité avec obstacle*) A' nehézség akadállyal öszve kötött lehetőség. — (*La raison est la vue de l'esprit, et la conscience est le goût du coeur*) Az ész a' léleknek látása, és a' lelkiismeret a' szívnek ízlése. — (*La raison du fou est pourrie, ou paralitique, ou morte*). A' bolondnak esze megpállott, vagy benna, vagy meghóltt. — (*La reconnoissance est la mémoire du coeur*) A' háladatosság a' szívnek megemlékezése.

Más tanuló azon kérdésre: mi az ízlés? azt felelte: (*Le goût est la finesse du jugement*) Az ízlés az ítéletnek finomsága.

Néha pedig a' kérdezők is olyan fejtötételt adnak elő, melly a' megkérdezettnek tehetségét nyilván felyülhaladja. Így azt a' kérdést tette valaki: mi az ember? A' tanító, Abbé Sicard, áttallátván a' feladásnak nehézségét, éppen ezen kérdést az akkor jelenlévő esméretes böltselkedőre, Debonald Úrra, elhárította; a' ki azt felelé: (*L'homme est une intelligence servie par des organes.*) Az ember érzék szerekkel élő ész.

A' T Á N T Z M E S T E R.

Marcel, nevezetes Párisi tánczmester, ezen mesterségében tanítója vala ama híres Malesherbesnek is, a' ki azután testének ékes tartásával nem sokat gondolt. Ez, már Minister lévén, egykor öszvetalálkozik régi tanítójával, a' ki könyörgő tekintettel hozzá közelit. Hegyelmes Uram, úgy mond Marcel, alázatosan esedezem: senkinek se mondja azt, hogy én valaha tántzmestere voltam.

E L E G Y E S G O N D O L A T O K.

Az indulatink és az eszünk olly ritkán egyeznek megegyemással, valamint a' fő rendekből való frantzia házastársok. Ezek egy házban laknak ugyan; de külön szobájik vannak, különböző úton járnak, ritkán találkoznak, öszve a' társaságokban pedig nyájasan viselik magokat egymás eránt. Az indulatok a' dámának személyét játszák, a' ki úgy tettet magát, mint ha férjének, az észnek, igen is engedelmeskedne.

Az emberek gyakran nagyobb dologra alkalmazatosok, mint a' millyent véghez visznek. Az az: váltólevéllel küldetnek a' világba, a' mellynek egész árrát bé nem szedik.

Minden virtusok közzül legrövidebb emlékezete van a' háladatosságnak.

Szerentsétlen az, a' kinek más tanítója nintsen a' maga tévelygésein kívül. Bár sokat is tanulunk, ekhépen még is az igazságtalan világ a' tanítóról inkább emlékezik, mint sem hogy a' tanítványnak előmenetele felől gondoskodna.

A N E K D O T Á K.

1.

Egyvalaki egy híres Prókátor ügyességét akartán dicsérni, így szólt felőle: Ért azon mesterséghez, mint kelljen az igazságot Proteusz alakjába öltöztetni.

2.

Honnan vagy az, hogy Aspásiának az egész világ tetszeni kíván? kérde Szokratestől Alezibiád, midőn az épen látogatására indulna. — Az onnan van felele a' Böles, mivel ő is viszont igyekszik az egész világnak tetszeni.

3.

Midőn bizonyos társaságban a' múlt Század Diogeneszének, Rousseauinak, némelly különös állításai vétettek volna vizsgálat alá, egy üres fő sokat jelenteni akaró ábrázattal így kiálta fel: Meg kell ismerünk, hogy a' szóban lévő Bölesnek igaza van. Tudomány, 's felvilágosodás nélkül az emberek sokkal boldogabbak lehetnének. — De honnan vagy az tehát, hogy az Úr még sem boldog? kérde egyik a' jelenlévők közül,

SZENT MIHLÓSSY.

MADARASY FERENTZ ANZARI PÜSPÖKRE.

Ész, Magyar emberség, élted' fő diszei; 's innen
Hedves előtted az ész, 's a' Magyar emberiség.

THAISZ.

EGY ASZSZONYSÁGHOZ.

Minden nap lilium 's friss rózsza virúl ki kezedből,
Nem méltó e' tehát csokra ez érdemiért? —

SZENT MIKLÓS.

S Z E M Ű R H O Z.

Egyre epedsz, hogy jég Szépednek szive, de szünjön
Bús panaszod, csupa láng az, de nem érted, epedj! —

SZENTMIKLÓS.

A Z E G O I S T A.

Se Istenem, se Barátom,

Se Kedvesem, se Hazám; —

Vég tzelomat által látom:

Ki vülem minden — szerszám. —

THAISZ.

BÖLCSÖDANA FELNÖTTERNEK.

Aludj', Fijacskám, könnyűden

Édes Anyád hív, ölében:

De ha tisztet költ valaha,

Ne aludyál, Fijam, soha!

El ne altasson Szerelem,

Hitvány arany, vagy Kegyelem!

Se a' Remény 's Félés benned,

Mihelyt tisztet ébren lenned.

Ha bántanak erőtelent,

Ha nyögni hallasz büntelent;

Èbren légy, 's teremj' gyorsan ott,
'S fegd pártul, ki elnyomatott.

A' sötéten mászó Ravaszt,
Ki, jaj! utólér sok Igazt;
Veszélyeket, 's ki most ide
Rád lesbe állt, — kaczagd ki te.

'S bár csuf lenne tettered dija,
Kaczagd, oh szerelmem fija!
Csak Istenednek tessék, —, hát,
Mit bánod a' Világ díját?

Emeld Èg felé szemedet,
Ne kérdezz mást, csak szivedet.
Ha ez nem vétt, bár kezeden
Bilincs, alszol édesdeden.

Mint most, olly édesden alszol,
Ha Lelk'isméret nem sarczol;
'S ha mulik töled ez élet,
Nem rettent Halál; Itélet.

Csak kevés Jók ismérjenek,
Sir oszlopok nem kellenek:
El neved, mint elvetett mag
'Szép férjfijas virtusoknak.

EDVI ILLYÈS PÁL.

PLACATUR DONIS JUPITER IPSE DATIS.

Példa Beszéd.

Híjjába csurognak a' silány öltözetű Irúsnak
Töredezett zokogási akár mennyire,

A' Törvényeket el záró setét Areopágúsnak
Szánakozást nem esmerő kilintseire.
Óh hijjába kopogtat bemenetelért ajtajánál
A' megvénhedt Senátusnak a' meztelen
Igazság; a' kopott ártatlanság óh be hasztalan áll
Sirva Thémis' tornáztába minden reggelen.
De ha a' Jót gyűlölő Gonoszságot Pactolús habja
Beszennyezvén a' Birákhoz dörgöli magát:
Ítéleteiket lántzra veri, elméjek lesz rabja
'S a' Törvény' próba vasán csendesen ballag át.
A' népeket meghódító 's győzödelmekre született
Sándor a' legerősebb Várat megvitta már
A' mint mondják, ha ahoz valamelly szűk úton mehetett
Edgy Indiai kintsekkal megterhelt Szamár.
Le billen Astréa kettős fontja mellyel mérítskéli
A' Jussokat, ha a' vak Plútó kezét nyomja
Nem fog ekkor többet az ő készen tartott kardja éli
Lecsendesül fegyvere elaltatott szomja.
Ne csudáld: a' nagy Jupiter menykövei nem kopognak
A' fellengős Sasoknak Cerauni várán
Ha Sabéa érlelte tömjényid pattogva ropognak
A' lehajlott Tiszteletnek fényes oltárán.

ANGYÁN JÁNOS.

E G Y L E P K É H E Z.

Augusztusba.

Tarka lepke! víg tavasznak
Kis követtye még is élsz?
'S ablakomba ne felejtsem
Zöldgyeit csókolgatod.

Oh! ha nem sajnállanálak,
A' szabadság útyait
El rekesztném zsallukámmal;
Nem, — te légy, 's maradj szabad.
Ah! de gyakran jöjj el őszig,
'S emlekeztess a' tavaszt:
Mellyen én is, és Chloe is,
Hergeténk mint boldogok.

MUNHÁCSY.

M E S E.

Az Oroszlán, és Kölyke.

Vak szeretetéből atyai szíve megindulván a' Vadak Királyának az Oroszlánnak; a' Hölyke kérésére megengedé a' Vadak Országát kormányozni. Az alatta valói észre vévén fiatal Királyoknak ügyetlenségét, 's a' Kormányra nem termet esztét — minden köz jóra intézett rendeléseket fenékkal felforgattanak. Országokat a' legnagyobb veszélybe dönték. Sőt a' gyenge kormányozók ellen támada az egész vad sereg.

Mi lön belőle? az hogy a' Vadak feje az Oroszlán helyre nem tudá hozni — mit elrontott a' Hölyke-

BÓTA JÁNOS.

G O N D O L A T.

A' ki Feleséget veszen, az legalább azt mutatja, hogy mert bízni maga Férjfi létéhez.

FABINI.

A' BARÁTSÁG' ÜNNEPE.

Jeles tulajdona az természetünknek, hogy az egy gondolkozású, rokon érzésű, egy tárgy után törekedő lelkek ellentállhatatlan vonzódással érzik magokat egymáshoz ragadtatni, még minekelőtte egymást látták volna. Ha az ilyen lelkek nem előre tett meghatározás, hanem véletlen eset által lepetnek meg egymástól, a' belső érzéstől okozott elragadtatást, melly ekkor történik, nincs eset melly lefesse. — Illy érzést, illy elragadtatást okozott Május hónapban Döbrentei Gábor az Erdélyi Muzeumnak a' két Hazától hálát érdemlett halhatatlan emlékezetű Szerkeztője mind azokban, kik eránta tisztelettel, és szeretettel már ez előtt el voltak telve vidékünkön, midőn Május 20 kán Tatay János, Lövei, és Szalai, Imre Családi Plébánusoktól kísértetve Téten Horvát Endrét; 22 kén pedig Pánnonia' hegyének Szerzetes lakosít véletlenül lepné-meg. Nevének hallására több karok nyíltak-meg a' barátságos ölelkezésre, és az első elragadtatásból származott némaságot az egyenes szívüségnek bő kiömlése váltotta-fel. A' barátságos Utazók ebédjeket Pánnonia' hegyén több Méltóságokkal, és Főtisztelendőségekkel, kik a' boldogult Schwarzenberg Győri Püspök halotti pompája után ide tértek, végezvén, Horvát Endre Pázmándi nevezetű gyönyörű magányjába indultak; hogy itt a' barátságának áldoznának. Pánnonia hegynek Pázmánd felé ereszkedő oldalában vagyon ez a' Musák' csendes lakjok, melly szőlőkkel, és gyümölcsössel körülvéve legszebb díszet egy terebélyes almafától veszi, melly körös körül földig boruló lombjaival a' napnak sugárit kitiltja, és szint magától a' természettől pihenésre alkatva lenni látszik. Itt jöttek össze a' valódi barátságának lelkétől ihlettek. Vidámság mosolygott itt

a' magyar arczákról ; az egyenes szív két-szinűség nélkül mutatta magát tiszta köntösében. Horvát Endre, a' derék, természetes Magyar, megtöltvén az első poharat illy idvezlő versekkel köszönté azt el az igen kedves vendégre :

Vedd ez italt tőlem , Múzsák Felkentje ! Barátod ,
'S váltáig híved nyujtja kis áldozatúl.
Nem termette Tokaj , nem Eger ; Pázmándi magányom'
Sárga gerezdeiből szürtem edényre magam.
Vedd , 's valamerre röpit ezután örlelke Hazánknek,
Jusson eszedbe' hogy itt hajtva ölemre valál.
Nékem ugyan szent lesz az nap , D ö b r e n t e i , mellyen
Legszebb , 's legkedvesbb fámnak alatta pihent.
Add nevedet fámnak : tőled kap lantom erőre ,
Énekiem ernye alatt és neved összevegyül.
'S ti lelkes Magyarok , valakik körül állatok itten ,
Éljetek és éljen minden igaz Hazafi !

Erre Döbrentei szívének melegéből felelt. Az idő barátságos beszélgetések , költsönös enyelgések között haladt , és a' mulatók Pannonia' hegyére tértek vissza nyugalomra. Kár , hogy derék vendégünköt más nap korán meg kelle vállnunk , kit társainak ott-honi foglalatosságai tovább köztünk mulatni nem hagytak.

Horvát Endre valóban nem csak a' fát nevezte Gáborfának , hanem az egész hozzá hasadó szőlőt és gyümölcsöst is. A' fát pedig imez rászegzett táblára olajos festékekkel írt verssel szóllatja :

„Most Gáborfa vagyok , nevemet Döbrentei adta”.

Guzmics Isidór A' fát illy verssel kívánta éltetni :
Élj Gáborfa , gyümölcs rólad mosolyogjon Uradra ,
Míg Döbrenteivel tutja ki pálya-körét.

Elj: zöld fürtiddel köss még több lelkeket össze,
A' kiket egy formán a' Haza lángja hevít.

S Z. B E N E D E K - S Z E R Z E T B E L I
P. GUZMICS IZIDÓRHOZ.

válaszúl arra a' mit a' Hasznos Mulatságok 47-dik
Száma alatt lévő ivben irt. *)

Uraj-Újfaluban, Vass Várm. Aug. 1821.

Igen, — vonódik a' megglekkesült
Szív a' felé, ki lélekben rokon
'S azon hely a' hol itt amott lakik
Egy véle érző, szent sugáru lesz.

Ezret nevelt-fel bár együtt velünk
Az ifju élet' fejedő kora
Elszéllyed a' mind 's lánczok elszakad,
De a' kit ész vagy szép tett felrepit,
Reblünk nevének áldozólag int.
Nem nézi azt milly hajlékban lakik,
Nem rázza kétlő fejjel őseit,
Bolond az a' ki így mér érdemet,
Csak lelke légyen meg nem rendülő.

Kedvesbb ha köztünk áll ki a' Jeles,
Hozzá sietvén, — mert szemlélni is
A' Szép' alakját édes vágya űz, —
A' túnya kastély félre elmarad,
Csak ötet érzi lelkünk a' Nemest,
Hevült karokban húll a' szív reá
'S a' messze - táj szülőtti egybe-forrnak.

*) Tudnillik az épen most közlött Barátság Ün-
nepére.

A' Red.

Oh sok magasra költtet vonsza már
Nálunk is össze e' szép arany kapocs
'S felkapva őket a' megistenült
Arnyékok' aljas pillogásokat
Csendben tekintő zöldes pálma ága,
Az Ég tüzével mint Prométheusz
Hogy ők se légyenek csak rabesóport,
Riadva zengték a' homályt verő dalt.

De szózatok még pusztá földet ért
Tátrának alja 's csúnya közt veszett-el,
Úgy bánt az álom - fogta Honny velek
Mint nagy fijával egy vad nép szokott,
Szélvész bogáncsot kerget sírjokon!
Hány dús emelte nálunk még az Észt
Hány vett aranyán , a' mi itt marad
Mint Pártfogó, sok századú nevet.
Mit oszt korunk is Aldozójinak?

Még a' közép-rend jóltevő sorát
Járják leginkább végig Istenek;
Söt a' szegénynek tüzhelyén remeg
Gyakorta leghűbb láng a' közhirért.
Nyertem jutalmat, nem panaszklok én,
Mit érne a' fenn szédelő panasz?
De szent harag borít-el a' midőn
Pazar kezekből hull a' millió
Kevély sarokkal domboló bűnért,
'S a' Múza, — a' sír senyvedt gözeit
Örök nevekről szélytt üző leány
Fényjébe csak megreppen és tűnik
Parlagjainkról mert nincs Pantheon.

Enyhítve szállott e' lelket nyomó
Gondok közé rám egy meleg sugár,
Belém ölelven azt Te Guzmicaom

'S a' Honny javaért égőbb Társaid
Pázmánd Magánya felszentelt helyén,
Midőn Feléd vont a' rokon kebel
'S a' meglepőt nyílt szíved lepte-bé.
Szaggatva érzém a' fojtó ködöt,
Dobzódva szöktem által a' Jelent,
Jövnöknek éltem kedves napjait
Mellyben ügyünkre győző taps terül.

Fogadjad ezzel hálámnak tüzét,
És a' mikor leandalog szemed
Magas lakodból verses fám felé,
A' mellyre hévvel öntéd érzeted,
Egy jámbor érzés könnye fusson - el
'S hidd hogy szeretve foglak ott körül.

DÖBRENTAI GÁBOR.

TÉ T I P L É B Á N O S
T. HORVÁT ENDREHEZ.

Úraj-Újfaluban, Vass Várm. Auguszt. 1821.

Endre! Te mint látám elhagyván Tétedet olykor,
A' sok időkbe megállt Pannon hegye szent ihletésű
Lugosi közt ballagsz árnyas völgyedbe pihenni,
És mikor a' körülöd viruló tavaszadta gyümölcs fák'
'S a' biztatni szokott szőlők nektára' reményén
Andalodó elméd megreppen költve teremtni
Bajnoki lyrádon komolyan kél hajdani korból
Árpád, a' rohanó seregek nagy lelkű Vezére
'S eldödink híren felzeng Pázmándi Magányod.

Örvend a' Magyar e' Honnyszerző' emlegetésén,
Lelkesül a' délcegz Hősöknek büszke halálán,
Tisztelet ömledez-el mérész kebelében azokra
Hiknek karja 's elő látó esze a' zajok' árját
Csillapodásra hozá 's az utóbb születő maradékot
Szép név' fényében díszesnek lenni akarta.

Hív volt hív leszen e' Nemzet mindenha öséhez ,
 Érti mi szálla reá , neki szentség Honnya 's Királya.
 Törvény áll it'en , mellyet megszegni tilalmas
 'S úgy van az engedelem hozzá mint férjühoz illik :
 Tudja hogy így szabad ő 's csendes révébe kikötvén
 Őrzi vigyázólag gályáját , mellyet ezernyi
 Szélvész meghányt már de kemény árboceza kevély még.
 A' mit okosság és az időnek magva kívánnak
 Gyengéded kézzel változtat rajta szelíden.
 És a' Vissza - vonást mellynek hajfűrtjei kígyók ,
 Arcza dühös sárkány 's kebelében harpya örvöng ,
 Irtózó szemmel veti-meg , bús példa tanítván
 Hogy soha Eggyesség nélkül nem boldogul a' Honny.
 Láttá gyakorta , hogy a' szárnyalló indulatok túl
 Rontanak a' ponton , megfojtják a' vezető ész ,
 Hydrák kelnek-fel 's ártatlan vérbe feredvén
 A' legszentebb úgy zúgó orkánba enyész-el.

Ő neki új diadal harsan most 's égeti lelkét ,
 Hogy tudomány - koszorút tűzhessen bajnokijához ,
 'S megnyeri , csak hívebb fijait védelme fedezze.

Ébresszed Te is e' felbuzgás szép lobogását ,
 Önts tüzet a' megeredt lyrának hurjai közzé ,
 Lengj a' vitéz porokon szállj a' hamvleptte Dicsőkhöz ,
 Kiknek lelkeiket leyerő kar' fénye özőnli.
 Ott leled Árpádot diadalmas harez örömében
 A' lángokba borúlt Ilionnak Bajnoki mellett.
 Vigan nézik ezek , hogy' tördel Századokat meg
 A' rólok zengő heves ének nyers folymatja
 'S Árpád a' rohanó seregek hőslelkü Vezére
 Várja gyakor Pannon fija' buzgó lantragadását.
 Add paizsát neki a' csatakormányzó buzogánnyal ,
 Fessd mint csendesül-el hullámival a' Duna zajja
 A' mikor a' Győzöt lebegő hátára fogadja ,
 'S ossz neki bölcs szavakat , ha meg ujra egébe ereszted.

Balzsamozó kikelet szellője lebegje keresztül
Völgyedet e' Bajnok busa harczait írva, Magányod
Lombos fája alatt, a' mellyet nékem ajánltál.
Dryász védje-meg azt, hogy későn érje halálát,
'S szíves Urának szép nevető terméseket adjon.
Igy nevemet viselő szőlődet, Hedvesem Endrém!
Boldog idők folyamát érezve soká szedegethessd.
'S tűz legyen a' tűz adó költő számára horában.
El jövök én ismét Hozzád majd és hadi lyrád
Hírre kapásának vidámon innepet ülünk. *)

DÖBRENTÉI GÁBOR.

A' B Ú J D O S Ó K.

(Kettős. Duetto.)

E g y ü t t.

Maradgyatok, világi jók!

Nem kell jutalmatok.

Szolgállyon más! E' Bújdosók

Fel-adnak rajtatok.

E l s ő.

Mutasd gonosz szerentse, már

Hatalmad' ostorát!

M á s o d i k.

Öntsd ártatlan fejekre bár

Tsapásid záporát!

E g y ü t t.

Ne szánnyad érző szíveket;

Légy bár mi mostoha!

*) Melly nemes, melly gyönyörű Jelenet, hogy a,
Magyar Tudósok félre tévén minden melleleg
való tekintetet, illy barátságos Tisztelettel visel-
tetnek egy más eránt.

A' Red.

Ez egyet értő lelkeket
Le nem nyomod soha.

E l s ő.

Törd össze jer! sajkájakat;
Öntsd újra mérgeket!

M á s o d i k.

Indítsd-meg a' mély poklokat!
Töltsd-bé vad kedvedet!

E l s ő.

Jer, minden földi szörnyeteg!
Jer, álld-el útt'yokat!

M á s o d i k.

Okádgy te, égi fergeteg!
Ordítva lángokat!

E g y ü t t.

Halomra régi székiből
Omollyon e' Világ:
Az Erköls' szent ösvényiből,
Míg él, egyik se' hág!

T Ü N Ö D É S.

Hi nyög? mellyik boldogtalan
Kialt megint e' bú helyén?
Ki háborított fel úntalan'
Magánosságom' éjjelen?

Hallom, hallom keservedet!
Te vagy, lelkemnek egy fele!
Érzem, minden gyötrelmedet,
Érzem, 's szívem reped bele! —

De ah! hozzád nem juthatok;
Hijába nyújtom karjaim!
Ah! senkit meg nem hajthatok;
Nem hallja senki jajjaim! —

Felelnék im'! a' köfalak,
'S kérésimet kettőztetik:
Örzőimtől, hogy — lássalak,
Fájdalmim meg nem nyerhetik!

A' köfal szánnya sorsodat;
'S kérésid azt meg-illetik:
Örzőidtől, barátodat
Hogy láthasd, meg nem nyerhetik!

Nagy Eg! tekintsd nehéz baját,
'S küldgy néki éltető reményt!
Avagy te nyisd-meg ajtaját
'S botsásd-el, oh Halál, szegényt! *)

A' SZARÁNDOK, 'S A' LEÁNYKA.

B A L L A D E.

S z a r á n d o k.

Miért nyílnak panaszra ajkaid?
Könyü miért reng kék Szemedben?
Bú ködben mért borongnak arczaid?
Miért hervadsz Virágévedben?!

L e á n y k a:

Ah, a' távol kedvest sohajtgam.
Emléke csal könyet Szemembe.

*) Kérjük a' jeles Költőt, a' kit esmerni nintsen szerentsénk, hogy többet küldjön számunkra.
A' Red.

Két éve már, hogy így dül bánatom,
'S ő vissza még sem tér ölembe.

S z a r á n d o k.

Sóhajtanád, hogy vissza térne ő
Mellyében a' hűség' lángjával?
Mit érzenél ha jönne most elő
Eltelve szent öröm árjával?

L e á n y k a:

Hah, a' gyönyör elütné Szívemet
Nem tudnám idvem elviselni,
De szünj- meg kérlek lángérzésemet
Illy csalképekkel ingerelni.

S z a r á n d o k:

Halljad, leányka, mit végzett az ég;
Ha hív valál távollétében,
Úgy karjaid közé borúl ma még;
Külömben nem soha élteben.

L e á n y k a:

Oh vajha szád igazat szólana!
Búmnak szakadna még ma vége.
'S feltünne boldogságom hajnala,
Mert e' kebel csak értte ége.

S z a r á n d o k:

Jer hát angyal karold ált hivedet,
Hi más alak' álhüvelyében
Hivánta megismerni szívedet,
'S most már ölel való lépében.

L e á n y k a:

Te vagy kedves? 's én nem csalattatom?
Te zársz e' reszkető karodba?
Gyönyörre mint olvad sohajtatom.
Forrón tapadva hő ajkadba.

E g y ü t t :

Mint esapnak ősze a' kény árjai
Felettünk, és vidult egünknek
Öröm fényt mint szórnak csillagjai
Jutalmául szent hűségünknek.

SZENT-MIKLÓSSY.

EGGY LEÁNYKA' HALÁLÁRA.

O Május, a' virágot
Te nem védelmezed:
Nem nyújta orvosságot
Most ennek hív kezed;
Ledőlt már szép öledben,
Nem használ illatod;
Többet nyílt életedben
Ötet nem láthatod.

Boldogtalan jövődő,
Eljöttél hogy megöld!
Pedig nem egy veszendő
Rózsát veszít a' föld.
Hi tudja melly vigságra
Vimmé szülejít még.
O gondolj e' virágra
Föld, és sajnáld mindég!

Nem képes könyörölni
A' pusztító halál;
Sok most kezd még serdülni,
És már útjába áll;
Irgalmatlan lelkében
Nincs egy kis szíve sem;
Az ő dühös kedvében
Csak öldöklés terem.

Virágzó nyílt egészség,
Miért nem harczoltál
E' gyilkoló vad készség
Ellen? de hol voltál?
Mély álomba merülve
Lyánykádat megvetéd;
Hűségedből kihűlve
Többé nem éltetéd.

O kár volt áldozatnak
Lenned Leányka még;
Ha társaid siratnak
Ez eggy ok is elég.
Maradjunk e' panasznál,
Bár haszna nincsen im. —
Méltó ez bár nem használ:—
Lyánykájim, ifjaim!

MAFÁRY.

I G A Z S Á M U E L H E Z.

Mennyel teljes nap! mikoron veled őszvejővék, ott,
Hol görgő nyelvünk' isteni hangja kihalt.
Idvesség vala, hallnom arany kobozod' dalolását;
'S érzelem, az honnot, melly melegen szereted.
Légy holdog, Pannon' meglelkesedett Fija, a' kül—
Földnek keblében! 's innen az ollyanokat,
(Mint ezelőtt,) serkentni, pirítani, siess ezután is,
Otthon kik hidegek az haza' nyelve eránt,
PONORI THEWREWK JÓZSEF.

F Ö S V É N Y.

Add kezéd. Így szóllt a' révész egy vízbe esetthez.
„Nincsen adóm” 's a' nedv' torka befalta szegényt.

A' N A P I S Z É P S É G E K.

Dr. Lübeck után.

Festett arczával mindennap ujúlva lehetne

Szépeinknek mondani:

„Por 's hamú vagyunk”.

SCHDEL FERENCZ JÓSEF.

Ö M L E D E Z É S

Málvína' szülőhelyén. Május 6-dikán 1820.

Virágzó Századunk' dicső Malvináját

E' helyen adta az Ég, mellyett szemlélek!

Látom e' tárgyakon tündér emblemáját

Rénnyének — úgy, hogy itt csak lélekben élek.

Felreppen magasra fellengző képzetem,

'S búzogva áldja a' gyámló nagy Egeket,

Hogy a' téged védő Lény, édes Nemzetem!

Itt ajándékozott néked egy remeket.

Homér szülőhelyét hét város mondotta

Dicsőségre vágyó czélból ő magának,

Hol nagy Férjfiakkal úgy is megáldotta

A' Végzés e' részét hajdan Asiának,

'S hát te nem vagy boldog szép Kemenesallya,

Duka, 's gyöngy Tempékkal virányos környéked?

Holott az áldott sors úgy felmagasztala,

Hogy az egy Fénixet tett öledbe néked.

A' vagy. De néma csend lakik most ürében

A' virtuskedvelte hőszin köfalaknak,

Mellyeknek gyönyörűn zengett szent körében

Mennyei hangja a' bájoló Alaknak.

Ah! e' kis kertben e' három almafának.

Egymást áltölelő zöld ága' kárpitja'

Árnyain verselt Ő! 'S im' gyöngy ambrájának

Illatkeblét most csak a' magánynak nyitja.

Képzelem felséges elandalodását

A' Dicsőnek itt ez ernyős lugos között;
'S tüzelméje' józan tárgya' fris forgását,
Midőn a' fedő nap rubintha öltözött.

„Tsitt!!!” Most-is hallom itt szeszélyes meláját

Ama, hangos szavú bús Fülemlének,
Melly gyakran nevelte mély Fantasiáját

A' Helicon' egyik Legkedveltebbjének.

„Zengd Édes! — zengd volt szép kerti Istenkédnék

„E' kiseded Édenben töltött szép óráit;

„'S hagyd meg minden hozzád tartozó Tiednek,

„Hogy erre serkentse ő is Onokáit!”

Szép Fa! bár truttzolni tudnál az idővel!

'S míg az Ég és Föld lessz, ne jutnál végedre;
Hogy olvastathatnád ezt a' Jövendővel,

A' mit most emlékül vések a' kérgekre:

* * *

Szent hely ez! Minő volt Apolló' Thymbrája;

Bár nincs Szobor 's égő Phárusz körülötte.

Itt írt Honnunk' kegyeltt tudós Malvinája,

Mig sorsa további célra nem küldötte!!!

N. A. Kiss Sámuel.

R E J T E T T S Z Ó.

Hét Tagból állunk, 's Üstbül jól tartjuk Urunkat;

Hármat a' Ház Tetején, négyet a' Könyvbe keres.

G. K. V. T.

Rejtett-szó.

Tíz tag: magában fájdalom, betegség:

Első felét vevén állat' tulajdona,

Másod felét állathan és füvekben,

Sőt érezben is találhatod gyakortább.

Véd sok felével: ölni másodikkal
Szokás, de néha felsegélni szenvedőket.
Két elsejét Budán, Murányban, és nyakon
'S újakban és útszakon, és hegyekbe' lelni'
A' másod és a' harmadik vigyáz feletted:
Hozzá adod még kettejét vigan léssz,
Rivált ha három elsejében élvén
Barátid' elme futtatásával füszerzed.

Másod feléből a' bokor derék bogár
Sok hasznót ad gazdának őszi felé,
Riváltha harmadát reá tevén
Mázsákra száll 's akkor sokat tesz elseje
Hiján a' két utól való: De lelheted
Ezt hegy fokon, 's több hérczek' oldalokban
Vedd három alsó részeit magokban,
Mindennap' éred azt, nem újság
Mezőn lakónak, ám de ritka sok puhúltak
Kit délre kelve párna közt találhatsz.
Végző izéből kettejét tekintve
Fejed felett a' boldogokra int
'S ez lesz jövendőnek jutalma köztök. *)

H —.

M e s e.

A' Tulipán és a' Rózsa.

Flóra a' csipős telet langyos tavaszszá, a' meztelen kerteket Édenekké varázsola; immár eljöttével. A' mult kikeleten mégfelteve magában valami nem igen

*) A' Magyar nyelv, a' mint a' tapasztalás 's köz vélekedés bizonyítja, a' mértékes versekre igen alkalmas lévén; óhajtanók, hogy minden magyar Vers, ha esetes is, mértékes legyen.

A' Red.

szépet a' Tulipán. Eddig csak alattomosan forralá szándékát 's örömet fojtotta volna. De hasztalan; tovább nem rejtheté. — Raján szemmel nézé, hogy a' kertbe járó szüzek elsőben is szomszédnéjáért, a' Rózsáért, nyulának; és boszszonkoda, hogy neki nincs szerencséje, valamelly Hölgyike kebelének heve miatt fonnyadni el, hanem a' Nap mérges sugárai szurják agyon ön lábain. — Még ekkor a' Tulipán illatos vala; de a' Leányok még is találának rajt már ekkor ollyas, nem tudom, mit, hogy azt csak néha néha, igen elvétve, méltatták bokrétaikba. A' Rózsa pedig szint olly kis törzsökön pompáskoda, mint egyéb Virág. — A' kis Irigy tehát készüle öszve herrenni a' Rózsával. Maga nem merészle bele veszni. Erejében nem biza. Birónét keresé. Ugy! de előbb az egész Virág sereget felingerlé a' Rózsa ellen. Zajogva se-reglének Flóra Birónéhoz; ki is, őket kihalgatván, maga elé idézé a' kis Vádlottat. És itt egy Virág sem foga mellette. Akkor elméne, a' Rózsa, és az izmosabb Plántáknál koldula pártfogást. 'S most a' Tüskéjével jelenék meg viszont Irigyei és Birónéja előtt. Birónéjoknak egyenes szive vala. Nem is hagyá őket soká perlekedni jelenlétében, hanem nagy hirtelen ki mondá az ítéletet, — a' Tulipán szájtátva halgatá, — 's így zenge közéjek: „Te Rózsa Leányom, ártatlan vagy. Szemérmes arczod bünt sem tudna festeni rajtad. Azért Irigyeidnek boszujokra mostantól fogva a többenél felemelkedettebb helyeken virúlj; a' Tüskék oldalai és szegei legyenek bástyául üldözőid ellen. Légy te egy magad a' Kertek Éke! — Ti pedig Herkán születték, alacson, 's csaknem földel egyenes kórókon teremjete; és te, vezérök a' többieknek, Tulipán, mátol fogva szag nélkül maradsz!”

Edvi Illyés Pál.

KÖRÜLTEKINTÉS A' KOMÁROMI VÁRBAN.

Látogatásomon lévén egygy régen nem látott szeretett barátom, kért hogy hordoznám-meg városunkban. Esmervén a' szép tájakra való vágyásait, további gondolkozás nélkül új Tempénkre, melly néhány esztendőök múlva Somogy' kieséseinek engedni nem fog, a' három száz öl szélességű Duna' közepén gyümölcsös szigetünkbe indulék el vele hazúlról. A' város' nagy piaczára jutván, történetből telikelet felé tekintett, hol eleven zöld nagy térség nyílt-meg szemének. Nem tudván szándékomat megszorítja keze-met: „arra, mond, barátom arra! gyönyörűnek látszik a' hely.” És arra mentünk.

Szép a' hely, viszonzom; de rút éveknek emlékeztető helye. Itt, hol most zöld fű veri fel az egész tájt, Komáromnak szép házai díszeskedtek. Ledöntödték, 's azokkal együtt a' plebánia' haza templomostúl, és az alsóbb oskolák még csak azt sem hagyják észre venni, hogy állottak ott hajdan, tudd-meg, hogy ezen szép mező a' várnak vidéke, 's ezen szép mezőn túl áll maga felségében a' vár. Vert ben-nünket a' Franczia; dühödő árjának gátot akarván vetni hazánkban a' dicsőségesen uralkodó Ferencz: 1808-ban Május' 26-án azt a' várt, melly az egész Csallóköznek megvehetetlen oltalom bástyája volt Török ellen, újítani, erősíteni kezdte Ő Exc. Feldmarsch. Lieut. Generál Chasteler' felvigyázása alatt. A' várnak vidékének kellett lenni, de tömve volt épületekkel, 's azoknak el kellett esni. A' nagy lelkű Felség kiküldöttséget rendelt; 's ez mindenik elesendő háznál megjelent, azt megbecsülte, kifizette, lakójit kiszállította, 's közülök a' várhoz legközelebb állókat lerontotta, a' távúlabkiakat épségben hagyta 's maig is a' várhoz tartoznak és zselléreknek bérben adat-

nak. Ezeknél a' városban beljebb is bétsültettek-meg házak, az úgy nevezett Barátok' utszájának innenső sora, mellyen a' Franciscános atyák' klastroma's temploma, valamint a' Lutheránosoké is áll. Ezekben a' házakban, még meghagyattattak a' régi lakók; hanem a' nevezett két templom 1809.ben Octob. 12-jén kitakarítatott. A' Franciscánosok' épületei ispotállá változtattak, a' Lutherános templom pedig magaziná lett. Tágítván azonban a' szorongató szükség, az egész Barátok' sora régi birtokosainak mint ismét tulajdon visszaadattatott a' Lutherános templommal együtt 1811-ben, melly ezen esztendőnek Karácsony innepétől fogva ismét eredeti rendeltetésében van; hanem a' Franciscánosok' épületei mind eddig a' vár kezében vagynak. Ez a' téres épület is itt jobb kézre városi mézárszék volt a' felfordulás előtt; hanem az említett időben hasonlóan elfoglaltatván, vár' cancelláriájának elkészítetett, és mostanáig is az, 's az is marad. Ki merné mondani, hogy valaha mézárszék lehetett ez a' csinos épület?

Forr ezen az úton a' katonaság, tisztje 's közlegénye, némelly erre más arra; sürüdnek a' várták.

Ez a' várba vezető fő út, tekervényesen fut mint egy labyrinth' ösvénye. És valóan az ágazó hosszú széles sánczok' utszájin a' szem ki nem találhat 's az egész fel nem foghatja. Ez a' sáncz labyrinth bekeríti a' tulajdonképen való várt, csak a' Duna' mentében kezd ritkúlni, sőt egy, de nem nagy darabon, hol a' Duna úgy megközelíti a' bástyát, hogy két szeker szorosan mehet el egymás mellett, egészen meg is szakad. Mind időnkbeli munkák. Meg nem számlálható kéz volt itt mozgásban. A' lángoló fáklyák nappallá változtatták az éjt; a' taligák' soha meg nem szünő csikorgásai elhallgattatták a' tenger békák' ku-

ruttyolásait. Gyakran kijöttem a' szorgalmatosok : látni ; 's ha kérdeztem a' csoportokat: hova valók? — feleletül kaptam ettől: „Győr vármegyébe;” amattól: „Trencsény vármegyébe;” attól: „a' Tisza' mellékéről;” emettől: „a' Dráva folyóról.” A' nép forrást, a' nyelv zavart eléggé elevenen leírni nem lehet. Számára tömötten gőzölgött az étel az egész' mezőn, folyt a' bor. A' készült munkát, csak az képzelhető valóságában, a' ki látta mi volt, ez a' hely még 1807-ben is. Láttam én; gyermektársaimmal együtt taszigáltuk-le egymást az idomtalan sáncz romokról, a' mellyek jobban el voltak terítve, silány kukoriczát termettek egy Nepomuk kápolna megett; nádas posvány bűdösítette-meg a' vár' körét 's bógáncsok termettek. Az ég szomorú volt felette, rendetlen gyászban ült a' vár.

Valljon mi adott ama'nagy Híralynak Józsefnek, okot arra, hogy a' Kereszténységnek ezen olly sok hasznos szolgálatot tett erőseget magára pusztúltni hagyta?

Az ő gondolkozása' módja; mellyet ezen várra nézve nagyon elémozdított az 1783-diki kemény földrengés, a' mikor t. i. a' már 1763-diki, Komáromra nézve örökké emlékezetes, várost halomra döntő, Junius' 28-ától szinte Julius' 9-éig tartó földrengés által (kilenczvenszer tapasztaltatott) megviselt vár haszonvehetetlenné tetetett 's mint ollyan declaráltatott is a' boldogútt Felségtől; és 1784-ben éppen kótya vetyére bocsátatott. Bátyáji rongáltattak, törettettek, belseje hol mi ringy rongy épületekkel megrakattatván lakosok költözködtek bele; salétrom is főzttetett benne. A' várkép egészen elenyészett, Tek. Komárom Vármegye 1790-ben könyörgött ugyan a' Felséghez, hogy állítaná újonan helyre; azt az indító 's

rábíró okot használván: „mivel elejétől fogva Csalló köznek mindég oltalma, menedéke volt Török ellen, 's jöhet talán idő mellyben hasonló szolgálatot tehetne.” Még olyan szolgálatot is, a' millyent 1685 ban tett, midőn Kara Mustafa 300,000-vel megszállotta Bécsset 's kétséges lévén a' kimenetel, az archivumnak ritkaságaival együtt legbecsesebb levelei 12 hajókon lemozdítatván, a' Komáromi biztos várban rejtettek el. Hanem a' kérésnek akkor sikere nem volt; dicső Ferenczünkre, a' sokat szenvedettre maradt a' terhes munka. Nézz'd-el most! felkelvén hamvából bástyája, melly rettentő hadi tekintetet mutat. Ez itt előttünk az úgy nevezett külső vár.

Hövetkezőleg belső is van, 's így, ha nem csalódom, két vár van itt.

Jól találod. Ezen túl van a' belső vár tulajdon bástyákkal kerítve, tulajdon kapuval bírva, ettől a' külsőtől fal és árok által választva, szélső vivó bástyája (Propugnaculum, Bollwerk) éppen oda hegyesedik, hol a' Vágot a' Duna elfogadja. Ne gondold hát, mint ha a' belső várt ez a' külső úgy bekerítené, hogy az ennek közepében állana. — Valahányszor ide jövök, mind annyiszor vissza vagyok varázsolva boldog gyermeki napjaimba. Sok víg óráim folytak el a' kapu felett abban a' nyolez szegletű fejer márvány tornyocskában, gondatlan gyönyörködéssel nézdelvén ablakaiból a' szomorú tájt; vagy pedig azt a' mellette mind két felül álló czukor süveg forma 's gömb köczifraságot mozgatván helyéből, mosolygást okozott erőlködésem a' nézőknek, kik a' bástyán fenn lévő kertekből ügyeltek rám.

Nem gondolnám hogy még most is fenn álljanak azon kertek,

Nyomok sincs. Akkor polgári állapotban lévén oda illettek a' gyümölcsfák, most katonáiban kész ágyúk vagynak kiszeggezve, mint illendőbb is.

Ime! veres márvány-táblán a' kapu 's torony között homlok-írás van. Kíváncsi vagyok megtudni.

Menjünk közelebb a' felvonó hídhoz 's olvashatod.

Leopoldi: Ele: Rom: Imp: Hung: ac: Boh: Regis:
Archid: Aus: etc.

Gubernatore: Commoroni: Carolo: Ludovico: S: R:
I: Comite: Ab:

Hofcirchen: Belli: Consiliario: Cammerario: Collo-
nello:

Generali: Campi: Mareschalli: Locumtenente: etc,
Francisco: Barone: De: Wymes: Collo: ac: Grali:
Ingenierio: etc.

Orera: Omnia: Ex: Cespitibus: Constructa: Jamo:
Dilapsa: Restaurat:

Externa: Ad: Meliorem: Defensionis: Statum: Red-
acta: Sum: h

Anno: MDCLXXIII.

Értem, hanem magyarázd meg. Tudod mit akarok. A' két utolsó rend hibás, bizonynyal a' metsző vétett; azonban el értjük.

Valamennyire soká kellene itt állanunk ha várainknak történeteit beszéléném; ácsorgásunkkal meg szolítást is vonnánk az általmenő katonaságtól magunkra. Jobb lesz azért mennünk 's nézniünk tovább. Majd utoljára a' vár' vidékén egy füzesbe leheveredjünk 's ott kielégítem tudni vágyásodat. Most jól előre készíts'd orrodát a' katona szaghoz; mert mi helyt a' kapun bemegyünk 's által érünk az ostrom' idején leeresztteni szokott vas kapu' nyílásán: azonnal már a' fő várta mellett szokatlan szagot fogsz ér-

zeni — mivel itt kaszárnya van. Ez alatt is el kell egygy kapun mennünk, 's majd csak akkor tekinthetsz a' külső vár' belsejébe. Kaszárnyánk roppant egygy épület úgy-e? Csak egygy emeletes ugyan, de hosszú. Gondold-el! a' külső várnak egygyik végénél kezdődik, szakadatlanul nyúlik a' bástyák mellett annyira, hogy ugyan a' külső várnak másik végénél fejeződik által ellenben a' kezdetével. Csupán a' belső várra fordúltt sor üres, vagy is az a' sor, melly ezt a' külső várt a' belsőtől, el választja. Kaszárnyánk hát akkora, mekkora a' külső várnak kívül látható kerülete. Fala magassággal a' bástyákat meghaladja, mivel a' vár' földé magasabb a' külsőnél; teteje pedig el osztott táblákból áll és sróffal vagynak oda erősítve. Szükség' óráján az egész tető leszedettetik, ez által a' gyúladástól megmentetik, sőt ágyúk vonattatnak rája, ágyúzó hely válik belőle; 's mivel, mint mondtam magasabb a' bástyáknál valamivel, a' bástyákról okádtató tűz felett más tüzet okád, és így egyszerre kétszerezett ágyúzás foly. Rettenetességet képzelheted.

Hétszeres a' haszon is. Mennyi ember férhet meg benne, 's mennyibe kerülhetett?

Kérdezni ne merd, ez titok. Hanem 1810-ben épült. Ott közepe' táján, a' mint azt az órás tornyot látod, templom. — De tekintsd meg ezt az épületet itt a' déli oldalon,

Felséges! ez Pesten az Urak' útszájában is pompát csinálna noha csak egygy emeletű. Mi ez? ha szabad kérdezni,

Pavillon; vagy ha elmés Magyaraink' szájából akarod igen helyesen találva hallani: babilon, a' tiszti kar' lakása. Valamennyire hosszúkás egygy négy szegű épület, udvara középett 's bele három kapu va-

zet. Talp-kövét 1815-ben: Május' 30-án tette le hazánk' Nádora József, és Katharina született Orosz Princzné. De hiszen lássad magad szemeivel a' felírást. Veres márványon mingyárt a' fő kapu mellett tétetett le alatt a' falba:

Fundamenti loco positus

Manu Sernmi. Caei. Haered. Prpis. Archid. Austriae
Josephi Regni Hung. Palatini
Cooperante Srmma. Caeo Russiae Haered. Mgna. Prppssa.
Catharina relieta Prppssa ab Oldenburg.
Comaromii. die 30 May. MDCCCXV.

Ebben van a' Felségnek is szállása ha jön. A' mint hogy taval is mikor Pestre leütazott n' hadi gyakorlásra, itt ette meg felséges hitvesével egyikét annak a' két kenyérnek, melyet a' város süttetett számára ajándékban egy idevaló Magyar kenyérsütő asszonnyal (Sárköziné) 18 forinton két Posonyi vékából; a' másikat pedig levitte magával. A' derék magyar sütő asszonyt hat arannyal jutalmazta meg Királynénk.

Nagy kedvemet lelted hogy ezt a' helyes történetet előttem el nem hallgattad; jól tudom hogy a' szép és jó kenyerekről is igen el híresedett hazánkban Romárom. — Hát ezek a' rongyos ó épületek? —

Nem igen szép kilátást csinálnak, úgy-e? a' pompás pavillon előtt. A' várnak árvaságára emlékeztetik az embert. Profosznak 's meg másoknak a' lakása. Mondják, hogy Királyunk a' pavillonhoz hasonlót építésre határozta volna meg magát taval itt létében, 's annak ezen moeskos három háznak helyére kellene állani. Szívemelő látás lenne a' külső várba való tekintés,

Sok a' mi már eddig is lett. De, kérlek, mind Glis Chasteler' építményei ezek a' roppanttságok?

Ó nem! Utánna épített Ő Exc. Feldmarsch. Lieut. Bárá Dedovics Márton Gral; azután Mlsgos Péchi Gral; most pedig Ő Nagysága Oberstlieut. Neuhauser, mert, a' mint látod, most is fáradnak a' munkás kezek. Ez az alacsony köz-fal, melly a' külső várt a' belsőtől el választja, harmadévi munka. Előbb ebből a' külsőből kapu nélkül ki lehetett a' Dunához menni; már most valóságos bástyát emeltek, csak tetején dolgoznak még, 's kapu nélkül kimenni többé se merre se lehet. De még ennek végével nem szűnik meg a' munka. Már amott a' belső vár körül részszerént a' régi romladozott árkok' regulázásába, részszerént újaknak ásásába kaptak; a' belső várban pedig a' földet egyengetik a' Király' rabjai. Tekintsünk be; itt a' külsőben már úgy is megvizsgáltunk minden jegyzésre méltót. Ezen az új közfalon megyünk által egy fa kapu alatt, keresztül sétálunk egy nem igen hosszú hídon 's a' belső vár' kapujánál vagyunk.

Ennek külseje sokkal komorabb tekintetet mutat a' másikanál.

Zordonabb belseje is.

Megint egy homlok-írás fejez márvány-táblán két oroszlan' körme között; a' temérdek betűk messzéről olvashatók:

Ferdin. Rom. Imp. Germaniae
Hungariae Bohemiae Rex ZC
Infans Hispaniar. Archidux Aus.
Dux Burgundiae ZC. AD MDL.

Mi ugyan szerencsésen bejöttünk a' belső várba; de ne gondold, mintha mindennek ilyen szabad könnyű bejárása volna. Az ör nem csak idegent, hanem idevalót is megállít már a' kapun kívül gorombán vagy

beesületesen, a' mint pallérozottságától kitelik. Hogyan jöttünk be mi nem katona létünkre? hagyján! Inkább tekintsünk annak magyarázása helyett széllvel.

Micsoda deszka boltok ezek itt jobb kézre hosszú sorban a' bástyák mellett?

Iparkodó katonának holmit árúlnak némellyekben: szalonnát, söt, lisztet, dohányt, pipát, 's több e'félét; némellyekben sütnék, főznek, ruhát mosnak; a' kapu mellett bor, ser, pálinka - ház is van. Amott balra az a' magányos épület puskaporos ház, millyen a' külső várban is van; tetején a' villám fogó. Itt elég munka lesz, míg ezt az egyenetlen földet ezé-arányosan el igazítják. Most a' Király' rabjai dolgoznak rajta különbféle időkre, 10, 20, 30 esztendőkre büntetve. Fizetésök jár 's abból tartoznak magokat táplálni; de ruhát ingyen kapnak. Kemény felvigyázás van rájuk; munka közben mindegyik után külön fegyveres katona megy, 's nem hagyja pihenni ha lánczaik még úgy nehezítik is munkáját, sem el búsulva magát kivégezni nem hagyja.

Amott a' dombon az az el rongyollott nagy ház bizonyosan még a' régiség' maradványa.

Az. Ennek a' belsőnek szépítésén nem szorgalmatoskodnak annyira, mint a' külsően; valóságos Sahara. Ellenben az erősege nagyobb, 's úgy gondolom épületekkel meg sem fog rakattatni, hogy a' mozgásra való hely annál téresebb legyen. Mi bajod? sírsz és égre nézel! talán öröm-könnyek azok, hogy azon helyen járdallhatsz, melyet nemzetünknek irígye még nem tapodhatott? míg így ámúlsz Thálesként, nem látod ezeket a' teménytelen ágyú-golyóbisokat, sem ezeket a' kéményeket itt előttünk, mint az sem a vermet.

El szállangottak gondolatim; nem voltam a' földön. Mik? mire valók ezen kémények?

A' Kazamátákból (Casematte, rontva Hásamáttra) nyúlnak fel, különösen a' kenyér-sütő kemencékből; ott készül a' katonaság' számára minden kenyér. Mivel itt a' belső várban fenn a' Mars' titkaiba be nem avattaknak nézni való már nincs, menjünk le a' Kazamátákba. Ott van a' esinos lejárás a' földbe kimetszett nagy négy-szegben cifrázott vas-kerítéssel befogva, két rendbeli veres márvány garádicsokon egymás' ellenében.

Meg vallo'm az ilyen dolgokban való járatlanságomat; mond meg hát nekem: igaz-e hogy a' föld alá megy ez a' Kazamata, a' mint hallottam felőle?

Igen, mert felettünk köbolthajtás van és föld. De a' felettünk való föld nem a' természetes külső földnek színe. Annál mi nem igen megyünk mélyebben. Emlékezel hogy a' belső várnak kapujától fogva milyen nagy magasságra jöttünk, a' bástyák' magasságával szinte egy arányára; azon a' magasságon lévén, a' Hazamátának boltozatán állottunk. Ha még azt találnád tőlem kérdezni: igaz-e, hogy a' Török Tatánál kezdve a' Duna alatt valaha magát ide beásta, 's valami kenyér-sütő legény vette volna észre a' dagasztó szobában, hol éppen dolgozott 's a' Török ki fogta volna magát fúrni? — azt kell felelnem: én nem tudom. Azt tudom, hogy ez a' Kazamata az egész belső vár körül van, 's a' bástyákon vágott ablakok által világosítatik meg elég homályosan; hogy a' kapu alatt vasajtós ki 's bejárás van, hova a' Királynak rabjai is zárattatnak éjjelre. Meg még azt a' különös jelenést is mondhatom, hogy régenten ezen helyen több ritkaságokkal együtt három Római koporsóra találtak. Többnyire titkos hely, és nem

mekünk nyíttatik fel egész valóságában. Mindazonáltal egy igen kicsiny darabján magam is meghordozhatlak, a' mellyen t. i. a' magazinhoz, kemenczékhez és kenyér szobákhoz mehetünk. Ott a' bástyán nyíttatott egy ajtón majd kilépünk, és tüstént a' Duna parton, 's a' legszelső vivóbástyánál vagyunk. Egyszersmind a' Vágnak a' Dunával egyesülését is megnézheted. Innen a' Duna' tulsó partján magas sánczokat látsz; azok 1808-ban hanyattattak hid főnek, mivel ezen a' helyen, a' Dunán keresztül hajóhid vettetett a' közösülés végett, valamint feljebb a' Vágon is egy vertt hid; de már most egyik sem áll. — Ezzel nevezetesebb útunkat elvégezvén menjünk végig hosszában a' belső 's külső várnak Vágra hajló oldalán a' sáncz labyrinthon belül; ott ledülhetünk a' füzesben és eredetét 's történetét ezen erősnegnek rövideden lebeszélem.

Eggy látni méltót még is elfelejtettél mutatni. Ha jól emlékezem többször hallottam 's olvastam is valami köből faragott szüz leányról, mellynek itt kell valahol a' vár körül lennie 's hirdetnie hogy szüz vár a' Romáromi, mivel még soha sem jutott ellenség' kezére.

És talán még azt is hallottad, hogy ez a' gúnyoló Német sor van alája írva: „Komm morgen!” melly igen megegyez Komáromnak német nevével: Komorn. Ez költemény. Az ember nagyságú 's kékre festett szüzleány meg van ugyan, a' külső vár' bástyájának azon szegletében áll magasan felemelve egy tornyocska alatt, melly Érsek Ujvár felé néz; egyik kinyújtott kezében koszorút tart, a' másikat valamenyire leereszti 's fűgét mutat hüvelykével: hanem a' Komm morgen helyett, mintha csalogatná az ellenséget hogy holnap jönön 's lesz hozzá szerencséje,

csak hogy akkor ismét más napra halasztja, ezt olvashatad: „nec arte, nec marte.”

Még szebb. Hanem szeretném ha már teljesítenéd ígéretedet is. Közbe szólás nélkül foglak hallgatni.

Nem szükség beszéllesem azon villongásoknak okát 's kezdetét, melyekbe Zápolya Jánossal keveredett Ferdinand, sem azt a' megeggyező kötést, mely közöttök 1538-ban Mart. 24-én meglett. Csak azt említem, hogy Zápolya Jánosnak halála után nem tartott-meg szentül a' tett kötés, mert annak világos szavai ellen Martonosi (Martinuzi) György, N. Váradi Püspök, több másokkal együtt, a' királyságot Magyar országban János' fiára Zsigmondra által ruházták és Solimánnak oltalmába ajánlották. Ferdinand a' sérelmet behunytt szemmel nem nézhetvén, fegyverre kelt de szerencsétlenül; mert 1543-ban Solimán berontott Magyar országba, úgy elszedte a' városokat egymás után többnyire, hogy Ferdinand' népének bátorságos menedéke 's helye, hol a' Török' rohanásait feltarthassa, nem volt. Ez a' szorongatás adott 1-ső Ferdinandnak okot a' belső vár' építésére 1550-ben. Nem az a' vár hát ez, melyet Bélának anonymusa szerint, ezen a' helyen Retelnek fia, Oluptulma épített 's Romáromnak nevezett; sem az, melyben Erzsébet, Albertnek özvegye szülte László fiját 1440-ben Febr. 22-én, vagy a' melyben elkészült az említett esztendő' Aprilisának 6-án azon megmásoló levele, mely szerint Lászlónak nevelését Fridrik Császárról, Albert! Austriai Hercegre akarta bízni; és még az sem, mely körül Mátyásunk vadas kerteket csináltatott, kedvellvén a' helyet. A' merre megfordult a' Török, hol maradt vár ostrom nélkül? Romárom körül belül tele volt ellenséggel, de tudtomra legelőször akkor vitt-meg felette a' Fejérvári Isák.

Bég' vezérlése alatt, minek utánna már 33 esztendőig fennállott. Hanem a' vár' vitéz kapitányától Pálffy Miklóstól együtt Nádasdi Ferenczel vissza, üzetett, 370 ele'sttekkel 9 elvesztett zászlókat hagyvan maga után, Hihető hogy több 's nagyobb ostromokat állott már ki, mikor a' Győri győzödelmes Sinánes roppant táborával, Dunán túl a' parton hosszan felnyúló szöleinket a' Monostor' hegyét 's a' lapályt egész Szöny körül meglepte 1594-ben Octob. 4-én, a' várnak 44-dikében. Mert különben hogyan kérkedhetett volna megszállásakor olly fennyen, hogy Sultánjához télre mind addig meg nem tér valameddig a' kereszténységnek ezen győzhetetlen szüz vára markába nem jutand. Lehet hogy Sinánes' ostroma legkeményebb volt minden elébbenieknél, mellyért történet íróink is szorgalmatosan feljegyezgették ezt. Látván Sinánes a' helynek mind természeti, mind pedig mesterségi erőségét, sarkában lévén a' tél is: nem késett, hanem a' megszállásnak mingyárt első napján tüzeltetett az ostromló ágyúkból. Az őrizet olly kevés volt, hogy mikor Sinánes által szándékozott a' Dunán éppen a' város előtt fekvő szigeten keresztül a' Csallóközbe, jövetelében meg nem akadályoztathatta. Itt ostromát az ellenség sokkal hasznosabban vihette; golyóbisaival, mivel azoknak erejéből a' széles víz nem húzhatott el, veszedelmesebben dolgozhatott a' köfalakra, de csak a' város felé fordultakra, a' többi oldalak hozzá férhetetlenek lévén. Futó sánczai hirtelen el készültek, azokat egészen a' vár' sánczaihoz nyújtotta ki, 's rólok szinte 20 napig éjre napra nem tekintve szakadatlanúl törtette a' falakat. Megunatkozott végre Sinánes a' győzödelemre semmi reménységet nem nyújtó hosszas ostromlásban, 's önnkényt el ment volna alúla, ha

mingyárt Mátyás Herczeg Óvárnál táborával fel nem kerekedvén, a' Csallóközben Komáromnak segítségére nem léptetett volna is. Sokkal szerencsésebben jártak a' Komáromból Győrnek petárdával való megvételeére 1598-ban Mart. 27-én felmentt Gróf Pálffy és Herczeg Schwartzenberg: mint az onnan ide győzedelem aratásra lejött Sinánes; de minekelőtte Győrnek mozdították volna ezt az akkor még új ostromló alkotmányt, elebb a' Tatai vár-kapunak vitték próbára 1597-ben, ne hogy megcsalódjanak vele Győr előtt, és távul lévén biztos menedéköktől magokat is veszedelembe döntsék. Szinte 94 esztendeig állott páratlanul a' belső vár, mással a' nyertt érdemek felett nem osztozva. Azonban mikor a' Törökkel való villogások szendergettek, 1-ső Rákóczi György, Erdélyi Fejdelem, borította hadi lángba hazánkat 1645-ban, és a' csendes 3-dik Ferdinándot megrémítette szerencsés fegyverével. Hada már Komárom felé ereszkedett. Ezen zűrzavarban tette le 5-dik Ferdinand a' külső várnak fundamentomát, hogy a' kettős erőség annál biztosabb lenne, 's nagyobb gátot vethessen az erőlködőnek. De mivel Rákóczival a' békesség 1645-ben megkötetett, ekkor a' külső vár csak fundamentóban maradt. 1-ső Leopold rakatott ezen fundamentomra föld-bástyákat 1663-ban, nem lévén elég idő hogy kőből lehetett volna azokat felemelni, mivel Kiuperli, a' Török nagy vezér, 130,000-ével már a' szomszéd Érsek Újvárt szorongatta. Ezt bizonyítja azon gömbölyeges veres márvány kő, melly a' külső vár fő kapujának belső homlokán állítatott fel; de, mivel a' hozzá járulás könnyű volt, a' várnak árvaságában úgy megrongáltatott, hogy alig olvasható:

Deo Immortali Uni Trino in honorem. E-
jusdemque fideli populo in defensionem.

Sub auspiciis Gloriosissimi Ferdinandi III-ti
justi, pii Caesaris novum opus de Lapi-
de fundatum Consilio et Industria Aug.

Imperantis Leopoldi I-mi de cespite
continuatum et absolutum, non
ob artis parcimoniam: sed
temporis praecipitantiam.

Cane aslatlCo ClrCa gregeM Chrstl Latra-
tVs InCiplente.

Megvévén Nógrádot, Galgóczot, Lévát, Nyitrát is, Komárom sem maradt mentten a' lövöldözéstől; hanem a' Szüz-vár még állott, és azért a' megcsalott reménységgel takarodott el alúla Kiuperli. A' föld-bástyanak rakása után csak 9, talpkövének megvettetése után pedig 50 esztendővel, 1675-ban, Rom. Sz. Birodalombeli Gróf Hofkirchen Hároly Lajosnak Komáromi Gubernátorsága alatt készültek el azon régibb kőbástyák, mellyek most is állanak, és az újabaktól jól megkülönböztethetők. Ez a' szüzességét híven megtartó vár Kiuperlinak ostromától fogva azután egész 145 esztendeig nem látott ellenséget falai előtt, míg t. i. a' hódoltató Bonaparte' seregeinek egy csapata nem sütögette ágyújit rája 1809-ben Juniusban, minekutánna Győrt hatalmába vetette. De hajdani nagyságától élesztetve, fiatal erejében bízva, 's 40—60 ezer Vitéz férjfiaktól védelmeztetve mosolygott a' döllyfösökön. És így váraink' történeteinek ezen rövid sommás előadásával lefizettem igéretet.

Adja Isten! hogy késő maradékainkhoz juthassanak; 's ha majd sok századok' lefolytával a' mellőzhetetlen végzés éri, legyenek becsben romjai.

HOŁECZY MIHÁLY.

EGY RÉSZEG' SÍRKÖVE.

Vándor! ki e' sírhalomhoz

Valaha el vetődöl

'S kinek sírja légyen ez itt,

Magadban tán tünődöl! —

Itt nyugosznak hült porai

E' hant fedi tetemét

A' jámbornak, ki a' bornak

Esmérte tsak érdemét.

Meg halt! ah, legszebb halált halt

Nem érezte fájdalmát

Mert részeg volt. Nosza útas

Nézd meg — 's hagyd itt sírhalmát.

GÖDÖR LAJOS.

J o b v i t á s.

A' 109-ik Lapon ezen Vers után: „Lantomtól meg nem foszt, 's nem is kínos rabság” hibából ezen Versek maradtak ki:

Meglátod majd minő boldogságba merülsz,

Ha Hymennek rósás lánczaiba kerülsz.

Ezt mondom még Versed' utolsó rendére,

Mellyben intesz Hazám' Szent szeretetére:

Nem czélom jutalmat 's dicsőséget nyerni,

Elég ha nemessen tanúlt Szívem verni.

Nem kell Sírhalmomra ragyogó Píramis,

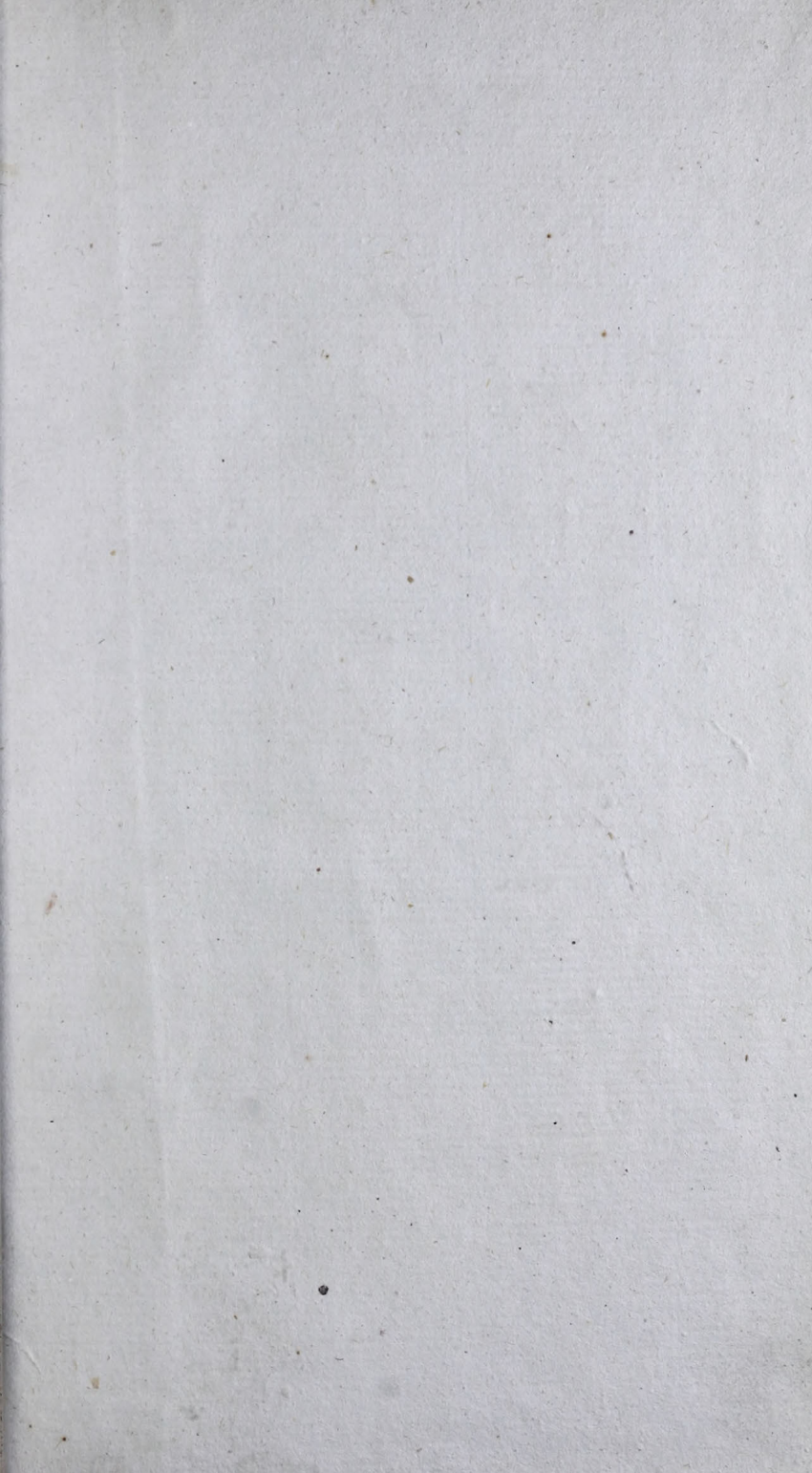
Elég emlékemre egy kis Nefelejts is.

G O N D O L A T.

A' legjobb gondolat gyakran, — semmit se gondolni.

THAISZ.

16.
16.

315.703

